Budapest, 1904. Kilencedik évfolyam. 69. szám. Szerda, március 9.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-út 25. Fiókkiadóhivatal: Muzeum-körut 18. Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor. 50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Csata előtt.

Budapest, március 8.

(v.) Csatarendbe állított táborához gyujtó beszédet intézett ma a kormányelnök. Lelket akart önteni a csüggedőkbe, edzeni akarta a még tétovázók akaratát és szándékainak teljes átértőibe a szilárd elszántságot mámorrá akarta fokozni. Ugy látszik, célt is ért, legalább egyelőre. A döntő mérkőzés előestéjén elég egységes képet mutat a szabadelvüpárt. A benne lappangó árnyalatkülönbségek mintha visszavonultak volna, vagy talán le is szereltek. Mi birta rá e tiszteletreméltó skrupulusokat arra az elnémulásra, amely ilyen komoly percekben szinte záloga az adott helyzettel s a megoldandó feladattal való békés megalkuvásnak? Bizonyára nem az öszinteség hiánya s még kevésbé a vágy, hogy a részletkérdések olyikára vonatkozó aggodalmak kifejtésével járó felelősségtől szabaduljanak. Ugy kell lenni, hogy akik a többségben e skrupulusokat érzik, a kormányelnökkel a hadakozás végcéljára nézve egyetértenek s e válságterhes időpontban inkább fogadják el az ő eszközeit s inkább mondanak le a maguk eszközeiről, semhogy okai legyenek annak, hogy az egységesen felvonuló ellenzékkel egy önmagában meghasonlott szabadelvüpárt találja magát szemközt. Mert bármennyire hansulyozta ma este Tisza István, hogy hadjárata céljának igazi lényege a léha obstrukcióknak a magyar parlament talajából való kiirtásában áll, a fődolog mégis csak az marad, hogy erről a mostani holtpontról tudjon a törvényhozás elmozdulni, mert amig bénán ott vesztegel, mindaddig a jelennek legégetőbb feladatait sem tudja ellátni, nemhogy egy bármilyennek képzelt jobb jövő alapjainak megteremtésére volna alkalmas. Gróf Tisza István a végleges házszabályrevizióba lehet szerelmes s e szerelme sugallhatja beléje azt, hogy a célok céljának ezt az alkotást tekintse; de a parlament, az ország s merjük mondani: maga a szabadelvüpárt is elsősorban a mostani obstrukció torlaszának elháritását óhajtja; ha ez az egyetemes vágy teljesült, ha a dermedtség kárhozata elmult a képviselőházról s a felocsudó parlament ujult munkakedvvel ismét hozzálát a hasznos dologtevéshez, akkor merőben uj helyzet áll elé, uj levegővel, uj perspektivákkal, uj lélektani állapotokkal, — s ettől az uj helyzettől várjuk mi azt, hogy kioldja majd gróf Tisza Istvánt is mostani elfogultságának bilincseiből.

Be fogja akkor látni a kormányelnök, hogy mikor biztositotta a jelent, ugyanakkor és ugyanezzel egyszersmind elegendő módon biztositotta a jövendőt is, mert aki a *ma* meddőségét megszünteti s azt megtermékenyitvén, lehetővé teszi a *holnapot*, annak nem kell többé egy *holnaputánról* gondoskodni. Csak induljon meg egyszer az a gépezet, amelyet másfél év óta a rozsda mar, csak mozogjon valahára a lenditő-kereke, munkára szoritva a rég pihenő részeket, csak zugjon és zakatoljon egyszer ez az egész szerkezet s csak lássa egyszer az ország e serénykedés alkotásait, majd lemond akkor gróf Tisza István az ő mai szerelméről. Nem fog ő többé a *holnaputánnal* törődni, ha alig győzi majd a *ma* s a *holnap* feladatait. Ezt remélhette s igy gondolkozhatott ma este a szabadelvüpárt, amikor megtapsolta vezérének izzó, szinte fanatikus riadóját. Tisza István ma elérte célját: egységesen tudta pártját maga mellé állitani. Lesz nemsokára idő, amikor a párt fogja vezérét kapacitálni tettvágyának fékezésére, arra a bölcs mérsékletre, amely a kivivott valamit, amely a jelen pillanatra elegendő is, nem akarja a többért kockára tenni. S az ország érdekében őszintén kell óhajtanunk, hogy akkoron a szabadelvüpárt épp annyi sikerrel tudja Tisza Istvánt kapacitálni, mint amekkora eredménynyel kapacitálta hiveit ma a kormányelnök. Mert hiábavaló minden ellenkező erőlködés: a tények hatalma erősebbnek fog bizonyulni a vezér minden becsvágyánál s a többség minden fegyelménél. A tények hatalma azt fogja kimutatni, hogy a közvetetlen feladatot, a legsürgősebb javaslatok áthajszolását is csak borzalmas küzdelmek és rengeteg rombolások árán lehet majd kivivni s hogy e nagy csatákban kifárad majd a vezér is, nemcsak a tábora, s boldog lesz mind a kettő, ha soványabb prédával küzdi ki azt a kisebbik sikert, az egyetlent, amelyre az országnak igazán van szüksége: a kibontakozást a másfél év óta tartó parlamenti bénultságból. S nemcsak az lesz akkor a helyzet, hogy örömest fognak lemondani a jövendő obstrukciók kiirtásáról, hanem be fogják átni azt is, mennyire igazuk volt azoknak, akik a jelenlegi obstrukciót nem száznyolcvan, hanem csak tizenkét emberrel szemben mondták letiprandónak s akik szivesebben látták volna, ha a felvonult ágyuütegek helyett egy szál szobapuskával lövöldözi le a kormányelnök azt az alkalmatlankodó verébrajt. Be fogják ezt látni a szabadelvüpárton, mert hirdetni fogja ezt az igazságot az a nagy romhalmaz, amely elboritja majd a hadakozás szinhelyét. S e romhalmazban ott lesz az omladéka sok olyan dolognak, amit Tiszáék nem akarhattak elpusztitani s ami veszendőbe pusztán azért megyen, mert gránátbombákat okádtak az ő ágyuik oda, ahová elég lett volna apró sörétet is küldeniök.

Nem szállunk perbe Tisza Istvánnal azért a mondásáért, hogy aki a nemzet jövendőjét akarja biztositani, annak meg kell gyógyitani népképviseletünket a már-már krónikussá vált obstrukciós nyavalyától. Igaza van ebben a miniszterelnöknek, valamint abban is, hogy e gyógyitás sikerétől függ a parlament züllő tekintélyének helyreállitása. A baj csak az, hogy gróf Tisza István nem jó helyen keresi az orvoslást. A képviselőház erkölcsi és

TÁRCA

Babarczy Erzsébet.*)

Irta: *Szebenyei József.*

„Haditörvényszéknek jelentem alássan:
Egy leányzó van künn, bé akarna jönni.
Koromszín a haja, gyászos a ruhája,
Azt mondja, szeretne tanuságot tenni.“
Szétnéz a hadbiró: van-e, ki ellenzi?
„Hadd jöjjön be, minthogy nincs ellene senki.“

Gyászos, ifjú, szép lány, büszke, dacos arca,
A két szeme villog kárhozatos tűzben,
Mintha most készülne élet-halálharcra.
Arcára a bosszú vérrózsákat tűzdel.
Selyemhaja, fürtje a vállára omlott,
Alatta fehérlik fenkölt, tiszta homlok.

„Hogy hivják? Hol lakik?“ „Babarczy Erzsébet,
Künn lakom a pusztán, átokházi kertbe'.“
„Kegyelmet jött kérni?“ „Azt én sohse kérek!
Csak bünös szorulhat olcsó kegyelemre.
Azt mondják meg nékem: mit vétett a vádlott,
Aztán teszek benne egy kis tanuságot.“

„Önkéntes Tabajdy, nem csekély, mit vétett:
Mint katonaember önnön ezredében
Lázadásra vette a nyugalmas népet
Tüzes, vért lázitó versek özönével.
S csákóját, a disze mert fekete-sárga:
Fejéről lecsapva, taposta a sárba.“

Kiegyenesedve, mielőtt még szólna,
Hátratekint büszkén a rab katonára:
„Önkéntes Tabajdy, állj elő egy szóra!
Mondd meg a bíráknak, ki tanított rája.
Kérdezd csak meg tőlük, mit tehetsz te róla,
Hogy idegen rongyot raktak a csákódra.

Akik csak nemrégen megölték apáink,
Önkéntes Tabajdy, ki tanított arra,
A jelvényüket hogy utáld mind halálig!
Mért tukmálják most is, mindig a magyarra!
S ki mondta, — a lantod élesb, mint a fegyver?
Mutass rá, mutasd meg, ki volt az az ember!

Honszerelmed, mondd csak, mondd, ki élesztgette?
Kinek a lelkében lelkedzett a bűnöd?
A fekete-sárga zsinórt mért tépted le?
S csákódon a két sast miért hogy nem tűröd?
Esküszöm az élő, magyar Istenünkre,
Önkéntes Tabajdyt én vittem a bünre ...

Amikor az ajka az ajkam csókolta,
A legforróbb vágyban, ölelés hevében,
Amikor fejét a keblemre hajtotta:
Kiszívta belőlem minden gyülölségem,
Mit a szülőháznál mint gügyögő gyermek
Örök égő lángként keblembe ültettek.“

Összenéz a szókra a haditörvényszék,
Csupa magyar ember. Orcáik tüzelnek.
Babarczy Erzsébet kérdőszemmel néz szét.
De tekintetére nem igen felelnek.
„Aki megcáfoljon, álljon föl az ember!“
... Mélységes mély csönd van a tanácsteremben.

Elvonul most már a vitézlő törvényszék
Itéletet hozni. Nagyszorongva várják;
Nem hiszi már senki, hogy el is itéljék
Babarczy Erzsébet vádlott katonáját.
Kijönnek a birák, legelső a rangon
Itéletet hirdet meg-megcsukló hangon:

„Önkéntes Tabajdyt a császár nevében
A törvény tizévi rabságra itéli.
— Mert hogy rakoncátlan, szilaj a lelkében
És a szolgaságot érzi, de nem érti ...
Büntársát ellenben, mivel büne nincsen,
— Bünre csábitóját áldja meg az Isten!“

*) A Petőfi-Társaság Bulyovszky-pályázatán dicsérettel kitüntetett költemény.

Az öreg szinész.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: ***Krúdy Gyula.***

Egy öreg szinész bácsi lakott valamikor a szomszédunkban ... Fiatal korában igen szép neve volt, ha jól emlékszem, Zoborfi Elemérnek hivták, de mire öreg lett, egyszerü Kanyó János lett belőle; mert hisz a név is olyan, mint a dicsőség: elmulik, elröpül s csupán tüskés szürke bajusz marad meg, valamint örökös nátha, krákogás, nyögés. Legalább szomszédunkban az öreg szinész bácsi élete már csupán ebből állt. Azért elégedettebb embert soha se láttam, mint

értelmi züllésének nem a szólásszabadság tulságos mértékében van a forrása, hanem egyebütt. S ennek a parlamentnek nem azért rongyolódott el a tekintélye, mert tanácskozási rendjével sürün éltek vissza, hanem egészen más okból. Nyavalyássá a magyar parlament egyedül azért lett, mert szük kereteiből kiszorult az egész nemzet egész ereje és egész méltósága. A szavazati jog nálunk nem fejlődött párvonalban a kultura terjedésével. Megrögződött abban az eredeti terjedelmében, amint a népképviseleti rendszer születésekor megalkották. Ezt a csecsemőt a bölcsőjében felejtették s ezért nem tudott sem nőni, sem izmosodni, ezért kellett csenevésznek maradnia. Ha időről-időre körültekintett volna a törvényhozás, mely társadalmi rétegek értek meg a szavazati jog megszerzésére, s ha lépésről-lépésre kiterjesztettük volna az alkotmányos élet közjogi kereteit, akkor a parlamentárizmus fejlődése lépést tartott volna a nemzet politikai erejének terjedésével. S akkor a parlamenti akarat mindig pontosan fedte volna a nemzeti akaratot, a nemzeti erők mindig érvényesültek volna a parlament erejében és a nemzetnek sohasem kellett volna sajnosan tapasztalnia, hogy a saját méltósága nem tükröződik hiven a parlament viselkedésében. E konok mulasztásnak az lett aztán az eredménye, hogy a haladó nemzet és az egy pontra rögzitett parlament között egyre nagyobb lett a távolság. A választói jog a kevesek, a nagyon kevesek, az elenyésző kisebbség előjogává torzult. S ez az alapvető torzulás lett a kutfeje az egész közélet egyetemes eltorzulásának is. Magyarország mai népképviselete valóságos karrikatura immár: népképviselet — nép nélkül. S ha vásáros komédiává lett sokszor a parlamenti mérkőzés, ezen a ponton tessék a baj okát s a gyógyitás lehetőségét keresni, nem pedig a tanácskozási rend fogyatkozásain. Erőt kell adni a parlamentbe, hogy méltóság lakhasson benne. Groteszk ficánkolásokra csak a vézna bohóc adja magát. Önérzet pedig csak olyan szervezetben van, amelynek a saját ereje beszél a saját értékéről.

A házszabály?! Ha szabad kezet kapna ma Tisza István, hogy csinálja meg a házszabályt a saját korlátlan tetszése szerint, mit érne el vele az ország? Hát helyreáll az egyensuly, ha a diktatura az ellenzékről átköltözködik a kormánypártra? Jobb-e az a parlamentarizmus, amelyet a kisebbség tett munkaképtelenné, annál, amelyben a többség önkénye ülheti szabadon orgiáit? Az erők egyensulyát egy parlamentben csak a felelősség eleven ereje s minden egyében uralkodó átérzése biztositja. Többségnek és kisebbségnek egyformán kell éreznie, hogy az egész nemzet szigoru itéletének Damokles-kardja lóg egy hajszálon a fejük felett. Hogy a választók számon kérnek a népképviselet tagjaitól minden mulasztást, de minden tulbuzgóságot is, minden lanyhaságot, de minden duhajkodást is. Akkor aztán nincs többé talaja az obstrukciónak. Mert ahol a többség elhatározásait a nemzeti érdek, a kisebbségeit pedig a nemzeti jog szabályozza, s ahol mindkét tábor érzi magán a nemzeti akarattal szemben fennálló felelősség sulyát, ott nincsen többé szükség a parlament forradalmaira.

Gróf Tisza István a parlament betegségének csak a *tüneteit* gyógyitja, de nem száll le a betegség alapokáig, midőn a házszabályban akar a parlamenti forradalmak elé gátat vetni. A választói jognak bőséges reformja szolgálhatja az egyedül hatékony módját az orvoslásnak. De épp ezen a téren bizonyult Tisza István megfoghatatlanul szükmarkunak. Bocsánat a banális kifejezésért, de valóságos smucigság az, amit a parlamenti reform tekintetében az országnak igér. Ömleszszen a nemzet vérbőségéből elegendő életnedvet a parlamentbe, vigye bele a nép erejét s ugyanakkor a magyar nemzet méltóságát teszi urrá a törvényhozó gyülekezeten. Ha e helyett uj béklyókat rak az amugy is vérszegény szervezetre, akkor csak még jobban nyomoritja el s ne csodálkozzék majd, ha a bilincsek türelmetlen csörömpölése ismét eltakarja benne a józan megfontolás szavát.

De most, a döntő csata küszöbén ilyen higgadt okoskodásokra nem igen találni figyelmet sehol. Holnaptól fogva csatalármától visszhangzik az ország tanácsterme. Vad szenvedélyek fognak egymásra csapni, a fékeitől megszabadult pártindulat mérkőzéseinek sivár látványossága fog az ország elé tárulni. Tisza István is beleesett abba a hibába, hogy inkább rendet akar csinálni, mint békét. Megszaporitotta szükség nélkül ellenségeit, a bonyodalmak számát és terjedelmét is feleslegesen gyarapitotta. Lemondott a könnyü győzelemről, hogy nagyobb dicsőséget arathasson. Kiszámithatatlan kockázatot rak ezzel a nemzet vállaira. Ha győz is, ki tudja, diadalának közhaszna fölér-e a hadjárat pusztitásaival? Csüggedten, elborult lélekkel tekintünk a döntő mérkőzés elé.

Technika.

***Budapest,* március 8.**

Tisza István megjött és *Khuen-Héderváry* is. De Tisza hallgatott, *Khuen-Héderváry* pedig az ülés elején nem mutatkozott még a teremben s igy az ellenzéknek nem volt alkalma semmiféle tüntetésre. Csinálta tehát tovább az obstrukciót, még pedig a technika vidámabb eszközeivel.

A vezetést, vidámabb tónus kivántatván, *Lengyel* Zoltán vette át.

Uj ötletekkel azonban *Lengyel* Zoltán nem fárasztotta magát. Mint a technika legvidámabb napjaiban, ma is seregestül nyujtotta be a fura módositásokat a jegyzőkönyvhöz. Hogy az évszámot ne számjegyekkel, hanem betükkel irják ki. Hogy március helyett tavaszelőt irjanak. Hogy a királyi leiratokra való hivatkozásoknál hagyják ki a „legmagasabb" és „legkegyelmesebb" jelzőket. És igy tovább. Összesen egy tucat módositást nyujtott be. Ezeket Perczel egy kissé megrostálta ugyan, mert amiben a Ház már elvi határozatot hozott, mint például, hogy a dátumot számokkal és nem betükkel kell kiirni, azt a szabályok értelmében nem is bocsájtotta ujból szavazás alá, de azért maradt vagy kilenc módositás s ezek fölött szavazni kellett, ami eltartott egy kis félóráig. Ennél a manővernél az ellenzék lemondott arról a fegyverről, hogy minden szavazás előtt öt perczyi szünetet is kérjen. Ez még szép volt az ellenzéktől.

Aztán öt perere *Ugron* Gábor követelt figyelmet. Napirend előtt szóvá tette, hogy egy hozzá érkezett levél szerint a honvédelmi miniszter *az összes csendőrszárnyparancsnokságoknál elszánt és markos altiszteket toboroz.* Ugron kérdést intézett a honvédelmi miniszterhez, mire kell a kétszáznegyven csendőraltiszt? Talán *a parlamenti rendőrséget szervezik a markos és elszánt legényekből?*

A honvédelmi miniszter nem volt jelen. Felvilágositással nem szolgálhatott. De arra a gyanura, hogy már parlamenti rendőrséget szerveznének, — a miniszterelnök és a többség harsogó kacagással felelt.

— Komoly ember hogy mondhat ilyet? — hangzott Ugron felé.

— Magukról mindent föl lehet tenni! — kiáltott vissza az ellenzék.

Miután az elnök bejelentette, hogy *Khuen-Héderváry temesvári mandatumáról lemondott,* megindult az igazi technikai obstrukció, szakadatlan névszerint való szavazásokkal. Előbb névszerint szavaztak a tegnapról elmaradt inditvány fölött, hogy a Rákóczi hamvainak hazaszállitására vonatkozó kérvényről záros határidő alatt tegyen jelentést a bizottság. Az inditványt leszavazták.

Kanyó bácsi. A mult, a nagy mult soha se tünt el előle egy pillanatra sem. Életének szekere bejárta keresztül-kasul ezt az országot. A kis falusi koresmákban éppen oly jókedvvel komédiázott, mint a városok szinházaiban. Csak Pest felé nem forditotta soha szekererudját, mert véleménye szerint az igazi müvészetnek ott hire-hamva sincs. Ah, Majsán, Kun-Majsán vállán vitte ki a publikum a csürből, midőn a Vén bakancsosban azt a nótát énekelte, hogy: Elmegyek már katonának, A király hü szolgájának... Tipikus vidéki vándor-komédiás volt Kanyó bácsi. Szerette a mély hangokat és fölséges pózokat. De mert igen csekély nyugdija volt, csupán otthon, az udvar végén kultiválhatta a müvészi gyakorlatokat. Az utcára csak alkonyattal mehetett, midőn fogyatékos és kopott ruházata helyett az estve barna köpenyegébe öltözhetett. Ott a kapu előtt pipázgatva, a jámbor szomszédoknak, Szücs polgárnak, a takácsnak és Prihoda komának, a suszternek gyakran elmondta életefolyását. Negyven esztendeig „pályázott" és még öregségére sem jött rá, hogy élete voltaképpen hazugság volt, olyan hazugság, amilyennel a nyomoruság gyakran megvigasztalja harcosait. Hja, ugy hazudni senki sem tud, mint a pajzsos ember. Még az éhség is szimulálja néha a gyomortulterheltséget! De a józan szomszédok, Szücs polgár és Prihoda suszter hamar átlátták, hogy az öreg szinész bácsi a kimondhatatlan dicsőségek mellett mindig-mindig csak nyomorgott, és ezért szomoruan bolongattak a fejükkel.

— Mért nem vesz valami asszonyt maga mellé, szinész ur? — kérdezte egyszer a suszter. A fehéreselédi mégis csak fehéreseléd, habár csak melle kivánja is az embernek...

Az öreg szinész bácsi papucsos lábát elgondolkozva surolta a homokban.

— Van nekem feleségem, — mondta sokára, — három is... De már igen elvénültek.

A szomszédok csudálkozó pillantással néztek a köhögő, kis göthös, vén emberre. Kónya bácsi végiggereblyézett torzonborz üstökén.

— Valamikor nagyon szerettek a nők.

De éjjel, az udvar végén, a kis lyukban, ahol foltos hálóköntösben kultiválta a mély hangokat és fölséges pózokat, mig álmatlanul hallgatta a tavaszi eső locsogását, a jámbor szomszédok tanácsára gondolt. A sarokban állott egy háromlábu vaskályha, — mint egy nagyon pohos vékonylábu ember, — az mormogott az öreg gondolataihoz, habár sohasem lobogtak benne vidám lángok. Ez a rozsdás, hideg kályha szimbolizálta a vén szinész életét. Csak mormogott, mormogott, pedig tüz már rég nem égett benne... Ott állott a sarokban és mint valami állandó jóbarát, az éj és nap bármely órájában kész volt hozzájárulni sajátságos mormogásával az öreg szinész bácsi gondolataihoz. Ha régi szerepeit recitálta, ha rekedt mély hangon énekelt, ha gesztikulálva járt fel s alá az udvari barlangban, a háromlábu kályha barátságosan mormogott a sarokban. Jéghideg téli estéken Kanyó János néha szórakozottan melengette öreg tagjait a rozsdás kályhánál és a vén barát kétszeres buzgalommal mormogott, mert hisz tüz azért mégsem égett benne. A nyomoruság pajzsos emberének hazugsága volt ő is: — a kályha, amelyben tüz sohasem ég.

Azon a locsogós tavaszi estén addig mormogott az öreg szinész bácsi meg a kályhája, amig Kanyó János dülöngőző ósdi irással igy kezdett levelet irni: Kedves, drága, egyetlen szerelmem... A szarkalábak több oldalon át dülöngöztek az ég négy tájéka felé, amig a levél elkészült, másnap elindult és alig egy hét leforgása alatt az udvari barlangba, a rozsdás pohos kályha és a göthös szinész bácsi társaságába egy különös öreg hölgy érkezett. A takács és a suszter alkonyattal az est barna köpenyegébe burkolt szinészhölggyel ismerkedtek meg, aki igy szólt a jámbor szomszédokhoz:

— Eluntam magam, jó uraim, a szinészházban. Eljöttem az én kedves uram után. Ha már együtt pályáztunk annyi sok esztendeig, tépve a dicsőség koszorujából, töltsük együtt az élet őszidejét is.

A szinészhölgyet Csillának hivták. Persze más volt ő is napvilágnál, mint az est köpenyében, de mégis csak más volt, mint Kanyó bácsi. Ezüstös haju, elfonnyadt mosolygásu fürge kis teremtés volt és reggelenkint régimódi selyemruhában, kis kosárral a karján ment a mészároshoz. Igen barátságos és leereszkedő volt a szomszédsághoz. Halkan, szinpadiasan sóhajtozott és ábrándosan forgatta megtört fényü szemét, mig kis madárfejét bólintgatta:

— Az élet elröpül... Jó uraim, Blaháné se olyan már, mint volt régen.

Csilla asszonyság megérkezésével az öreg szinész bácsi életében is különböző változások történtek. A mély hangoknak immár nemcsak az udvari verem volt a tanuja. Kanyó János fényes cipőben és vadonatuj öltözetben, nagykarimáju kalapjával jobbra-balra köszöntgetve, a városka belsejébe is besétált és a piactéri boltosokhoz önérzetes mosolylyal igy szólt:

— Az ország legjelesebb müvészpárja tart előadást vasárnap este a Vörös ökörben. Reméllhetőleg uraságod a müvészet barátja és szerencsénk leend az estélyen. Nőm nevében is kérem...

Az utcasarkokra kis vörös cédulák ragasztódtak, amelyeken Zoborfi Elemér és Z. Bájhegyi Csilla a n. é. közönség pártfogását kérték. Sőt a

Aztán a tárgytól való eltérésre kért szólásjogot *Holló* Lajos. Egyszerüen nem engedték meg. *Molnár* Jenő ugyanilyen kéréssel fordult a Házhoz: — ezt már névszerint való szavazással tagadták meg. Majd *Lovászy* Márton kérte ugyanazt: — erről is névszerint szavaztak. S miután ennyi szavazás után még mindig csak két óra volt, tehát még *Eitner* Zsigmond is engedélyt kért a Háztól, hogy beszélhessen s a tárgytól eltérhessen. Még egy utolsó névszerint való szavazást kértek s ezzel a technika megtette mára kötelességét. Három óra lett.

Mindaddig a folyosón volt csak élet, ahol különböző legendákon táplálkozott jobboldal és baloldal egyaránt. E legendák közt, melyekről egyébként a helyzetről irott mai beszámolónkban bővebben is megemlékezünk, legerősebben tartotta magát az, hogy a király *Széll* Kálmánt és gróf *Andrássy* Gyulát holnapra magához kérette s hogy ma este a szabadelvüpárt értekezletén nagy belső robbanások fogják elárulni, hogy gróf Tisza István már föltétlenül megbukott. E hirekre való tekintettel, az obstrukció le is mondott arról az eredeti szándékáról, hogy a Tisza-módositvány megokolásának napirendre tüzését *éjfélig megakadályozza*. Minek? Ugyis megbukott. Hadd végezze ki hamarébb a szabadelvüpárti robbanás.

S mikor az ülés végén *Perczel* Dezső inditványozta, nogy a holnapi ülés napirendjére tüzze ki a Ház a miniszterelnök inditványának megokolását: — nem is mutatkozott semmiféle mozgás vagy földindulás. Csak *Polónyi* Géza kért szót, hogy — mint maga mondta — kilátástalanul is, szivére beszéljen még egyszer a többségnek. Beszéde közben azt találta mondani, hogy a Kossuth-párt azért szerelt le, mert garanciát kapott, hogy a párhuzamos ülések elrendelésével elkövetett sérelem reparálva lesz s a kormány nem fog a házszabályokhoz nyulni.

— Egy szó sem igaz belőle! — szólt közbe ingerülten a miniszterelnök.

S aztán a miniszterelnök fel is szólalt. Visszautasitotta Polónyi kijelentéseit s aztán, általános meglepetésre, szóba hozta a legkényesebb kérdést: *a házszabályok végleges revizióját*. Azt mondta, hogy nem akar tulíöni a célon. A házszabályok oda fognak kerülni egy bizottság elé, melyben annak természetes rendje és módja szerint képviselve lesz a parlament minden pártja. Paktumos vagy pártközi megállapodásokra nem gondol ugyan, de *leszögezi magát azzal a komoly kijelentéssel, hogy olyan módositott házszabályokat akar, melyekben a magyar parlamentárizmus minden komoly barátja lelkiismerete szerint megnyugodhatik.*

Ez a váratlan nyilatkozat, melyet Tisza aligha**nem az esti értekezleten szándékozott elmondani, de jó alkalma nyilván, már a mai ülés végén elmondott: rendkivül erős hatást tett. A szabadelvüpárt felvillanyozva tapsolt és éljenzett. Megmozdult az egész szabadelvü karéj s a tapsolók közt feltüntek az ugynevezett kaszinópárt tagjai is. Az ellenzék az első pereben meg volt lepetve. Az a nagy kő, mely a szabadelvüpárt szivéről leesett, mintha áthongeredett volna az ellenzéki lelkekre. Csöndesen, némán hallgatták a többség tüntetését s most már a Ház tulnyomó többséggel határozta el, hogy a holnapi ülés elején meghallgatja a miniszterelnök inditványának megokolását.

Az utolsó félóra szenzációjában elmerülve, a t. Ház észre sem vette, hogy *Khuen-Héderváry* a terembe lépett s elhelyezkedett a bársonyszékben. A többség nem éljenezte, a kisebbség nem abcugolta, — meg se látták.

Csak a miniszterelnök nyilatkozata foglalkoztatta már ekkor a kedélyeket . . .

A képviselőház ülése március 8-án.

— Kezdete délelőtt 10½ órakor. —

Elnök: *Perczel* Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Gróf *Tisza* István gróf *Khuen-Héderváry* Károly, *Lukacs* László, *Nyiri* Sándor.

Elnök: Megnyitja az ülést és felolvastatja a jegyzőkönyvet.

Holló Lajos helyteleunek tartja azt a kifejezést, hogy: Rákóczi hamvainak *visszaszállitása*; a jó kifejezés: *hazaszállitása*. Ez kijavitandó.

Elnök: Megjegyzi, hogy az a szó csak ott fordul elő, ahol a jegyzőkönyv szószerint tartalmazza Hock inditványát.

Lengyel Zoltán tizenkét stiláris módositást nyujt be a jegyzőkönyvhöz, jólehet a jegyzőkönyvek az utóbbi időben sokkal jobbak. (Derültség.)

Holló Lajos visszavonja inditványát.

Elnök: Figyelmezteti Lengyelt, hogy a felett, vajjon az évszám betüvel irandó-e ki, már tavaly döntött a Ház.

Lengyel Zoltán: Az tavaly történt, de hát nem bánja, eleji ezt az inditványát.

Elnök: Arról is határozott már a képviselőház, hogy *március* helyett *tavaszutó* tétessék-e. Ezt az inditványt elvetették, meg fogja tehát kérdezni a Házat, megengedi-e most ezt az inditványt.

Eitner Zsigmond a szavazás előtt *ötpercnyi szünetet* kér.

Elnök: Megadja a szünetet, aztán egyenként szavazás alá bocsátja az inditványokat, amelyeket a többség elvet.

Jelenti, hogy gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterré történt kinevezése következtében lemondott mandátumáról.

Madarász József kéri az elnököt, hogy e helyett az idegen szó helyett mondja magyarul: *megbizás*.

Elnök: Jelenti, hogy *Ugron* Gábornak a napirend előtt megadta a szót.

Ugron Gábor elmondja, hogy levelet kapott, amelyben azt irják neki, hogy egy csendőrszárnyhoz utasitás érkezett, hogy erős, elszánt csendőröket toborozzanak bizonyos szolgálatra. Ezeknek a válogatott csendőröknek 1800 korona fizetést igértek. Kérdi a honvédelmi minisztet, milyen szolgálatra toborozzák ezeket a csendőröket, mert az a hiedelem, hogy ezekből alakitják meg a *képviselőházi rendőrséget*.

Gaál Sándor, mint a biráló-bizottság tagja leteszi az esküt.

Elnök: Elrendeli a tegnapról mára halasztott névszerinti szavazásokat. A többség elveti Lengyel Zoltán inditványát és elfogadja a kereskedelmi miniszterét, hogy a kérvényi bizottság mielőbb tegyen jelentést a Rákóczi-hamvainak hazaszállitását sürgető kérvényről.

Holló Lajos napirend előtt kér szót, mert tegnap elállott a felszólalástól. (Felkiáltások jobbról: Már a napirenden vagyunk!) Házszabály-cimen kér tehát szót s engedelmet arra, hogy eltérnessen a tárgytól.

Elnök: Megkérdezi a Házat; a többség nem adja meg az engedélyt.

Molnár Jenő ugyanilyen kérést terjeszt elő s egyuttal névszerint való szavazást kérnek huszan erre.

Elnök: Elrendeli a névszerint való szavazást, előbb azonban felfüggeszti az ülést.

A szavazás azzal végződik, hogy a Ház nem engedi meg Molnár Jenőnek a tárgytól való eltérést.

Lovászy Márton szintén felszólalásra és a tárgytól való eltérésre kér engedélyt.

Elnök: Jelenti, hogy husznál többen névszerint való szavazást kértek. A szavazás előtt szünetet rendel el, majd megejtik a szavazást. A többség elveti a kérést.

Eitner Zsigmond hasonló előterjesztést tesz, amelyre ugyancsak névszerint való szavazást kérnek.

A többség nem teljesiti a kérést.

Elnök: Az idő előrehaladván, a holnapi napirendre nézve ajánlja, hogy a miniszterelnök okolja meg inditványát. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Polónyi Géza figyelmezteti a kormányt és a többséget, hogy négy év előtt Széll Kálmán alatt az ellenzék azért ment bele a házszabályok módositásába, mert a szabadelvüpárt és a kormány kötelezte magát, hogy nem fog azzal visszaélni és nem fogja azt a kisebbség elnyomására kihasználni. Most a miniszterelnök olyan javaslattal áll elő, amely sérti a szólásszabadságot. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Kubinyi Géza: Önök éltek vissza a házszabályokkal!

Sréter Alfréd: Szólásszabadságról ne beszéljenek! (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Polónyi Géza: Ez az inditvány példátlan hatalommal ruházta fel az elnököt és megszegi a paktumot. Ezt nem érdemelte önöktől Széll Kalmán.

Sréter Alfréd: Minek buktatták meg Széllt?

Polonyi Géza: Nem mi buktattuk meg, hanem önök és a mostani miniszterelnök. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Vádolja az elnököt, hogy nem respektálja a házszabályokat. Hivatkozik arra, hogy mikor a Kossuth-párt decemberben leszerelt, Tisza kötelezte magát, hogy ilyen házszabálymódositással nem fog előállani és jóvátette azt a hibát, amelyet a parallel-ülések behozatalával elkövetett. Utolsó intésül kéri a kormányt, hogy álljon el képtelen tervétől. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Gróf **Tisza** István miniszterelnök azt feleli Polónyinak, hogy nem helyesen fogta fel a helyzetet. Ami a paralell-üléseket illeti, nézeteltérés merült fel, hogy vajjon a parallel-ülések összetérnek-e a házszabályokkal. A szabadelvüpárt ma is azt tartja, hogy összetérnek, tehát nem volt mit jóvá tenni; taktikai szempontból állottak el a parallel-ülésektől, mert azt látták, hogy azzal az obstrukciót száz emberről tizre izolálják. (Ugy van! a jobboldalon.) A paktum nem jelentette azt, hogy sohasem fognak házszabálymódositáshoz nyulni. Az a négy esztendő, mely a házszabályok módositása óta eltelt, bebizonyitotta hogy az uj házszabály illuzión épült fel; azt tételezték fel, hogy minden pártban lesz annyi hazafias önmérséklet, hogy a házszabályadta jogokkal nem fognak visszaélni; a tények azoknak adtak igazat, akik ennek az ellenkezőjét valloták. (Élénk helyeslés a jobboldalon) akik azt mondották, hogy ezekkel a házszabályokkal a parlamentárizmus rendes menetét biztositani nem lehet. El van tökélve, hogy véglegesen meg fogja változtatni a házszabályokat, azonban már most jelzi, hogy egy *bizottság kiküldését* fogja kérni, amelyben valamennyi párt képviselve lesz. (Zajos helyeslés jobbról.) Semmire sem kötelezi magát, de annyit megigérhet, hogy konciliáns lesz s oly házszabálymódositást akar, amely valamennyi párt beleegyezésével fog találkozni. (Hosszantartó, élénk helyeslés, éljenzés és taps jobbfelől.)

Elnök: Polónyi vádjára megjegyzi, hogy az elnökség szigoruan respektálja a házszabályokat.

Polónyi Géza: Az elnök most sem tartotta meg a házszabályokat, mert hisz a Háznak határozata van arra, hogy előbb letárgyalja a Ház asztalán fekvő sürgős javaslatokat s csak akkor lehetett volna ezt az inditványt napirendre tüzni.

Lengyel Zoltán a házszabályok cimen kér szót s figyelmezteti az elnököt arra a házszabálysértésre, hogy az ő mentelmi esetéről szóló jelentést még mindig nem terjesztette a Ház elé.

Elnök: Kimondja határozatképpen, hogy holnap a miniszterelnök fogja megokolni inditványát.

Az ülés délután ½4 órakor végződik.

---

kisváros polgári házainál, hol a viziteiő-időben az asszonyok, lányok elrejtőzve kérik türelmét a vendégnek, az öreg színészhölgy suhogtatta meg selyemruháját. A gyors öltözködés közben lepattant gombokat zavartan rejtegető polgári hölgyek meglepetten hallgatták az öreg színésznőt:

— A müvészet szent nevében kérem önöket... Zoborfi, az uram is kéri önöket...

Sőt elkövetkezett a vasárnap este is, midőn a rozsdás vén kályha csudálkozva mormogott az udvari barlangban egyedül, mig a Vörös ökörben reszketeg hangon énekelt egy öreg müvésznő, mig Zoborfi a legfölségesebb pózokat mutatta be az ámuló publikumnak... Ah, hogy dörgött a taps! Beh édes volt a korty a dicsőség kelyhéből, amelyben már csupán ecetes ital volt! A petróleumlámpások szokatlan fénynyel ragyogtak. Az öreg színész bácsi kipirositott arccal köszöntgetett jobbra-balra és a legmélyebb hangokat vágta ki.

De hát a dicsőség is elmulik!

Az első hónap végén, hogy Csilla beköltözött az udvari barlangba, a kis vaskályha a sarokban fájó szivvel látta, hogy a békesség eltünt a házból. Lehet tán azért, mert a nyugalomba vonult kis vaskályhát az asszony megérkezése óta ujra szolgálatra rendelték és a vén butor már elszokott a lobogó lángoktól. Elfelejtette a tüzet és ujra megszokni nem tudta. Tán ezért, tán másért, a vén vaskályha barátja a korhely életre adta fejét és csak reggelenkint vetődött haza, hol a színésznő kemény szavakkal fogadta. A tüzet megszokni ő sem birta . . . És egy szigoru délután Csilla asszony könnyes szemmel mondott bucsut a hajléknak, a kályhának, az öreg színészbácsinak:

— Isten önnel, Elemér, mi nem értjük meg egymást . . .

A színész bácsi szomoruan mesélte aznap este a jólelkü szomszédoknak:

— Elhagyott Csilla, de él még Sztankovics Rózsa . . . A hires operaénekesnő: tán hallották is hirét? Fehérnép nélkül most már nem igen élhetnék meg. Utóvégre a feleségem Rózsa.

S aznap estve a szarkalábak ujra dülöngöztek és a göthös vén színész ujra azt irta: Kedves, egyetlen, drága szerelmem . . .

Alig mulott el hét nap s a vaskályha társaságához jutott. Hatalmas, kövér, kifőstött arcu hölgy toppant be az öreg színész bácsi otthonába s tiz perc alatt ott mindent felforgatott.

— Csudálom, hogy eszedbe jutottam, — szólt a legmélyebb hangon és fenyegetőleg férjéhez. Oly mély hangon, amilyenről a kis vaskályha eddig nem is álmodott. Kanyó János elcsudálkozva mormogta:

— Ah, be megváltozott, kedvesem!...

De mindez nem akadályozta meg az öreg színész bácsit abban, hogy közelébb ismét vörös kis cédulákkal ragaszsza tele az utcasarkokat és a piactéri boltosokhoz mosolyogva beállitott:

— Egy veterán müvészpár kér pártfogást... Nőm nevében is.

A robusztus öreg hölgy pedig láncszemekből font ridiküljével zörgött végig a városon és szemérmes mosolylyal kifestett arcán, igy fuvolázott:

— Csak nem hagyják elveszni azt az én szegény uramat, a nagy müvészt?

S Prihoda suszter este, midőn egyedül ácsorgott szomszédjával, Szücsecsel a kapu előtt, igy szólt:

— Vajh, a harmadik felesége is ilyen hárpia a szegény színész bácsinak?

BELFÖLD

Gróf Khuen-Héderváry mandátuma. A félhivatalos *Budapesti Tudósító* jelenti: A képviselőház mai ülésén bejelentették, hogy gróf *Khuen-Héderváry* Károly, a király személye körüli miniszter lemondott mandátumáról. Gróf Khuen-Héderváry Károly, mint ahogy eredetileg is tervezve volt, uj választásnak veti alá magát. Tekintélyes jogászi körökben ugyan azt a néze-

tet vallották, hogy Khuen-Hédervárynak, mint volt miniszternek, nem kell magát uj választásnak alávetnie; minthogy azonban más oldalról az a vélemény merült föl, hogy ez esetben is helyénvaló az uj választás, gróf Khuen-Héderváry, hogy e kérdésben való további kontroverziáknak elejét vegye, mandátumának letételére határozta el magát.

A bodajki pótválasztás. *Bodajkon* ma zajlott le a pótválasztás a szabadelvüpárti *Széchenyi* Viktor és a néppárti *Perczel* Béla közt. A választásra nagy számmal vonultak föl a választók, a függetlenségi pártiak is, akiknek zöme a szabadelvüpárt jelöltjét támogatta. Este félnyolc órakor ért véget a választás gróf *Széchenyi* Viktor győzelmével. Gróf *Széchenyi* Viktor 1557, ellenjelöltje 1150 szavazatot kapott.

A helyzet.

Budapest, március 8.

Az ülésteremben technikáztak, a folyosón pedig avval szórakoztak, hogy valahol két emberfia megállt beszélgetni az időjárásról, ott mentek kitalálták, hogy ezek most forditják meg a politikai helyzetet. Soha annyi kombináció nem röppent föl a folyosó szivarfüstös levegőjébe, mint ma s soha olyan gonosz terveket nem tulajdonitott egyik párt a másiknak, mint a mai délelőttön. Az ülés végéről beszéltek az emberek legtöbbet. A baloldaliak szentül fogadkoztak, hogy a jobboldalon készül ellenük valami nagy és rettenetes merénylet, a jobboldaliak pedig hitet tettek volna rá, hogy a baloldalon már töltik a revolvereket ellenük, merthogy az ülés végén szörnyü csata lesz itt még máma . . .

Pedig hát nem lett. Délfelé valamelyik néppárti kuckóból fölröppent a hir, hogy *Andrássy* Gyulát a király sürgősen Bécsbe hivatta. Ezt azért volt jó elhitetni az emberekkel, mert hátha megijednek tőle a Tisza hivei s egy kissé visszavonulnak. Szerencsére *Andrássy* Gyula ott járkált a folyosón. Meg lehetett kérdezni tőle, hogy utazik-e hát Bécsbe.

Persze, hogy Andrássynak eszeágában sem volt a bécsi utazás, amit ki is jelentett s evvel vége volt az első riadalomnak. A néppárti kuckóban azonban van ötlet bőven s ha az Andrássyról szóló hirt meg lehetett cáfolni a *jelenlevő* Andrássyval, hát kitaláltak valamit a *távollevő Széll* Kálmánról. A második hir most már az volt, hogy a király sürgönye nem *Andrássy* Gyulát, hanem *Széll* Kálmánt hivta sürgősen Bécsbe.

Ezt sem hitték azonban el a jobboldalon. Ott némi titkolt aggodalmat inkább az okozott, hogy egész bizonyosra vették, hogy a kormányelnök zsebében van az az irás, amely igy kezdődik: „Kedvelt hiveink" s avval végződik, hogy már most mehet mindenki haza vagy amerre lát. Nincs már mandátum. A hirszerző-zugolyból ez ellen is kitalálták a panaceát, hiresztelvén, hogy *Tisza* fogadott vagy tiz főispánt, de az mind azt mondta, hogy nem szabad fölosztani a Házat, mert a vidéken nincsen előkészitve a választás. Ennek a hirnek sem adtak sok hitelt s csak buzditották most már egymást az összetartásra, mert hátha mégis tévednek ezek a főispánok.

A szabadelvüpártiak hát buzgólkodtak, szerveződtek és tüzelték egymást. Az ülésteremben folyó technikázást a maguk javára irták, azt magyarázván ki belőle, hogy ime most fogja csak belátni a nemzet, hogy milyen égető szükség van a házszabályok reviziójára.

Annyi bizonyos, hogy az a taktika, melyet az ellenzék ma követett, egy kissé hatott a jobboldaliakra, abban az irányban, hogy a ma esti szabadelvüpárti értekezletre egységesebben fognak fölvonulni. A miniszterelnök legalább igy fogta föl a dolgot s olyan bizonyosra vette a harmóniát, hogy este gyorsirókat is rendelt az értekezletre. Hadd tudja meg a világ szóról-szóra, mit beszéltek és kik beszéltek, s hadd lássa mindenki, hogy a pártban milyen az egység.

A baloldalon most azt magyarázták, hogy *Andrássy*val föltünő sokáig beszélgetett Tisza, ami bizonyosan jelent valamit, aminthogy az sem egészen jelentőség nélkül való dolog, hogy *Szentiványi* Árpád, *Nagy* Ferenc és *Nyiri* Sándor összedugják a fejüket.

Mindenki gyanus volt ma, aki élt s minden szó, amely elhagyta az óvatos ajkakat, legott belekerült a magyarázó retortákba.

A vége aztán az lett ennek a nagy és merész kombináció-áradatnak, hogy az ülés végén a szabadelvüpárt tüntetést rendezett a miniszterelnöknek, mikor kijelentette, hogy a házszabályreviziót olyanféleképpen tervezi, hogy ahhoz a parlamentárizmus minden őszinte barátja *lelkiismerete* szerint csatlakozhatik. Ezért a kijelentésért különben *Polónyi* Gézának tartozik hálával a jobboldal, mert ő volt az, aki még az ülésen elmondatta *Tiszával* azt vagy annak nagy részét, amit csak estére akart elmondani a miniszterelnök. Az ülés végén ugy látszott, hogy a szabadelvüpárt került ma felül s az ellenzék csöndesen, egy kissé meghökkenve nézett át a tuloldalra.

Nem volna teljes a kép, ha *Polónyi* Géza meséiből ide nem irnánk azt, amelyet ma beszélt el nagy auditórium előtt a folyosón. A mesével a Kossuth-párt leszerelését indokolta meg Polónyi ilyenformán:

— Senki se gondolja, hogy mi azért szereltünk le, mert valami nagy bizalmunk volt *Tisza* iránt. Sőt inkább azért álltunk félre, mert nem akartunk neki alkalmat adni olyan javaslatok megtételéhez, mint aminők most a Ház elé kerültek. Mi tisztában voltunk Tiszával, tudtuk, hogy milyen veszedelmes s ezért hibáztattuk Ugronék taktikáját, amely idáig vezetett. Pörsze, hogy meggyanusitották szándékainkat s soha annyi gyanut nem vertek a fejemhez, mint ebben az időben. Hiába magyaráztam meg a dolgokat és hiába irtam például öt szózatot is a kerületembe, amelyben mindazt kimutattam, hogy miért szereltünk le. Olyan világosan irtam a pártelnökömnek, hogy okvetlenül meg kellett értenie. És mi volt rá a felelet? Az, hogy a választóim visszairták, hogy ez mind nagyon okosan, nagyon bölcsen van ugy, ahogy irom, de most már legyek szives és irjam meg *igazán*, hogy *mégis* miért szereltem le. Hogy pedig világosabb legyen a dolog, volt abban a levélben vagy tizenegy rendbeli protekcióra és intervencióra való fölszólitás. Amire aztán már nem felelhettem *világosabban*, mint ugy, hogy:

— Obstrukció és protekció nem fér meg egy kalap alatt.

A szabadelvüpártból.

A szabadelvüpárt ma esti értekezlete felé irányult az egész politikai világ figyelme. Jó jelnek tekintették, hogy gróf *Tisza* István a Ház mai ülésén elmondhatta beszédét, s ezért már jóelőre jósolgatták, hogy a párt egysége ma estére a legpregnánsabb módon fog megnyilatkozni.

A jóslatok hát be is teljesültek szépen. *Tisza* Istvánnak, aki mint szónok valósággal remekelt s aki meleg és gyujtó beszédével elragadta hallgatóit, pompás estéje volt. Az igen nagy számban megjelent párttagok tiz percig tapsoltak beszéde után, *Kubinyi* Géza, aki eddig nyiltan állást foglalt a miniszterelnöki inditvány azon része ellen, amely a végleges házszabályrevizióra vonatkozik, rögtön a beszéd után fölállt s kijelentette, hogy most már ő is meg van győzve s megy a csatába rendületlenül.

Báró *Podmaniczky* Frigyes konstatálta végül, hogy a miniszterelnök előterjesztését egyhanguan magáévá teszi a párt, mire ujból kitört a lelkes taps és éljenzés.

A párttagok lelkesülten és fölvillanyozva oszoltak szét csoportokba és sokáig beszéltek még a vezérről, aki igy tudja csatába szólitani katonáit. Föltünt, hogy a kaszinó nagy számban volt képviselve, sőt *Fesztetich* Tasziló, a kaszinó e nagybefolyásu és vezető embere is megjelent. Az értekezlet lefolyásáról a következő részleteket jelenti tudósitónk:

A szabadelvüpárt ma este pontban félnyolc órakor értekezletet tartott, melyen báró *Podmaniczky* Frigyes elnökölt.

Elnök: Megnyitja az értekezletet s jelenti, hogy a miniszterelnök kiván előterjesztést tenni.

Gróf **Tisza** István: Avval kezdi fölszólalását, hogy már pénteken elmondta nézeteit arról a küzdelemről, amely elé a pártot vezeti. Kérte elvtársai beleegyezését mindahhoz, amit tenni akar, s elmondta azt is, hogy inditványában mi foglaltatik. Megemlékezett ez alkalommal arról, hogy voltak bizonyos körök, melyekben élt még a remény, hogy a parlament munkarendjét békés eszközökkel lehet visszaállitani. Nem akarta elzárni az utat e kisérletek elől s azért nem sietett inditványának megokolásával. Azóta azonban három nap mult el. A helyzet nincsen szanálva s a férfiasság biánya volna most már tovább halogatni a megoldás felé vezető lépéseket. (Ugy van! Ugy!) Jelenti ennélfogva az értekezletnek, hogy holnap kérni fogja az inditvány napirendre tüzését és ehhez kéri most a párttagok támogatását. Feleslegesnek tartaná ismételni, hogy a tervbe vett *ideiglenes* intézkedésekre *a parlamentárizmus megmentése* szempontjából van szükség. Ugy látja, hogy az általa felette sokra becsült hazafias aggodalmak inditványának azon része ellen ébredtek föl, amely a végleges revizióra vonatkozik. Mi sem természetesebb tehát, mint hogy ez aggodalmak eloszlatása egyik célja mai felszólalásának. Elismeri, hogy a végleges házszabály-revizió ellen nyomós és sulyos okokat lehet fölhozni, s kijelenti, hogy ha lehetett volna remény arra, hogy az ellenzék komoly és belátással biró elemeinek támogatása garancia lett volna a békességre, ezeknek kedvéért talán el lehetett volna tekinteni a végleges reviziótól. Ő maga látná legszivesebben, ha ebben az akcióban, amelyet *mentő-akciónak* tart, *pártkülönbség nélkül* vettek volna részt a magyar parlamentárizmus barátai. De ma már nyilvánvaló, hogy ha vannak is komoly és mély belátásu hazafiak az ellenzéken, az ellenzék tulnyomó részére mégsem lett volna hatással a végleges revizió kikapcsolása az inditványból. Nem közömbös szóló előtt, hogy az ellenzék egy része vele van-e ebben a küzdelemben, avagy ellene, de a komoly elemek nélkül is maradt volna a harc harcnak. Ezenkivül le kellett volna mondania a szabadelvüpártnak egy nagy és fölemelő érzésről és egy büszkeségre jogositó öntudatról is. Arról, hogy honmentő akcióba kezd s olyan harcba indul, amely férfiakban férfias elhatározást és kitartást igényel.

Ha őszinte hazafias aggodalommal nézi valaki az utolsó évek parlamenti történetét, látnia kell, hogy az obstrukció krónikus betegséggé fajult, amely immár lehetetlenné teszi a felelősség mellett való kormányzást s végképpen leszállitja a nemzet politikai presztizsét. Pedig erre a presztizsre a nemzetnek minden porcikájában szüksége van, nélküle nem teljesitheti missziójót és a nemzeti politika érdekében nem fejtheti ki erejét. Mihelyt a nemzeti politikát nem tudja érvényesiteni a magyarság, ütött végórája. Látva már most azt, hogy miként rögzött meg parlamentünkben az obstrukció, hogy miként működik folytonosan, hol latensen, hol nyiltan, és látva azt az ólomsulyt, amelylyel a nemzetre, legfontosabb érdekeinkre nehezedik, minden komoly magyar hazafi előtt legnagyobb feladatnak kell lenni a parlament gyökeres gyógyitásának. Nem szabad visszariadni a harctól, mert a cél nagy, de viszont nem szabad megfeledkezni e harcban a *hellő mértékről* sem s egy percre sem szabad figyelmen kivül hagyni azt az eshetőséget, hogy a tulságos rendszabályok bosszut állhatnak a nemzeti politika érdekein.

Ismételten hallotta szóló, hogy némelyek sajnálkoztak afelett, hogy milyen nagy kár, hogy a végleges házszabály szövege nem kész. Bocsánatot kér, de ilyen nagy munkához nem volt ideje a zivataros politikai események idején. Hevenyészve összeütött házszabályokhoz pedig sem magát, sem pártját leszögezni nem akarta volna, mert ezt végtelen könnyelmüségnek tartotta volna. Ezenkivül az is beleszólt a dologba, hogy a végleges házszabályokat egy *pártközi bizottság* elé akarja vinni, (Helyeslés.) amelyre nézve az az első szempontja, hogy abban a *majorizálás lehetőleg szük térre legyen szoritva* (Helyeslés.) és hogy e házszabályok a parlamentárizmus minden őszinte barátának lelkiismereti megnyugtatására szolgáljanak. (Helyeslés és taps.) A házszabályrevizióra vonatkozó több elveket már ismertette s csak hangsulyozni kivánja ismételten, hogy a javaslat a *szólásszabadságot nem fogja korlátozni*, s a *klotürt nem fogja behozni*. E tekintetben mindenki legyen megnyugodva. A klotür miatt senki támadást nem intézhet a kormány ellen. A többi irányelveket a részleteknél fogja elmondani.

A parlament munkarendje lényeges átalakuláson fog keresztülmenni. A költségvetés letárgyalásának időhöz kötött volta alkalmat adott elméleti és merőben értéktelen fejtegetésekre és kimeritette a parlament erejét és idejét. Mikor aztán az idő letelt, hamarjában és komoly megfontolás nélkül tárgyalták le a legfontosabb részleteket. Igy azonban a parlament munkája becsesebbé fog válni.

A többi változások a technikai obstrukció megnehezitésére és részbeni lehetetlenné tételére vonatkoznak s módokat ajánlanak arra, hogy miként lehetne fölemelni a Ház és az elnökség tekintélyét. Az igazi parlamentárizmusnak megölője a sok szavazás s a sok zárt ülés. Üressé teszi a parlamentet, lesülyeszti puszta látványossággá, amely csak abban különbözik a piaci látványosságoktól, hogy sokkal unalmasabb amazoknál. Amit tehát tenni készül a szabadelvüpárt, az a parlamentárizmus reformja, amely azt is lehetővé fogja tenni, hogy az ellenzék vezetése a komoly, tartalmas férfiak kezébe kerül. Ami a Ház rendjét illeti, megvallja, hogy nem egyszer tett már maga is

szemrehányást az elnököknek, hogy nem elég szigoruan alkalmazzák a házszabályokat, s bizonyos, hogy a parlament nivójának sülyedése nagyon sok tekintetben a tulságos elnöki engedékenység eredménye. Az igazság ellen vétene azonban, ha nem konstatálná egyuttal azt is, hogy az elnök elérkezhetik egy pontra, amelyen tehetetlenül áll a parlament rendbontóival. Ebből következik aztán, hogy az elnököt olyan hatalommal kell fölruházni, amelylyel érvényesitheti akaratát, ugy, ahogy az egész világon szokásban is van. Ilyen hatalom nélkül nem lehet fönntartani sem a rendet sem a tekintélyt, amire pedig nálunk különösen nagy szükség van, ahol a nemzeti léttel annyira össze van forrva a parlamentárizmus. Ebben az országban sem lejáratni, sem csuffá tenni a parlamentárizmust nem engedhetjük. (Taps és éljenzés.)

Ezután a miniszterelnök ismétli kérését, támogatást és a harcban való férfias kitartást kér. Az, hogy az akcióban sokakat talál magával szemben a párt, nem egyéb, mint a szabadelvüpárt erejének növekedése. Az akció azokat létérdekükben támadja meg, akiknek szerepük a parlamenti anarchiában gyökerezik. (Taps.) Más ellenfelek azok, akik a parlamenti nagy szabadságot arra használják, hogy elnyomják a liberalizmust, (Taps és éljenzés.) hogy diskreditáljak, aláássák és megfojtsák, nem gondolva meg azt, hogy ha Magyarországon elkorhad a liberalizmus fája, elhervad vele a magyar nemzeti irány is. Fáj szólónak, hogy az ellenzék táborában vannak olyanok is, akiknek nem ott volna helyük, akik a tetszetős látszat varázshatása alatt megfeledkeznek az élő élet szükségleteiről. Ez a betegség ősi betegsége a magyarnak s több bajt hozott a nemzetre, mint a külellenség. Sajnos, ez a gyöngeség már azok körében is elterjedt, akiknek e komoly órákban itt kellene lenni.

A küzdelemben azonban mindenkinek joga van részt venni. A szabadelvüpártot kivéve, melynek ez kötelessége. Annyira kötelessége, hogy még avval sem védekezhetik, hogy a jó szándék ugyan megvolt benne, de megtörték szándékait. A szabadelvüpárt birja a nemzet bizalmát, ő a többség, a döntésre hivatott faktor, melyre a nemzet bizta sorsát. A szabadelvüpártnak tehát teljesitenie kell a kötelességét ma, amikor a nemzet fordulóponton áll. Az isteni gondviselés kegyelme őrizte meg a nemzetet a mostani harcokban a végzetes szerencsétlenségtől s a gondviselésen kivül őrködött sorsa felett az, aki alkotmányára vigyázott s aki a kibontakozás fonalát állandóan a kezében tartotta (Éljenzés. Felkiáltások: Éljen a király!) Ez szerencsénk volt. De szégyenünk lenne az, ha nem tudnánk okulni a történteken s elleledn ők, hogy legelső igaz szövetségesünk az ország koronás királya.

Nagy és parancsoló kötelesség, hogy őrködjünk a nemzet felett. Hoztunk megoldást is, amely általános megnyugvást keltett. A párt elég erős is a küzdelemre. Ne nézzen hát senki se jobbra, se balra, ne törődjék vele senki, hogy kap-e a párt szövetségeseket vagy sem. (Taps.) Érezze a szabadelvüpárt, hogy nagy és szent és méltó ügyet véd és bizonyos, hogy győzni fog mindenen. (Percekig tartó, viharos taps és éljenzés.)

Kubinyi Géza: Megvallja, hogy nehéz föladatra válla kozik, amikor a miniszterelnök ragyogó beszéde után szót emel, de ki kell őszintén mondania, hogy abban a meggyőződésben volt, hogy helyesebb lett volna, ha a miniszterelnök inditványából kikapcsolta volna a házszabályok végleges reviziójára vonatkozó részt. Most azonban, hogy a miniszterelnök megkapó érveit hallotta, kijelenti, hogy elfogadja a miniszterelnök előterjesztéseit és inditványát s azt hiszi, hogy nemcsak ő, de az egész párt most már *becsületbeli* kötelességnek tartja a harcban való bátor kitartást. Azt hiszi, hogy mert a pártban h.tvány ember egy sincs aki a harcból gyáván megszökik, diadalra is viszik a lobogót! (Helyeslés.)

Josipovich Imre: A horvát-magyar képviselők nevében jelenti ki a harchoz való teljes csatlakozást.

Elnök: Elfogadja-e az értekezlet az előterjesztést? (Viharos taps és éljenzés. Felkiáltások: Elfogadjuk egyhanguan.) Kimondja, hogy az értekezlet egyhanguan és nagy lelkesedéssel elfogadja az előterjesztést s kitartást kiván a pártnak s a nemzetnek áldást.

Ezután az értekezletet berekeszti.

A Kossuth-pártból.

Azok, kik gróf *Tisza* István miniszterelnök mai parlamenti felszólalása után azt várták, hogy az ellenzéki pártok magatartása változni fog, csalódtak. A *Kossuth*-párt körhelyiségében élénken tárgyalták a miniszterelnök kijelentéseit s az általános nézet az volt, hogy a helyzeten az mitsem változtatott, bár *Kossuth* Ferenc, akit napról-napra felkeresnek hivei és barátai, még mindég nem adta föl a reményt, hogy lehetséges lesz valami békés kibontakozást találni a zürzavaros helyzetből. Kossuth Ferenc a ma nála járt képviselőknek kijelentette, hogy egyetért a párttal abban, hogy az ideiglenes házszabályreviziót is meg kell akadályozni, — *ha lehet*. A függetlenségi és 48-as párt békés, higgadt elemei nyiltan kifejezést adtak ama nézetüknek, hogy *a párt részéről ma még nem kellett volna segiteni a technikai obstrukciót*. Nézetük szerint ezt akkorra kellett volna halasztani, mikor *Tisza* István már megindokolta javaslatát s a képviselőház hozzáfogott annak tárgyalásába. A klubban a miniszterelnök mai nyilatkozatáról, mely szerint a házszabályreviziót az összes pártok komoly közreműködésével akarja keresztülvinni, az általános vélemény abban formálódott ki, hogy abban nincs engedmény, mert a házszabályok értelmében ugyis minden inditványt a bizottságok elé kell utalni. Azért sem tekintik engedménynek, mert a parlamenti praxis azt honositotta meg, hogy csak házhatározattal lehet az osztályokat mellőzni.

Az Ugron-csoport.

A Pannonia-szállóban az Ugron-csoport bevárta Apponyiék tanácskozását, amelyről *Iványa* Oszkártól kaptak irásbeli értesitést. Az Ugron-párt elvben kimondta az Apponyi-párttal való koaliciót s aztán megbeszélte a harc taktikáját. Fölmerült az a kérdés: meghallgassák-e a miniszterelnök indokolását, avagy folytonos zajongással lehetetlenné tegyék-e, hogy Tisza István elmondhassa beszédét. Végül megállapodtak, hogy Tisza István beszédét meghallgatják, de azután könyörtelenül obstruálnak.

A nemzeti disszidensek.

Az Apponyi-csoport ma este különálló párttá alakult, elnökké *Szentiványi* Árpádot, jegyzőkké *Hammersberg* Lászlót és *Urmánczy* Nándort, háznagygyá *Bernáth* Bélát választotta meg.

Azután gróf *Apponyi* Albert mondott egy rövid beszédet, mely feltünő *közeledést mutat a Bánffy-párt programmjához*. A volt nemzeti-párt elvi alapjából indult ki, de hangsulyozta, hogy az adott viszonyok közt a régi korlátokon is tul kell menni. Jelesül a *vámterület önállóságát* az ország gazdasági jövője szempontjából feltétlenül követelendőnek tartja, de több átmeneti esztendő mulva. Továbbá hangsulyozza az egyházaknak az *1848 : XX.* törvénycikk értelmében való megerősitését, a katholikus autonómia és a protestáns egyházak alapitványszerü állandó dotálása által. A részletes programmot ezen az alapon mondta kidolgozandónak.

Ezután *Apponyi* részletesen ismerteti és birálja a miniszterelnök ismert inditványát, amelyre vonatkozólag a következő határozati javaslatot terjeszti az értekezlet elé:

> A disszidensek csoportja *nem zárkózik el* a házszabályoknak a szólásszabadságot nem érintő és a bebizonyitott szükséghez mért *szigoritása* elől, ha azzal egyidejüleg a népképviseleti rendszer alapjainak megfelelő erősitése eszközöltetik, sőt a parlamenti rend megvédése céljából végszükség esetén *rendkivüli* — de törvényes — *eszközök alkalmazását sem ellenezné*. De a miniszterelnök inditványában, mivel az olyan időpontban nyujtatott be, amidőn az obstrukció megszünése minden emberi előrelátás szerint már csak rövid napok kérdése volt, — mivel ettől eltekintve, a szükség határán tulmenő intézkedéseket tartalmaz, — mivel jelesül a végleges házszabályreviziót is a szólásszabadság önkényszerü korlátolása mellett akarja eszközöltetni: nem láthatja a parlamenti rend megvédését, hanem támadást lát benne lényeges alkotmányjogi biztositékok ellen, kisérletet az obstrukciónál is veszedelmesebb parlamenti önkényuralom végleges meghonositására, azért is ezt az inditványt visszautasitja és minden alkotmányos eszközzel fog ellene küzdeni.

Az értekezlet több hozzászólás után egyhangulag elfogadta a határozati javaslatot.

*

Mikor az értekezletnek vége volt s gróf *Apponyi* Albert távozott a klubból, az előcsarnokban találkozott *Tisza* István miniszterelnökkel, ki a rendes szerdai vacsorára ment. A két államférfiu eme váratlan találkozása mindkettőjüket meglepte, *Apponyi* valósággal meghökkent. Udvariasan üdvözölték egymást, majd *Apponyi* igy szólt:

— Ave Caesar, morituri te salutant.

Gróf *Tisza* mosolygott s nyomban kész volt a válaszszal:

— *Csak az a kérdés, melyik lesz a morituri?*

— BUDAPESTI NAPLÓ. Február 29-ikén uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háboru.

Budapest, március 8.

Azokra a rejtvényekre, melyeket a keletázsiai harctér hirszolgálata ad fel a közönségnek, még mindig nem érkezett felelet. Még mindég nem tudjuk, hogy miért bombázták Vladivosztokot, még mindig nem sejtjük, hogy merre jár *Togo* tengernagy hajóival, és még mindig nincs fogalmunk arról, hogy mi történik a szárazföldi harctéren. Annyira nem érkezik semmiféle hir, hogy nagy angol és német lapok még azt is mint nagyfontosságu jelentést közlik, hogy a vladivosztoki bombázás mégis okozott némi kárt, amennyiben egy faházacska és valami orosz ezredesnek háza megrongálódott. Szörnyü! Hosszasan elmélkednek továbbá arról, hogy miért nem visszonozták az oroszok tüzetek a tüzelést, és örömmel sütik ki, hogy erre a hivatalos távirat adja meg a helyes feleletet. Hát azért, mert az erőd parancsnoka nem akarta az ágyuk pozicióját időelőtt elárulni.

Mindez az okoskodás nem egyéb azonban üres szóbeszédnél. Az egyetlen biztos következtetés, amit Vladivosztok bombázásának tényéből le lehet vonni, az, hogy a japánok Port-Arthurtól Vladivosztokig feltétlenül uralkodnak a tengeren. Más szóval azonban az azt is jelenti, hogy a japán csapatok akadálytalanul szállanak partra Korea különböző pontjain. Hogy mindamellett mégsem nyomulnak előre a Jalu folyó felé, annak legvalószinübb oka az, hogy mindaddig nem akarnak döntő ütközetet provokálni, mig nincsenek határozottan tulsulyban. Ezt pedig csak akkor mondhatják, ha legalább százezeren nincsenek együtt. Hogy a háboru hamarosan véget érjen, mint egyik mai hir jelenti: arról szó sem lehet. Mind a két fél sokkal jobban exponálta már magát, mintsem hogy visszavonulhasson. És nem lehet hamarosan vége már azért sem, mert a harctér nem nyujt olyan operációs célt, melynek elérése a harcok befejezését jelenthetné. Mind a két fél operációinak vonalai rendkivül hosszuak. Eredményre csak szivósság és kitartás vezethet. Diadalok és kudarcok valószinüleg gyors egymásutánban fognak váltakozni, de eredményre csak valamelyik fél teljes kimerülése vezethet. Még pedig elsősorban pénzügyi kimerülése. Nagyon valószinü, hogy az egész háborunak ilyen pénzügyi összeomlás lesz a tulajdonképpeni végkatasztrófája, mert sem Oroszországot, sem Japánt nem lehet sziven találni. Oroszországot óriási terjedelménél fogva nem, Japánt pedig fekvése biztositja a szó szoros értelmében vett meghóditás ellen.

A lassu készülődés pedig nem bizonyit egyebet, mint hogy a háboru rendkivül intenziv lesz. És tanulságos is. Főleg Oroszországra nézve, mely észreveszi, hogy a jogtalan terjeszkedés és erőszakosság politikáját csak bizonyos határig lehet büntetlenül folytatni. Ezuttal a japán energia és önérzet szabta meg a határt, mely nem türi, hogy érdekszférájába tolakodjanak.

Vladivosztok — Port-Arthur.

London, március 8.

A *Standard*nak Pétervárról tegnapi kelettel azt táviratozzák, hogy a lap pétervári tudósitója arról értesül, hogy *Miklós* cár táviratot kapott, amelyben az áll, hogy a japánok egész nap ostromolták *Vladivosztok*ot, de *nagy kárt nem tettek*. A távirat továbbá azt jelenti, hogy *egy vagy két japán cirkálóhajót elsülyesztettek*. A *Daily Telegraph* jelenti Tokióból e hónap 6-ikáról: Hir szerint a jelek arra mutatnak, hogy Vladivosztoknál *megindult a jégzajlás*. Azt hiszik, hogy a kikötő március végén, tehát nagyon korán lesz jégmentes. Japánban még semmit sem tudnak Vladivosztok bombázásáról.

Berlin, március 8.

A *Lokalanzeiger*nek jelentik *Pétervár*ról: *Fuck* altábornagy, a legkiválóbb orosz tüzértisztek egyike, kijelentette, hogy *Port-Arthur még valószinü ostrom esetén sincs veszedelemben*. Az összes erősségek végig betonból készültek s a golyók legföljebb egy darabot kitéphetnek a betonfalakból, de nagyobb kárt nem okozhatnának. A vár egy esztendőre van eleséggel ellátva és az összes kormányhivatalnokok az ostrom egész ideje alatt dupla fizetést kapnak.

Pétervár, március 8.

Az orosz távirati ügynökség tudósítója jelenti *Port-Arthur*ból tegnapi kelettel: *Makarov* altengernagy délben Dalniba érkezett és holnapra ide várják. A kormányzóságban teljes a nyugalom. Ellenségnek nyoma sincs.

A japánok terve.

London, március 8.

Hir szerint a japánok azért ostromolják *Vladivosztok*ot, mert *el akarják foglalni Szachalin szigetét*. Ez az óriás sziget, amely földrajzi tekintetben folytatása Japánnak, széntelepeiről és dus halállományáról nevezetes. Jelenleg orosz fegyenc-telep.

London, március 8.

A *Times*-nak jelentik Pekingből tegnapi kelettel: A japán hajóhad február 29-én elfoglalta Hai-Jan-Taut az Elliot-szigetek egyikét, amelyet *az oroszok* február 23-án hagytak el. A szigeten csak szénkészleteket és jelzászlókat találtak. A pekingi orosz követ a sanghájı orosz konzult táviratilag felhatalmazta, hogy szereltesse le a *Mandzsur* nevü ágyunaszádot, amelyet a japánok a Jangce torkolatánál lefoglaltak. Az ágyunaszád ágyuinak zárait és töltéseit valószínüleg átadják a vámhatóságoknak. Az *Akicsusina* nevü japán cirkálóhajó Sanghájt a *Mandzsur* leszerelése után elhagyja.

A koreai harctér.

New-York, március 8.

Szöuli jelentések szerint az orosz csapatok északi Koreában sok kárt tettek. Március 4 én Kange közelében koreai és orosz katonák összeütköztek és *harminc orosz esett*. Hir szerint az oroszokat visszaszoritották a Jalu folyón körösztül.

London, március 8.

*Sanghájb*ól jelentik, hogy a Jalu folyó mindkét partján nagy orosz csapattestek mozognak. Az oroszok a folyó partján mértföldekre terjedő erősítéseket építenek. A folyó jege elég erős, hogy a csapatok rajta átmehessenek. Orosz körökben nagy nyugtalanságot kelt Khina viselkedése. *Sanghájb*ól jelentik, hogy a khinai vasut kocsikészletét Peking mellett koncentrálják s az orosz hatóságok a legnagyobb zavarban vannak, mert egyáltalában nem rendelkeznek kocsikkal.

New-York, március 8.

Tegnapi tokiói távirat alapján azt hiszik, hogy a vladivosztoki orosz hajóhad mostanáig a Tumen folyó szomszédságában, a csapatok mozdulatainak fedezésére a Possiet-öbölben, Tumen-Nulahoz közel van. Szavahihető forrásból jelentik, hogy az orosz földerítő járőrök nagy megerőltetés között mintegy Konsongig hatolnak előre. Ugy látszik, hogy ott jelentékeny orosz csapat operál. Azt hiszik, hogy az oroszok a Tuen folyó mellett erős állást foglalnak el s állásukat megerősitik.

Páris, március 8.

*Shanghai*ból jelentik: A japán mozgósitás rendesen folyik, de nem oly gyorsan, mint hitték. A partraszállás után 4 hadtestet állitanak fel. Az összpontositás helye még ismeretlen.

A Reichsrath megnyitása.

Budapest, március 8.

Háromhónapi szünet után ujra összeült az osztrák képviselőház. Első ülésének napirendjén az ujoncjavaslat volt, de ennek a tárgyalására sem került a sor, mert a csehek megkezdték az obstrukciót. A ház hangulata a prágai utcai zavargások hatása alatt áll, de *Koerber* hü maradt szokásához és ezuttal is nagyobbszabásu politikai beszéddel nyitotta meg az uj ülésszakot, amelyben kiterjeszkedett ugy az aktuális külpolitikai kérdésekre, mint a belpolitikai viszonyokra, és komoly munkára hivta föl a Reichsrath hazafias elemeit. Beszédét nyugodtan végighallgatták és a csehek is tartózkodtak minden közbeszólástól. Csak a nagynémetek követelték az ujoncjavaslat bejelentése közben az „ostor"-t a csehek számára. Parlamenti körökben általános az a vélemény, hogy a helyzet a Reichsrath legutolsó ülésszaka óta nem javult, hanem még inkább rosszabbodott. Senkisem hiszi, hogy a Reichsrath most munkaképes lesz. A csehek magatartásából azt lehet következtetni, hogy folytatni fogják az obstrukció taktikáját és igy a Reichsrath előreláthatólag a hónap végéig eredmény nélkül fog ülésezni és végre a kormány mégis kénytelen lesz az ujoncjavaslatot a 14. szakasz alapján életbeléptetni. Más vélemény szerint az ülésszak csak pár napig fog tartani, azután néhányhavi szünet után szeptemberben még néhány ülést fog tartani a Reichsrath, mielőtt feloszlatják, ami októberben fog bekövetkezni.

Bécs, március 8.

A képviselőház ma délelőtt 11 órakor ujra összeült. Az elnöklő *Vetter* megemlékezett *Klotild Mária* főhercegnő elhunytáról, majd az elhunyt parlamenti tagokat parentálta el, mire az uj képviselők, köztük gróf *Sternberg* leteszik a fogadalmat.

A beérkezett iratok felolvasása után *Koerber* miniszterelnök szólalt föl:

Az ülések ujból való megkezdése alkalmából csak néhány megjegyzést akarok tenni — ugymond — és mindenekelőtt kiemelni azt, hogy a képviselőház utolsó ülésezése óta kiütött a háboru Oroszország és Japánország között. Az osztrák-magyar monárkia, amely a világbéke fenntartását az összes államok legfontosabb föladatának tartja, mélyen fájlalja a beállott eseményeket és ama viszony érdekében, melyet a két hadakozó féllel folytonosan fenntart, a nemzetközi jog értelmében a leghatározottabb semlegességet fogja megőrizni. A balkáni dolgokat illetőleg biztositja a képviselőházat, hogy a monárkia és Oroszország között fennáll a legteljesebb egyetértés a célok közösségét és az azok elérésére szükséges eszközöket illetőleg. Megvan a remény, hogy a macedóniai reformok véget vetnek az ottani mozgalomnak. Sajnálkozik hogy ujdonság-hajhászásból és kárhoztatandó önző szempontokból riasztó hireket terjesztenek, amelyek széles rétegekben, bár csak átmenetileg, hitelre találnak és sulyos anyagi károkat okoznak. A parlamenti ellenőrzés és saját felelőssége a kormányt már régen arra birta, hogy minden fölösleges titkolódzásról letegyen és a lakosságot minden fenyegető veszedelemről azonnal értesitse. *Ha közlés nem történik, nincs oka a népnek aggodalomra.*

Azután vázolta a *külföldi kereskedelmi szerződések* révén fennálló nehézségeket és megelégedéssel konstatálta, hogy a külföldi szerződések alapját illetőleg a két államterület kormánya között megvan az egyetértés, hogy *mind a két államfel minden termelési ágának védelme egyenértékü a monárkia legfontosabb érdekeinek elősegitésével*. De azért ne ámitsuk magunkat a külföldi államokkal való tárgyalások nehézségeit illetőleg; amit mi követelünk nemzetgazdaságunknak, a külföldi államok éppen ugy követelik termelésük számára. A részletek tekintetében tehát nagyobb mérsékletre lesz szükség, hogy a kereskedelmi szerződések egészét létesithessük. Ezek az egész világgazdaság elengedhetetlen előfeltételei. Minden szerződést elfogadunk, amelylyel ugy boldogulhatunk, mint a másik szerződő fél. Oly szerződést amely csak a mi rovásunkra van, semmi esetre sem kötünk. Áttérve az osztrák belső politikai viszonyokra, bejelentette, hogy a kultuszminiszter még ma javaslatot fog beterjeszteni a *Roveredóban létesitendő olasz, jogikarból álló egyetem* dolgában.

Áttérve a parlamenti viszonyokra a kormány mindenekelőtt az ujoncjavaslat megszavazását kéri. Ennek idejekorán meg kell történnie, különben nem lehet szabadságolni aratáskor a legénység egy részét.

Iro: A nép nem engedi magát tovább bolondi tani. Suhintson a csehek közé! (Nagy lárma.)

Lecher: Oszlassa fel a házat és meg fogja látni, mit akar a ház.

Malik: Jön a forradalom! A miniszterelnök lassan dolgozik, de a forradalom számára! Revanche St.-Pöltenért!

Koerber miniszterelnök folytatva beszédét, utal az elintézésre váró uj törvényjavaslatok fontosságára és bár nagyrabecsüli az osztrák népek nemzeti érzületét, mégis azt hiszi, hogy a nép jobban szeretné, ha képviselőik elsősorban munkás nappalokat és gondtalan éjszakákat biztositanának számára. A népek jólétében van a belső béke; e jólét a ház asztalán van. Még egyszer meghivunk minden pártot ehhez az asztalhoz. (Élénk tetszés.)

A miniszterelnök beszédét a német-nemzeti képviselők minduntalan félbeszakitották és sértő szavakkal illették a *cseheket*. Koerber beszéde után *Kramarz* azt inditványozta, hogy a miniszterelnök beszédét tüzzék napirendre. Erre óriás vihar támadt, *Stein*, *Malik*, *Iro* német-nemzeti képviselők tiltakoztak Kramarz inditványa ellen és követelték, hogy az elnök Kramarztól vonja meg a szót.

Malik: Dobja ki ezt a frivol politikust, ezt a frivol cseh ügyvédet.

Erre megtörténik a szavazás. Az elnök kihirdeti, hogy *Kramarz* inditványát elfogadták.

Felkiáltások a németek részéről: Ez nem volt a többség.

Tényleg ugy látszik, hogy a többség Kramarz inditványa ellen szavazott. De egyelőre érvényben marad az elnök által kihirdetett eredmény.

Aztán felolvassák a beérkezett sürgősségi inditványokat. Ezek közt van több, amely a prágai tüntetésre vonatkozik. A felolvasás 1/25 óráig tartott, mire megkezdték a sürgősségi inditványok tárgyalását. Elsősorban az 1902. augusztus 17-iki iglaui Sokol-ünnep alkalmával előfordult eseményekre vonatkozó sürgősségi inditványt tárgyalják. *Sileny* képviselő felemliti az utolsó prágai zavargásokat, melyeket német kéz készitett elő és amelyben a kormány a német nemzeti törekvések pártolásában hibás. Ez okból a csehek a kormánnyal szemben való magatartásukat nem változtatják meg, sőt kénytelenek még keményebben eljárni. A tárgyalást megszakitják. A jövő ülés holnap lesz a következő napirenddel: 1. vita a mai kormánynyilatkozat felett; 2. az ujoncjavaslat első olvasása.

Ülés végén benyujtotta a *közoktatási* miniszter a a roveredói olasz jogi karra vonatkozó törvényjavaslatot.

HIREK

Budapest, március 8.

— **A hercegprimás állapota.** A hercegprimás állapotában egyre tart a javulás. Mivel a beteg jól kezd táplálkozni, orvosai remélik, hogy testiereje hamarosan visszatér. A beteg ma délben is fölkelt és hosszabb időt töltött a karosszékben.

— **Kitüntetések.** A király, mint a hivatalos lap közli, a nőnevelés terén szerzett érdemeik elismeréseül: *Mársits* Rozina temesvári állami felsőbb leányiskolai igazgatónőnek a koronás aranyérdemkeresztet és *Odor* Emilia budapesti állami felsőbb leányiskolai tanitónőnek az aranyérdemkeresztet, *Osztie* András módosi római katholikus kántortanitónak a népoktatás terén szerzett érdemei elismeréseül a koronás ezüstérdemkeresztet adományozta.

— **Uj osztálytanácsos.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. *Lers* Vilmos osztálytanácsosi cimmel felruházott miniszteri titkárnak, a kereskedelmi minisztérium egy kiváló tisztviselőjének az osztálytanácsosi jelleget adományozta.

— **Labori és Dreyfus.** A párisi nacionalista lapok a legképtelenebb hazugságokat találják föl olvasóiknak, amióta *Labori* a semmitőszék üléséről *Mornard* védőbeszéde alatt eltávozott. Az egyik elmeséli, hogy a rennesi pör tárgyalása idején *Labori* meglátogatván az ex-kapitányt, igy szólt hozzá:

— Hiszen önt nem is lehet védeni.

Labori e ráfogás ellen az *Aurore*ban védekezik, kijelentve, hogy abból egy árva betü sem igaz.

— Mindaz — ugymond — amit hat év óta beszéltem, irtam és cselekedtem, ellentmond e gyanusitásnak, de ha szükséges, hogy mégegyszer megmondjam véleményemet Dreyfus Alfréd ártatlansága és a Dreyfus-affér felől, nem habozom megismételni, hogy mit mondottam szakadatlanul szóban és irásban.

— Nemcsak azt bizonyitom, hogy Dreyfus ártatlan, hanem azt is, hogy a semmitőszék előtt lefolyt legutóbbi tárgyalás csak halvány képet adott arról a gazságról, melyet a rennesi tárgyalás alatt Dreyfus bizonyos vádlói részéről elkövettek. Ezeket, fájdalom, oly politikai üzelmek fedeztek, hogy szükségszerü következménye volt aztán a megkegyelmezési törvény.

Labori aztán reményét fejezi ki, hogy a semmitőszék őt is ki fogja tanuként hallgatni, és kijelenti, hogy ez esetben meg fog jelenni birái előtt és amennyiben a hivatalos titok nem kötné, vallani is fog.

*Párisb*ól táviratozzák: A Dreyfus-perben kompromittált *Cuignet* őrnagy, ki a perujitást ellenezte, táviratilag felkérte a semmitőszék elnökét, hogy hallgassa ki bizonyos pontokat illetőleg, melyeket a per előadója és a főügyész a per megnyitása szempontjából fontosaknak és a revizió indokoló tényeknek mondottak. Ennek a kérésnek az eljárásra való tekintettel nem lehetett helyt adni, de *Cuignet* őrnagyot a semmitőszéktől elrendelendő vizsgálat folyamán mégis kihallgatják.

— **Az uj főispán Munkácson.** *Munkács*ról jelentik: Dr. *Bechthy* Pál Beregvármegye ujonnan kinevezett főispánja e hó 6-án látogatta meg Munkács városát. A lakosság ünnepiesen fogadta. A főispán mintegy 30 küldöttség tisztelgését fogadta. Délben 200 teritékü banket volt, ahol a főispánt számos tósztban köszöntték fel. Este a városi uj szinházban az Árpád-szobor-alap javára hangverseny volt, majd a Csillag-szállóban társasvacsora és táncmulatság zárta be.

— **Berzeviczy látogatása.** *Berzeviczy* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap délután meglátogatta az Erzsébet-Nőiskolát, melynek polgáriskolai tanitóképző-intézete és felsőbb leányiskolája nagy kényelemmel van elhelyezve az István-uti uj épületben. A miniszter egy óráig időzött az intézetben, alaposan megszemlélve annak tanitási és nevelési céira szolgáló összes helyiségeit.

— **Toll báró expediciója.** *Krisztianiá*ból táviratozzák: *Nansen* Fridtjof tanár ma a sandefjordi elöljárótól levelet kapott ama felszólitással, fordulna a fókavadászok figyelmét arra, hogy kutassanak a báró *Toll*-féle expedició után. Lehetséges ugyanis, hogy az expedició jégzajlásba került és ugyanazt az utat tette meg, mint annak idején a *Fram*. Ha az expedició tagjai életben vannak, lehet, hogy a Ferenc József-földet, Novoja a Zemlyát vagy a Spitzbergákat vagy a grönlandi partokat elérték. Az *Orebladet* egy munkatársának kijelentette Nansen, hogy nem valószinü, hogy a Toll-féle expedició a Fram utjára és esetleg az északi sarkra került, de azért ez nincs kizárva. Mentő-expediciót kellene kiküldeni, de most nem helyénvaló az ilyen expedició felszereléséről beszélni, vagy arról, hogy milyen tárgyhoz kellene fogni a mentésnek.

— **A pápa civillistája.** Egy római laptudósító arról értesül, hogy Pius pápa maga köré gyüjtötte a kuriai bibornokokat és felvetette a kérdést, vajjon nem volna-e helyes és célszerü, tekintettel a pápa költségvetésének és a szentszék vagyoni viszonyainak ziláltságára, *elfogadni az olasz államkincstártól azt a 3 millió lirányi évi civillistát*, amelyet az olasz törvényhozás a pápa számára megszavazott. A bibornokok többsége a *terv ellen* nyilatkozott.

— **Bánffy mandátumot vállal.** Mint a *P. É.* jelenti, báró *Bánffy* Dezső lemondott a *főudvarmesteri állásról*. Báró *Bánffy* ugyanis a legelső alkalommal mandátumot szándékozik vállalni, hogy a képviselőházban mint az *Uj párt* vezére helyet foglalhasson.

— **A szerb trónörökös — káplár.** *Belgrádi* tudósitónk táviratozza, hogy a trónörököst ma tizedessé léptették elő azonban a trónörökösnek előbb egy katonatiszti bizottság előtt vizsgáznia kellett. A trónörökös a vizsgát kitünő eredménnyel tette le.

— **Helena királyné és a pápa.** Az *Italie* irja a pápáról és Helena olasz királynéról a következő jellemző történetet: A pápa a napokban a Sacré Coeur-kolostor két növendékét fogadta, akik Helena királyné egyik udvarhölgyének leányai. A pápa azt kérdezte tőlük, hogy anyjuk miért nem látogatja meg őt olyan gyakran, mint azelőtt. A leányok elmondották ezt anyjuknak s igy tudta meg Helena királyné a pápa kivánságát. Mindjárt meg is hagyta udvarhölgyének, hogy látogassa meg nyomban a szentatyát.

— **Dódika és Rádika Miskolczon.** Azokkal szemben, akik minden különösebb és messzeeső dologban kételkedni szeretnek, most fényesen rehabilitálta az ujságok azt a részét, mely a külföld különös eseményeiről számol be, egy *miskolczi* kórházban látható természeti csoda. Dódikának és Rádikának ritka esete ismétlődött meg magyar kiadásban. A miskolczi *Erzsébet*-kórházban most egy összenőtt ikerpárt ápolnak az orvosok. Valamelyik környékbeli faluból vitték őket a kórházba, ahol rögtön megvizsgálták, hogy nem lehetne-e őket szétválasztani. De a vizsgálat kideritette, hogy nem csupán bőrréteg füzi egymáshoz a kis lányokat, hanem közös életszerveik is vannak, s igy a szétválasztás igen kockázatos vállalkozás lenne. Minthogy a gyermekek — különösen az egyik — igen feilétlenek, az orvosok ugy gondolják, hogy egyiknek a feláldozásával, talán meg lehetne menteni a másikat, amint azt a hires párisi példa mutatta. A kis csodászülötteket számos kiváncsi ember bámulja minden délután a kórházban.

— **Imaházmegnyitás.** *Günsberger* Ignác, a *losonczi* orthodox izraelita hitközség volt helyettes-rabbija, május 1-én hitközségileg engedélyezett imaházat nyit Podmaniczky-utca 39. szám alatt.

— **Az orosz csapatok élelmezése.** Az orosz-japán háboruban rendkivül fontos szerepet játszik a csapatok élelmezése. A harctéren levő orosz csapatok főleg hussal táplálkoznak amit az oly vad-dus környéken minden nehézség nélkül sikerül beszerezniök. A huson kivül kenyeretpótló kétfajta kétszersütetet kapnak, mert a lisztszállitás és kenyérsütés nagy nehézségekkel járna. A kétszersült különböző fajtáju; az egyik egy piskotaszerü sütemény, amely könnyen porlad, mig a másik ugynevezett hajóskétszersült, amelyet, ha jól ki van sütve 17 percig kell áztatni, hogy élvezhető legyen; ha pedig rosszul van kisütve, ugy 1½ óráig is eltart mig annyira megpuhul, hogy meg lehet enni. Az utóbbinak édessége ize van és éppen ezért nagyon hamar megcsömörlik a fogyasztó. Az előbbinek valamivel jobb az ize, de ha gyakran eszi az ember, akkor bizonyos ellenszenvet érez ez iránt is. A hajóskétszersült körülbelül két évig eltartható a nélkül, hogy ize megváltoznék. Az orosz csapatok reggelije rendesen teából áll, de ujabban maláta kávéval kisérleteznek, és a katonák ezt nagyon szivesen iszszák. Mielőtt egyes csapatok állomáshelyükről a harctérre szállittattak, még egy ujfajta kenyérrel látták el a katonákat. Ez a kenyér ökörvérrel lesz elegyitve és bár kissé kellemetlen az ize, táplálóbb a fent emlitetteknél.

— **Mulatságok.** A *Lassale*-asztaltársaság 20-án *táncest* egybekötött márciusi ünnepet rendez a József főherceg-szállóban. — A magyar könyvkereskedősegédek *Csak Szorosan* nevü egyesülete 12-én hazafias estét ad Magyar utca 3. szám alatt lévő helyiségében. — A *Gondviselés* jótékonycélu asztaltársaság 24-ikén dr. *Vázsonyi* Vilmos védnöksége alatt hangversenynyel egybekötött táncestet ad a Vigadóban.

— **Földrengés.** *Nagyiakról* táviratozzák, hogy ott az éjjel 12 óra 30 perckor földrengést éreztek.

— **Fölolvasó-est.** A *Vizcsöpp Társaság* csütörtökön este hat órakor fölolvasó-estét ad a vármegyeház disztermében. A müsorban *Talapkovics* Andrea és *Prohászka* Ottó vesznek részt.

— **Tolsztoj egy barátjához.** Levelet irt a nagy muszka aggastyán egy barátjához, de érthet belőle mindenki, aki akar. Két nagyon érdekes és fontos kérdésről van szó időként ebben a levélben s mivel az egyik a gyermekekre vonatkozik, ez bizonyára a fontosabbik. Az, aki kérdést intézett Tolsztojhoz, „nem akarja másoknak a munkáját kizsákmányolni" és követni akarja a jasnaja-poljanai apostolnak a tanitását, hogy „a kezünk munkájából" éljünk. Felsorolja azokat a müveket, amelyekben Tolsztoj ez elméleteit kifejti és megkérdezi, nem változtatta-e meg azóta a nézeteit. Tolsztoj válasza, amely az orosz lapok után, más külföldi lapokban is megjelent már, ezeket mondja:

Nagyon örültem kedves barátom, a levelének. Régóta gondolok önre és azokra a fontos kérdésekre, melyeket hozzám intéz. Nem változtattam meg nézeteimet arról, hogy kezünk munkájával szerezzük meg legégetőbb szükségleteinket és sokkal inkább mint valaha, érzem ennek a fontosságát és azt a vétket, hogy nem szentelem magamat ennek a munkának. Sok minden akadályoz ennek a legelső kötelességnek a teljesitésében de nem sorolom fel őket, mivel a főok — a gyengeségem, az én nagy vétkem.

Egy dolog vigasztal mégis, hogy semmiképpen sem kifogástalan életmódomat illetőleg nincsenek illuzióim, mindig érzem a felelősséget és sohasem mondom, hogy irodalmi munkásságom főiment a fizikai munkától. Ha én jó könyvet tudok irni, vannak bizonyára ezeren, akik még jobb könyveket tudnának irni, ha nem nehezednék reájuk a folytonos fizikai munka terhe. Távol vagyok attól, hogy más nézeteket valljak, mint ön és sokkal inkább érzem a vétkemet mint valaha s szenvedek miatta. Tudom, hogyan él ön, ismerem nehéz helyzetét és mégis irigylem önt. Ne veszitse el a bátorságát kedves barátom. Az evangélium mondása: „Aki végesvégig szenved, megmentetik", egészen ráillik önre. Hiszem, hogy semmi sem fogja önt megakadályozni abban, hogy józanul gondolkozzék, erről különben legjobban a levele tanuskodik.

Csak a henyeség és fényüzés, amelynek hatását gyakran érzem magamon, akadályozza meg a józan gondolkozást. Bármilyen különösnek és helytelennek látszik is esetleg, hogy magam, aki fényüzésben élek, azt tanácsolom önnek, hogy szükségben éljen, mégis megteszem habozás nélkül, mert egyetlen pillanatra sem kételkedem, hogy az ön élete legjobban megfelel a lelkiismeret követelményeinek és isten törvényeinek és hogy tehát legszükségesebb és leghasznosabb az emberekre nézve. Ami az én munkásságomat illeti, sokkal csekélyebb ennek a jelentősége, bármilyen hasznosnak tetszhetik is bizonyos embereknek. Nemrég nálam volt *Bryan*, egy okos és vallásos amerikai. Megkérdezte, hogy miért tartom a fizikai munkát rendkivül szükségesnek, sőt nélkülözhetetlennek. Csaknem ugyanazt mondottam neki, mint önnek: Először, mert a fizikai munka föltünteti az emberek egyenlőségét, aztán közelebb juttatja hozzánk a munkások többségét, ellenben valasszal van köztünk, ha az ő nyomoruságukat kihasználjuk. Végül a fizikai munka biztositja a legnagyobb boldogságot, — a nyugodt lelkiismeretet, amelylyel őszinte ember nem birhat, ha a rabszolgák munkáját használja föl.

Ez válaszom az első kérdésre. Most térjünk át a másodikra és nehezebbre: a vallásos nevelés kérdésére. Ami a nevelést és pedig ugy a fizikait, mint a szellemit illeti, a lódolog véleményem szerint az, hogy semmit se erőszakoljunk a gyermekre, hanem várjuk be, mig érzései megnyilvánulnak és azután lássunk neki, hogy irányitsuk. Annál inkább szükséges ez a vallásos nevelésnél. Amint hiábavaló, sőt káros az, ha egy gyermeket etetünk, amikor nem éhes, vagy olyan dolgokkal traktáljuk, amelyek nem érdeklik, s amelyekkel semmit sem tud kezdeni, épp ugy káros az, ha a gyermekbe vallási eszméket oltunk be, amelyekkel nem törődik, ha ezeket az eszméket felületes formában fejezzük ki előtüük és vallásos ösztönét megrontjuk, amikor talán éppen kibontakozik a gyermekben. Az érzésem szerint, csakis nyiltan kell azokra a kérdésekre válaszolni, amelyeket a gyermek hozzánk intéz. Ezt azonban csak az teheti, aki maga is végzett már az isten, élet, halál, a jó és rosz, nehéz kérdéseivel, vagyis azokkal a kérdésekkel, amelyeket a gyermekek világosan és határozottan vetnek fel. Itt aztán kitünik az, amit mindig gondoltam és amit ön a levelében is fölemlit, hogy a gyermekek egész nevelése voltaképpen a magunk mivelése. Talán különösnek tetszhetik, de a szülőknek ebben a nevelésében rejlik a gyermekeikre való hatás legfőbb eszköze. Mivel végül pontos utasitást kér arra nézve, hogy mit kell olvasni, vagy mit kell a gyermekkel olvastatni vallásos nevelése szempontjából, errenézve azt hiszem, hogy nemcsak ennek, vagy annak — jelen esetben a keresztény vallásnak az irásait, hanem a budhisták, a brahminok és a zsidók könyveiből is kell meriteni.

Nagyon boldog voltam, hogy egy véleményen lehettem önnel. Csak azt kivánom, hogy csak századrésznyire is érezze azt a boldogító hatását, amelyet én éreztem.

Jasnája-Poljana, 1903. december X/23.

Mély tisztelője

Tolsztoj Leo.

— **Hütlen polgármester.** *Grácból* jelentik, hogy a sankt-rupprechti előlegpénztárnál nagy siknkasztásnak jöttek a nyomára. *Weiss* Mihály, az egyesület elnöke és Sankt-Rupprecht polgármestere elsikkasztotta a pénztár egész vagyonát, hetvenezer koronát. A polgármester ellen megindították a vizsgálatot.

— **A bajusz.** Az olasz szocialisták az ő világboldogitó elveik vallásával és hirdetésével nem tartják összeférhetetlennek az alattomoskodást. Ők teszem a királyi méltóságban törekvéseiknek egy nagy akadályát látják, s mivel nyiltan nem fejezhetik ki tiltakozásukat e méltóság ellen, s olasz hazájukat, szülőföldjüket sem hajlandók odahagyni, tehát ravaszsággal kerülik el a hódolatot. Az eljárás igazán egyszerü. A községek tanácstermében rendes szokás szerint ott lóg a király, ezidőszerint II. Viktor Emánuel arcképe. A kisebb községek népe azonban tulnyomóan szocialista s mint ilyen jobban lelkesedik például *Ferriért*, a harcias szocialisták vezéréért, s a községi képviselőknek nem kellemetlen éppen az, hogy tanácskozás közben az ő képmására essék a pillantásuk, ha révedezve a falra téved. A király arcképe és Ferri vezér arcképe együtt azonban nem harmonikus, tehát az egyiknek el kell tünnie a falról. Hát tünjön el Viktor Emánuelé. És igy került a szocialista községek tanácstermének falára *Ferri* vezér arcképe olyas egyenruhában, amely nem igen különböztethető meg a királyi arcképén látható egyenruháétól, de a figyelmes szemlélő egy kis vizsgálódás után rögtön észreveszi, hogy az arc nem egészen a királyé, mert nem látható rajta a II. Vilmos-szerü bajusz, sőt az arc egészen Ferrié, a szocialistavezéré. Ezt a megfigyelést tette egy kiküldött kormánybiztos Róma közelében, Braccianoban, amelynek községtanácsát hütlen és hanyag kezelésért feloszlatták. A kormánybiztos ur természetesen rögtön intézkedett, hogy a kép eltünjék a tanácsterem faláról. Mikor aztán a turpisságnak hire ment, csakhamar sok más faluból is jelentést tettek hasonló képhelyettesitésről, hogy III. Viktor Emánuel egyenruhás képe helyett Ferri képviselő egyenruhás képét függesztették ki lojálisan a szocialisták. Hanem most már megszünt ez az állapot, mert a kormánykörök és hatóságok résen vannak.

— **Jótékony mulatság.** Az V. kerületi polgári leányiskola és női kereskedelmi tanfolyam volt iskolatársainak szövetkezete, amely azt a nemes célt szolgálja, hogy az egykori iskolatársakat pályájuk elvégzésében és az élet küzdelmeiben támogatja, jótékony alapjának gyarapitása céljából tegnap az intézet helyiségében *theaestát* rendezett, amely pompásan sikerült. A szépszámu társaság jól mulatott a szellemesen összeállitott müsoron. *Havass* Gyuláné felolvasott. *Lencz* Teréz énekelt, *Pick* Sári, *Deutsch* Margit, *Morvay* Irma, *Schlesinger* Rózsi, *Boros* Olga, *Baráth* Krisztina, *Hajós* Mariska, *Berger* Rózsi, *Mihalszky* Jolán és *Rugi* Ilonka szindarabot és dialogot adtak elő. Az egyesület ez uton nyugtáz 10 koronát, amelyet *Greiner* Jakabné és *Simonné* juttattak a jótékony alapnak.

— **Halálozás.** *Fleischmann* Nándor volt fővárosi nagykereskedő, ma reggel rövid szenvedés után életének 71 évében elhunyt. A boldogult előkelő régi budapesti patricius család sarja volt s különösen a régi nagykereskedők körében általános kedveltségnek örvendett. Mint mübarát is igen ismert alakja volt közéletünknek, az operaház és a filharmonikusok legrégibb és leghivebb bérlőjüket vesztik el benne s a filharmonikusok özvegy- és árva-segélyző-egyesülete javára 1000 koronát hagyományozott. Nőtlen ember volt, de nagykiterjedésü rokonsága gyászolja. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz az Andrássy-ut 15. sz. gyászházából.

— **Konstantinápolyi rendjelszédelgők.** Konstantinápolyból táviratozzák, hogy a szultán megsemmisitette a mult héten a rendjelszédelgőkre kimondott itéletet és elrendelte, hogy a bünpört nyilvános végtárgyaláson vigye keresztül a törvényszék. A végtárgyalás holnapután kezdődik.

— **Tüzemésztési kisérlet.** Ma délután érdekes kisérlet volt a tüzoltóság Orczy-uti gyakorlóterén. Bemutatták a Villám nevezetü uj tüzoltókészüléket. Kátránynyal és petroleummal telt, nagy lánggal égő kádat és benzinnel itatott égő forgács és farakást oltottak el pár pillanat alatt az egyszerü s könnyen kezelhető készülékkel, melynek sárgás por-anyaga egyszerüen emészti meg a tüzet.

— **A parafakőről.** A *Magyar Mérnök és Épitész Egyesület* ma este fölolvasó ülést rendezett. *Bresztovszky* Béla tartott szakszerü előadást a parafakőről, mint uj épitőanyagról. Az uj anyagot Bresztovszky épitkezési célokra nagyon alkalmasnak találja. Az előadást a közönség érdeklődő figyelemmel hallgatta végig.

— **Uj megalló a déli vasuton.** A budapest-pragerhoni vonal Balaton-Aliga kitérőjén, illetve nyári megállóhelyén személy- és podgyászforgalom közvetitése céljából négy nappali személyvonat, még pedig a 205. és 210. számu vonat feltételesen, a 206. és 209. számu vonat pedig rendszeresen április 1-től kezdve meg fog állani.

— **Eltünt.** A rendőrség ismét egész sereg eltünt nyomoz akik a következők: *Pabatinus* Lajos szegedi születésü 44 éves hajóslegény, aki az ujpesti téli hajókikötőből tünt el, *Szücs* Géza szabósegéd (Márton-utca 8b.), *Ujváry* Erzsébet varrónő (István-tér 10.), *Szemerédi* Erzsébet 14 éves leány (Kertész-utca 21.), *Matkovics* István 27 éves szabósegéd (Dob-utca 109.), *Neuhercz* Aranka 19 éves varrónő (Nyár-utca 16.), *Fischer* Sándor 14 éves borbélyinas (Dob-utca 38.), *Varm* Róza 14 éves leány (Akácfa-utca 22.).

ROSENBERG IGNÁC, Budapest, Károly-körut 7/o. Próbababa-müterem és játékbaba-klinika. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

— **Házasság.** *Barber* Rezső 22-én esküszik örök hűséget *Sturm* Erzsébet kisasszonynaak, *Sturm* Albert lapszerkesztő leányának Budapesten.

— **Fizetésképtelenség és öngyilkosság** *Berlin*ből táviratozza tudósítónk: *Reinhard* János, a Brendel-bankház megszökött cégvezetője, aki délután önként jelentkezett a rendőrségen, nem sikkasztotta el a hiányzó összeget, hanem szerencsétlenül spekulált a cég kárára. A Brendel-cég fizetésképtelen lett. Brendel fia, aki kormánytanácsos a belügyminisztériumban, annyira szívére vette atyjának vagyoni romlását, hogy ma *leugrott harmademeleti lakásának ablakából és holtan terült el az udvaron.* Reinhard János, akiről azt hitték, hogy öngyilkos lett, mert körülbelül egy hét óta kutatták, huszonöt év óta állott a bankház élén.

— **Fölolvasás.** A IX. kerületi imaegylet szombaton fölolvasó estét rendezett építendő imaháza javára a *Ferencvárosi Társaskörben*. Dr. *Kiss* Arnold budai főrabbi tartott magas színvonalu, mindvégig érdekes és élvezetes előadást a *ghetto-költészetről*. A művészi torditásokkal illusztrált fölolvasást a díszes közönség feszült figyelemmel hallgatta és a végén zajosan megtapsolta az ékesszavu fölolvasót.

— **Rendőri hirek.** A darmstadti ügyészség körözvényben értesitette a fővárosi főkapitányságot, hogy *Schade* Kristóf 59 éves ringshauseni bankár több rendbeli sikkasztás után onnan megszökött. — *Ormann* Mátriki vésnök feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tolvaj ellopta 1600 koronát tartalmazó pénztárcáját. — A rendőrség letartóztatta *Tuba* János napszámost, aki telefondrótokat lopott. — A rendőrség letartóztatta *Pollakovics* József lakatost, aki a Szigetvary-utca 24/6. számu házának volt a házmestere s 1400 K. házbért elsikkasztott. — *Lévai* Ernő volt irodai gyakornokot, aki házigazdáját, *Szöllösy* Gyula cipészt megtopta, a rendőrség letartóztatta.

SZINHÁZ, ZENE

** **Hangverseny.** A Royal termében ma este *Guttmann* Béla, a bécsi zsidó hitközség főkántora, akinek művészi kvalitásai ismeretesek budapesti működése alkalmából, rendezett dalestét a bécsi udvari opera egyik kitünő tagjának, *Elizza* Elíznek a közreműködésével. A közönség lelkesedéssel tapsolt minden énekszáma után. *Guttmann* Bélának igazán ritka szép a hangja; középső fekvése tömör, mélységben erős, magasságban szinte tenórjellegü. És ez a gyönyörü, meleg organum ugy van kiképezve, hogy éneke valósággal elragadó hatást tesz. A Bajazzo prológusával kezdte, azután Wolfram ünnepélyes invokációját adta elő és végül dalokat énekelt Löwentől, Schuberttől, Schumanntól és Aggházytól. Minden számával fényes sikert aratott. Az volt az általános benyomás hogy ez előtt a fiatal énekes előtt a legszebb jövő áll. *Elizza* asszonyt szintén zajosan ünnepelték, különösen a *Lakmé*ből vett nagy ária után. A koloraturás részeket brilláns technikával énekelte könnyen szárnyaló hangján és organumának a szépségét tökéletes iskolája tette még vonzóbbá, még nemesebbé. Kun Lászlónak egyik dalát magyarul énekelte, vibaros tetszéssel. A beteg *Sulzer* József helyett *Popper* Félix gordonkázott és a közönség ezt a rokonszenves művészt is szivesen tapsolta. Elizza asszonyt *Schweida* Rezső kisérte zongorán.

** **Vizsgálati előadás.** *Rákosi* Szidi asszony nyilvánossági joggal felruházott sziniiskolájának növendékei e hó 12-én, szombaton délután 3 órakor tartják negyedik vizsgálati előadásukat az *Uránia*-szinházban. Szinrekerül a *Kamélás hölgy* III. felvonása és a *Vasgyáros* I. felvonása. Végül bangverseny lesz.

** **A Zenede hangversenye.** A Nemzeti Zenede e hó 11-én, pénteken este félnyolckor a Vigadó nagytermében *Gobbi* Alajos igazgató vezetésével tartja harmadik és utolsó hangversenyét.

** **Hauptmann Gerhart kárpótlása.** *Hauptmann* Gerhart legujabb darabját, a *Bernd Rosat* a bécsi *Burg*-színház tudvalevőleg „felsőbb kivánat"-ra hirtelen levette a müsoráról, ami érzékeny kárt okozott ugy a szinháznak, mint a szerzőnek, mert a darab hat előadása zsufolt ház mellett ment. De hát hiába, az udvari köröknek „erős" volt a darab. A betiltott darab ügyében aztán, mint *Bécs*ből jelentik, most érdekes fordulat állott be, amelynek az a lényege, hogy a *Bernd Rosa-t mégis előadják Bécsben.* A bécsi *Deutsches Volkstheater* igazgatóságának támadt ugyanis az a jó ötlete, hogy rendelkezésére bocsássa Hauptmann Gerhartnak a szinházat a *Bernd Rosa* további előadására. És Hauptmann Gerhart elfogadta az ajánlatot, amiuthogy semmi oka sem volt arra, hogy ne használja fel az ilyen kapóra jött jó alkalmat. A *Bernd Roza* ennek következtében még ebben a hónapban szinre kerül a bécsi Deutsches Volkstheaterben.

** **Szabadság.** *Varsányi* Irénnek, aki a napokban ment férjhez, a Vigszinház igazgatósága többheti szabadságot engedélyezett. A művésznő visszatérte után *Malonyay* Dezső *Katóka kegyelmes asszony* cimü uj vigjátékban fog először fellépni.

** **Művészet Kaposvárott.** *Vasquezné* Molina Itália, az Opera művésznője, 18-án fellép *Kaposvár*ott, a Zenekedvelők Egyesületének hangversenyén. Az estén közreműködnek még: *Dienzl* Oszkár, *Revere* Gyula, *Lexa* Edith, ifj. saárdi *Somssich* Andor és az egyesület vonósnégyese.

** **Magántisztviselők hangversenye.** A Magántisztviselők Otthona szombaton este magas szinvonalon álló müsorral hangversenyt rendez a Royal disztermében. A koncerten *Szoyer* Ilonka, az Operaház művésznője és *Kun* Emil gordonkamüvész is közreműködik. A magántisztviselők szimfónikus zenekara *Kemény* Arthur karnagy vezetésével szerepel a hangversenyen, amelyre jegyek az Otthon irodájában (Royal) kaphatók.

Takarodó.

— *A Vigszinház mai bemutatója.* —

Budapest, március 8.

Szinte lázas türelmetlenséggel lestünk a ma estére, melyen szemben ülhetünk a nagy német szinpadi szenzációval, *Beyerlein*: *Takarodó* cimü katonadrámájával. A *Zapfenstreich* mindentéleképpen rászolgált erre a nagy türelmetlenségünkre. A német császárnak trónörökös fiával való egy csattanós jelenete emelte a világsajtó szárnyára a darabot. Az ifju Hohenzollern nemcsak megnézte a katonadarabot, hanem egészen megfeledkezve trónörökös voltáról, ifjui heve egész meleg elragadtatásával tapsolt is neki s hozzá még az — udvari páholyból, ami homlokegyenest ellenkezett császári apjának felséges dramaturgiájával. Ennek a csattanós jelenetnek a nyomán a német helyőrségek parancsnokai sorra megtiltották a tiszteknek ugy, mint a legénységnek, hogy a darabot megnézzék s a *Takarodó* megszünt csupán szindarabnak lenni, hanem szinpadi szenzáció is lett, mely világszerte felkeltette a kiváncsiságot, mialatt Németország valamennyi szinpadát a legzajosabb sikerrel járta be.

Szükségesnek tartottuk ezt a kis hisztorikumot előrebocsátani, mert mindjárt előljárójában ki akarjuk emelni azt, hogy a *Zapfenstreich* még akkor is a legzajosabb sikerre tarthat igényt, ha kihámozzuk a napi szönzáció minden izgató aktualitásából. Az utóbbi évek szinpadi produkciójában kevés darabot láttunk olyat, mely hatalmasabb benyomással markolná meg a néző fantáziáját és szivét, mint a *Takarodó*.

Kétségtelenül nagyban fokozza a darab érdekességét és izgalmas voltát, hogy drámai cselekménye a kaszárnyaélet keretében folyik le s megismertet bennünket a világhatalomra törő Németország katonai szellemével, de a drámai cselekmény maga, mely az érdekes keretben lefolyik, annyira általánosan emberi, hogy akkor is megragadna bennünket, ha cselekvő személyei polgári szabómühelyekben szabatnák is ruháikat.

A *Takarodó* onnét szedi cimét, hogy Volkhardt őrmester leánykája, Klári, takarodó után, mikor a kaszárnyában beáll az éjjeli csönd, loppal be szokott surranni Lauffen hadnagy lakásába, ahol az ifju hadnagygyal a tiltott szerelem boldog, mámoros óráit éli. A leány Helbig káplárral jár mátkaságban, aki másfél esztendeig távol járt valami lovaglóiskolában. Ez alatt az idő alatt virágzott ki a bünös szerelem gyilkos virága a fiatal leány szivében. Helbig káplár megváltozva találja a leányt, gyanakvásában utána les s rájön az igazságra. Éjszakának idején behatol a hadnagy lakásába, ott találja a leányt s az emberi szenvedélyjogán, mely a katonai mondur alatt is csak szenvedély marad, rátámad felebbvalójára. Helbig káplár a hadbiróság elé kerül s az izgalmas tárgyalás során a leány maga jelenik meg a biróság előtt és elmondja a káplár tettének igazi okát. Volkhardt őrmester, a harminchárom évet szolgált katona, felkeresi leánya becsületének elrablóját és fegyveres elégtételt követel tőle. A reglement szerint azonban Lauffen tiszt létére, nem verekedhetik alantas sarzsival, feleségül se veheti a leányt családi okokból. Az öreg őrmestererre le akarja puffantani a hadnagyot, de mikor ráemeli pisztolyát, — lehanyatlik a keze. Rájött, hogy a harminchárom esztendős szolgálat kiölte belőle az *embert* és csak a *katonát* hagyta meg benne, aki nem képes fegyvert fogni feljebbvalójára, még ha elrabolta is egyetlen gyermeke becsületét. Az öreg katona-gép el akar vonulni a bün tanyájáról letört liliomával, de ekkor a leány azt mondja neki, hogy ott akar maradni csábitójánál, mert szereti. Volkhardt őrmester erre lelövi leányát, aki megcsókolva apja kezét, utolsó, elhaló szavával ezt mondja neki:

— Köszönöm, apám!

Ezzel véget ér ez a tisztán *emberi* dráma, mely elejétől végig érdekes, izgató és megható. A katonai miliő, mint már megjegyeztük, csak fokozza a drámának mindemez értékes tulajdonságait, s megadja annak azt a külön izgalmasságot, mely a katonadaraboknak ugyszólván speciális velejárójuk.

Amit a *Vigszinház* a darab előadásában, rendezésében, kiállításában produkált, az klaszikus mintakép lehet bármely legelőbbkelő külföldi szinpad számára is. A harmadik felvonás hadbirósági tárgyalásánál tökéletesebb valamit el se lehet képzelni szinpadon. Ez nem játék többé, hanem eleven valóság, melynek a nézőtéren ülő közönség egyenes részese. Külön-külön kellene irnunk a darab minden egyes szereplőjéről nagy és sok dicséreteket, de a legnagyobbtól a legkisebbig annyira egy szinvonalu mindenik, hogy egyszerüen ide másoljuk a szinlapot. A darabot *Hegedüs*, *Góth* (Helbig), *Tanay* (Lauffen hadnagy), *Gazsi* Mariska (Klári), *Balassa* (Volkhardt őrmester), *Fenyvesi*, *Tapolczai*, *Kazaliczky*, *Bárdi*, *Szilágyi*, *Győző*, *Rónaszéki*, *Vendrei* *Dayka* és *Szerémy* játszották. Ez a gárda, mely a francia bohózatok néha hajmeresztő sikamlósságait ugy játszsza, mintha csak ezekre született volna, ma este megmutatta, hogy a komoly és nagy drámai feladatok terén is elsőrangu.

A darabnak szinte szenzációs volt a hatása s felvonásról-felvonásra fokozódott. A harmadik felvonás izgalmas tárgyalási jeleneteibe a közönség ugyszólván belejátszott, mintha ezerfejü élő szereplője lenne a szinpadon történőknek. Ekkora sikere sok-sok időre visszamenőleg nem volt a szinháznak, ami annál örvendetesebb mert a komoly dráma terén s tisztán müvészi eszközökkel érte ezt el. A siker óriási mértékét a nézőteret szinte megrengető tapsok jelezték, melyek hol nyilt jelenésekben, hol a felvonások után alig akartak elcsendesülni. Szóval a *Takarodó* meghatározhatatlan időkön keresztül egyedül uralkodó darabja lesz a *Vigszinház* müsorának.

A darab fordítását *Zboray* Aladár végezte gondos figyelemmel.

(M—s.)

MÜVÉSZET

☐ **Zsolnay emlékszobra.** Az Országos Magyar Képzőmüvészeti Tanács legközelebb megtekinti *Horvai* János szobrász mütermében *Zsolnay* Miklósnak, a híres iparmüvésznek emlékszobrát, amelyet még ebben az évben felállitanak Pécsett.

☐ **A düsseldorfi kiállitás,** mely május elsején nyilik meg, rendkivül nagyszabásunak igérkezik. A kiállitáson az egyes nemzetek gyönyörü gyüjteményekkel vesznek részt. A francia szobrászok, Rodin és Barthaloméval élükön, nagy kollektiv kiállitást rendeznek. A Menzel kiállitásban a német királyi családok tulajdonában és az állami gyüjteményekben található összes müremekek kiléstnek állitva. A magyar müvészet külön teremben lesz képviselve, melynek diszitését Lechner tervei alapján a Vágótestvérek tervezték. A magyar osztály rendezésére a düsseldorfi kiállitás igazgatósága dr. Lázár Bélát, a jeles mükritikust kérte fel.

☐ **A kassai honvédemlék.** A kassai honvédemlékre hirdetett müvészi pályázat szép eredménynyel járt, amennyiben 25 pályamüvet küldtek be. A birálóbizottság nemsokára dönteni fog a pályázat sorsa fölött.

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Hamis tanuzás.** A Kuria I. büntetőtanácsa ma *Löffler* Jakab balassagyarmati kékfestő-gyárosnak és két társának, *Schwartz* Hermann balassagyarmati kocsmárosnak és *Spitzer* Dávid tótgyörki kereskedőnek a pörével foglalkozott. *Löffler* Jakab egy brémai cégnek ezernyolcszáz forinttal tartozott. A cég *Grünbaum* Henrik balassagyarmati ügyvéddel bepörölte a kékfestőgyárost. Az ügyvéd 1901. junius 16-án meghalt s ezt az alkalmat fölhasználta a kékfestőgyáros, hogy tartozásától szabaduljon. Megfogadta *Schwartz* Hermann balassagyarmati kocsmárost és *Spitzer* Dávid tótgyörki kereskedőt hamis tanukul, akik esküvel is erősitették, hogy Löffler az ügyvédnek, annak halála napján kifizetett 1800 forintot készpénzben. Grünbaum jogutódai hamis tanuskodás és hamis tanuzásra való felbujtás miatt följelentették Löffert és két társát. A balassagyarmati törvényszék *Löffler* Jakabot hamis tanuzásra való felbujtás miatt *kétévi*, *Schwartz* Hermanat és *Spitzer* Dávidot pedig hamis tanuzás miatt egyenkint *másfélévi börtönre* itélte. Azonkivül Löffert *ezerötszáz*, Spitzert és Schwartzot *ezer-ezer korona* pénz-

büntetésre is ítélte. A királyi ítélőtábla az ítéletet helybenhagyta. A Kuria ma a semmiségi panaszokat elutasitván, megerősitette az esküdtbiróság ítéletét.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **Deák Ferenc és a katonai kérdés.** Ily cimen erős közjogi érzékre valló tanulmányt irt *Angyal* Dávid, melyben a történetiró objektivitásáról fejtegeti Deák álláspontját a katonai kérdésben. Kimutatja, hogy Deák az önálló hadsereget Szadova után azért nem követelte, mert nem volt a kiesikart eredmények barátja. *Angyal* Dávid nagyértékü tanulmánya, mint a Budapesi Szemle különlenyomata jelent meg a Franklin-társulatnál.

SPORT

⁂ **A Magyar Tanitók Turista-Egyesülete** március 24-től április 4-ig kirándulást rendez Dalmáciába. A kirándulásban az egyesület minden tagja részt vehet. Jelentkezések 20 korona jelentkezési dij beküldésével *Martos* Agoston igazgatóhoz (I., Kelenföldi iskola) cimzendők.

⁂ **Kardvivó-handicap.** A Budapesti Egyetemi Athletikai Klub a mult szombaton a nemzeti lovaglóban kardvivó-handicapot rendezett. A versenyből, melyet nagy és előkelő közönség nézett végig, tizenhárom résztvevő közül *Gerde* Oszkár, *Fodor* Károly tanitványa került ki győztesen. Második helyen iljabb *Szevera* Károly, szintén Fodor tanitványa tünt ki, harmadik *Bányász* Henrik, negyedik *Vértes* Gusztáv lett.

⁂ **Sportujság.** Ma jelent meg a *Sportujság* második száma, lóverseny-cikkeken kivül tenyésztési cikkeket, belföldi és külföldi hireket is tartalmaz. Egyes szám ára 12 fillér és minden dohánytőzsdében kapható.

TÁVIRATOK

A balkáni helyzet.

Konstantinápoly, március 8. A polgári ügynökök jelentéséből kitünik azoknak buzgó müködése és *Hilmi* basa főfelügyelővel való összehatása. Az utolsó időben az ügynökök és a főfelügyelő a következőket végezték:

Eljártak a tanitói biztositékok ügyében és a konzuloktól inditványozott tizedkönyvebbités dolgában azokban a falvakban is, hol nem volt a lakóknak igényük könnyebbségre. Elintézték a nakolei bolgár templom megszentségtelenitőinek ügyét is. A nakolcai mukirt elcsapták és az ott állomásozó tisztek ellen vizsgálatot inditottak. A templomot államköltségen javitották meg. Megvitatták Hilmi basával a következő fontosabb kérdéseket: 1. A macedoniai menekültek visszahonositása (a visszahonositásra valószinüleg 8 havi határidőt adnak.) 2. A lerombolt házak ujjáépitése. A felülvizsgálatra érintkezésbe lépnek az ügynökök az érdekelt ot nemzetiség kiküldötteivel. A helyi bizottság jelentése szerint 10.000 elpusztitott ház közül 6000-et 15.000 font költséggel felépitettek. Az 50.000 fontnyi rendelkezésre álló összegből az összes inségesek közül az asszonyokat és a 17 év alulí és 60 év felüli férfiakat támogatják.

Konstantinápoly, március 8. Ugy látszik, hogy a Jildiz-palotában elhatároznak, hogy tovább is ellenkezni fognak a csendőrség ujjászervezésére vonatkozó határozatokkal és a porta készülő feleletével valószinüleg ismétlődni fognak az eddig elhangzott kifogások. Az entente-hatalmak azonban ragaszkodni fognak ama határozatok elfogadásához, amelyek a mürzstegi reformtervezet főpontjait teszik. Diplomáciai körökben azt hiszik, hogy a porta végre is engedni fog.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 8. A magyar koronajáradék az utóbbi időben sokkal nagyobb számmal özönlik vissza a külföldről, semmint várható volt. A *N. W. T.* értesülése szerint a legutolsó héten több, mint 60 milliónyi magyar koronajáradékot adtak el a külföldön, s ennek legnagyobb részét magyar vidéki takarékpénztárak váltották magukhoz.

Bécs, március 8. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatott *buza* tiszavidéki 78—82 kg. 9.20—9.60 K. *Rozs* tót felvidéki 72—74 kg. 7.10—7.35 K., pestmegyei 72—74 kg. 7.10—7.30 K. *Árpa* morvaországi 7.35—8.50 K., középdunai állomásokról 6.50—7.15 K., magyar *tengeri*: 5.85—6.— K., *cinquantin* 6.90—7.25 K., magyar *zab* 6.——6.60 K., válogatott 7.— korona.

Bécs, március 8. (A *Budapesti Napló* tudósitójától.) A *délutáni magánforgalomban* a záriatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 627.—. Magyar hitelrészvény 735.— Angol-Osztrák bank 279— Bécsi bankegyesület 503.50 Union bank 519.— Länderbank 419.50 Osztrák-magyar államvasut részvény 627.50 Déli vasut 76.50 Elbavölgyi vasut 404.50. Északnyugati vasut részvény —.— Dohányrészvény —.—. Rimamurányi vasmü 312.—. Alpesi bányarészvény 453.— Május járadék 393.25. Magyar korona járadék 96.50. Osztrák koronajáradék 96.60. Lombard 118.—. Török sorsjegyek 117.53. Német birodalmi márka 117.52. Napoleond'or 19.09.

Berlin, március 8. (*Tőzsdei jelentés.*) A tőzsdemegnyitáskor rendkivül nyugodt volt. Az árfolyamok tegnaphoz képest alig változtak. Bankok közül Deutsche B. és Disc. Commandt emelkedtek. Belföldi fondokat nem kerestek. Törökök, khinaiak és spanyolok Párisra valamivel szilárdabbak voltak. Vasuti részvények forgalma jelentéktelen. Később Montanértékekben élénk forgalom keletkezett. Bochum 185 ¾-nél tegnaphoz képest ¾%-al fizetett többet. A Montanpiac jó tartását avval magyarázzák, hogy az érkezett jelentések szerint az acélmüszövetkezés létrejövetelére máris üzletemelkedés volt észlelhető. Hajózásiak közül északnémet Lloyd javult. A tőzsdeidő II. felében általános csend, változatlan árfolyamokkal, ugyanez az állapot áll fenn jelentéskor is. Spanyolok 78.10. Magánleszámitolási kamatláb 3⅜%.

Berlin, március 8. (*Gabonatőzsde.*) *Buza* májusra 176.— márka (10·34 korona), juliusra 177.25 márka (10·42 korona). — *Rozs* májusra 139.25 márka (8·18 korona), juliusra 142.25 márka (8·35 korona). — *Zab* májusra 132.50 márka (7·78 korona), juliusra 136.— márka (7·98 korona). — *Tengeri* amerikai mixed májusra 114.75 márka (6·73 korona), juliusra 115.25 márka (6·77 korona). — *Spiritusz* 70 márka (árfolyam 117.20 korona per 100 márka.)

Berlin, március 8. *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 197.65. Osztrák-magyar államvasut 134.25. Déli vasut 13.50. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.30. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, március 8. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Arfolyamok délutánra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 198.—. Német bank —.— Disconto 181.75. Berlini kereskedelmi bank 150.—. Gelsenkirchen 209.10. Harpeni 187.70. Laura-kohó 217.50. Olasz járadék 187.30. Hibernia —.—. Az irányzat szilárd.

APRÓ HIRDETÉSEKET

Kerepesi-ut 25. sz. alatt (Telefon 54—39-) központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő helyeken lehet földani:

Blockner J.
hirdetési iroda
IV. Sütő-utca 6. szám.

Breuer nővérek
dohánytőzsdéje
Teréz-körut 54. szám alatt.

Deutsch Miksáné
Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát
hirdetési iroda
V. ker. Fürdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór
dohánytőzsde
IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál
könyvkereskedése
IV., Gróf Cziráky-fele palota, Kossuth Lajos-utca, Kigyó-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)

Fischer J. D.
hirdetési iroda
IV. Gerlóczy-utca 1.

Goldberger A. V.
hirdetési iroda
IV. ker., Váci-utca 17. szám.

Goldner Jozefin
Andrássy-ut 50.

Goldgruber Mór
könyvkereskedő
II. ker., Fő-utca 17. szám.

Grozmann Jágó
fiszer- és vegyeskereskedése
MISKOLCZ és környéke részére hirdetések felvételi iroda

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda
V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits
dohánytőzsdéje
Kerepesi-ut 50- (Takarékp.épül.)

Kernberg Rozália
dohánytőzsdéje
VIII. ker., Museum-körut 10.

Leopold Gyula
hirdetési irodája
VII., Erzsébet-körut 54. I. em.

Mosse Rudolf
IV.. Ferenciek-tere 3.

Mezei Antal
hirdetési iroda
IV. ker., Eskü-ut 9. szám.

Nemetsek A. J.
ujság-árudája
IV. ker., Petőfi-tér 3. szám.

Ifj. Nagel Ottó
könyvkereskedő
Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Rohonczi Ilona
dohánytőzsdéje
VI., Andrássy-ut 48. szám.

Sikray Samu
hirdetési iroda
VI. ker., Váci-körut 33. szám.

Sólyom Jakab
hirdetési iroda
IV. kerület, Ferenciek-bazára.

Sopronyi V.
dohánynagyárus
VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór
dohánytőzsdéje
IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Sváb Eliz
dohánytőzsdéje Nagymező-u. 12.

Schwarz József
hirdetési iroda
V. ker., Markóki-utca 4. sz.

Schönwald Ferencné
dohánytőzsdéje
Ferenc-körut 32. szám.

Schödl Gyula
dohánytőzsde és postagyüjtőhely V. Lipót-körut 3.

Tenczer Gyula
hirdetési iroda
V. ker., Szervita-tér 8. szám,

Tóldi Lajos
könyvkereskedése
II. ker., Fő-utca 2. szám,

Weltzenfeld Jakab
Király-utca 1.

Minden apróhirdetés, melyet itt este 6 óráig föladnak, már másnap megjelenik a

BUDAPESTI NAPLÓBAN.

KÜLÖNFÉLÉK

Lobélia.

Álmos, kicsiny, virág te,
Kelyhedben két merengő kék szem —
Mintha csak a galambom lennél
Kicsiny virág, olyan vagy éppen.

Ilyen fehér s ily álmos ő is
A szeme ilyen réveleg —
S épp úgy nem adja vissza csókom,
Mintha csókolak tégedet.

Vértesy Gyula.

+ **Király és ballerina.** A prima ballerina, ha megöregszik, vagy memoárokat ir, vagy tánclecckéket ad. Claudia Cucchi, aki valamikor ünnepelt táncosnő volt Milanóban, ahol csöndes öregségét tölti, mind a két dolgot csinálja. Memoárjainak egy része már meg is jelent, s a szerzője persze arra törekedett, hogy ezek az irások minél érdekesebbek legyenek. Egész sereg grófot, bárót, herceget, sőt uralkodót vagy császárt, királyt, khedivét is felvonultat, akikkel neki sorra érdekes találkozása lett volna nagy európai körutjai alkalmával, s akikről azt irja, hogy a térdükön hevertek előtte, vagy legalább is effélét követtek el. Azt is sejteti, hogy az ő uralkodója, az asszonybarát Viktor Emánuel is jó szivvel volt hozzá. Az első találkozásukat pedig igy adja elő sigorrina Cucchi: Audienciát kért a királytól, nem azért, hogy mint a többi férfit, Viktor Emánuelt is megbabonázza, ő nem . . . hanem csak azért, hogy egy barátja számára valami ordót kérjen. A király megkérdezte a kitüntetendő férfiu nevét, mire a ballerina otthoniasan lehuzta a keztyüjét, kényelmesen letelepedett a király iróasztala mellé s leirta az illető urnak a nevét. Sőt közben meg nem állhatta, hogy igy szóljon:

— Most legalább király leszek egy kicsit! . . .

A király pedig nem nehezteit meg a bizalmaskodásért, ellenkezőleg, igy szólt mosolyogva:

— Biztositom, hogy ez sokkal nehezebb, mint pirueiteket kivánni.

Sőt jelentősen rá is nézve a bátor táncosnőre, Viktor Emánuel a kabátja zsebére is mutatott. Signorina Cucchi minden habozás nélkül benyult a király zsebébe, ahonnan ékszertokot huzott ki. Abban pedig ritka szép gyöngyökkel és rubintokkal kirakott óra rejtőzött. — Ezt beszéli el Claudia Cucchi, aki azt is állitja, hogy Verdit, Gounodot és Wagnert is elbüvölte, végül azonban Zemo báróné lett belőle, most pedig mint táncmesternő keresi meg verejtékesen a kenyerét.

•

+ **Kutyák a japán hadseregben.** A japán hadseregben igen nagy hasznát veszik a kutyának. A kutya természetes szimatoló képességével hamarabb észreveszi a közeledő ellenséget s figyelmessé teszi a japán katonákat. Ezért az éjjeli őrök mellé adják, s a kutyák finom hallása jó szer arra, hogy az ellenség az őröket meg ne lepje. Érdekes, hogy e kutyák hangos ugatással magukat soha el nem árulják. Minden kutya nyakán van egy bőrtáska, s ugy vannak betanitva, hogy az őrhelyekről a csapathoz viszik a táskába tett levelet s innen ismét pontosan kézbesitik az esetleges értesitést az őrségre. E levélhordó tisztet oly pontosan teltesitik, hogy soha egy levél sem téved el, s a levelet nem adják át másnak, csak aki őket nevükön szólitja. Különösen fontos szolgálatot teljesitenek a kutyák azzal, hogy a sebesülteket fölkeresik, mi a cserjés vidéken, erdőkben nem is könnyü dolog. Minden japán katonát egyenruhájáról fölismernek, az idegeneket pedig hevesen megtámadják s hangos ugatással adják tudtul az őrségnek, hogy olyan ember közeledik, aki nem közülök való. Csak néhány csapattestnél vannak ilyen betanitott kutyák, de itt használnak veszik. Hogyha számottarlanának ez okos állatok fényes katonai rangra, egyik-másik lehetne talán akár generális is.

•

+ **A japán nemesség.** Japán mai nemessége 10 hercegből, 25 márkiból, 80 gróíból, 352 vikomtból és 98 báróból áll. A tiz herceg közül öt régi, a Gozekke törzsből, illetve az Ichijo (a mostani császárné ebből a családból származik), Kujo, Takatzukara, Nijo és Konoye családból származik. 1883-ban a Sango, Iwakura, Simadzu, Mori és Tokugava családok is hercegi cimet kaptak. Ennek a tiz családnak az a kiváltsága, hogy leányaikból választja a mikádó vagy a trónörökös menyasszonyát. A mai márkik, grófok és vikomtok, akik ezelőtt tartományfőnökök voltak, olyan jogokat gyakoroltak, mint a fejedelem, és az alkotmány életbelépte előtt, harminc évvel ezelőtt még a régi nemzeti viseletben, alabárdosoktól kisérve, egész udvaruktól körülvéve, festői menetben jelentek meg a nyilvánosság előtt. Most a legujabb európai divat szerint öltözködnek. Modern fogatokon kocsiznak, lovagolnak, lawn teniszt játszanak, sürün keresik az európai diplomaták társaságát és németül, franciául meg angolul csevegnek velük európai kérdésekről. A nemesi klubjukban, a Rokumeikvanban a *Times*t olvassák, billiárdoznak, mint a franciák és pokert játszanak, mint az angolok, közben udvarolnak a hölgyeknek. Az elegáns Simadzu hercegben senki sem ismerné fel az egykori nemzeti viseletben pompázó tartományi kormányzót. Walda márki szintén tartományfőnök volt azelőtt, most pedig egyik hangadója a japán társaságnak, aki rengeteg vagyonáról hires; egyébként pedig egy császári hercegnek a sógora. Palotáját a nemzetnek ajándékozta. Annak a helyén épült az uj egyetem. Régi jövedelmei közül két millió hektoliter rizs a császári pénztár javára esik most, de azért rengeteg évijövedelme van most is, mert mindenütt, még Európában is gazdag embernek ismerik.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Balassagyarmati. Olyan hosszu ismeretség után a „teljes felejtés" lehetetlenség, mivelhogy az emberi agyvelő nem olyan, mint a palatábla, amire, ha krétával irnak valamit, hát azt spongyával mindjárt le is lehet törülni. No a sziv, az más. Ennek már nincs olyan erős emlékezőtehetsége. Ez a kis huncut egész Uránia-szinházat játszik, ahol a mozgóképek egymást követik és mikor az utolsók leugranak a vászonról, a legelsők hatása már végképp el is mosódott az emlékezetben. A sziv csak azokat a képeket és benyomásokat őrzi meg állandóan, amelyeket valamely komolyabb érzelem finom vésője karcolt az ő kis élettörténetének érclapjára. Egyszerü ismeretség nem kötelez semmire, arra legkevésbé, hogy abból valami állandóbb viszony származzék. Az ismerőseivel való érintkezést mindenki akkor szakitja meg, amikor neki tetszik és jöhetnek olyan körülmények, amikor meg is kell szakitani. De a felejtés ilyen esetben is csak annyiból áll, hogy az illető iparkodik amazt a fejéből kiverni, lehetőleg keveset gondol rá és teljesen közömbös lesz ránézve. Nem törődik se a személyével, se a dolgaival. A társaságát nem kivánja, de azért nem neheztel rá. Ha véletlenül találkoznak, a megszokott udvariassági formák közt üdvözlik egymást és holmi általános beszédtárgyakon többé-kevésbé szellemesen, vagy unottan eltársalognak. Az emberek nincsenek mindig arra hangolva, hogy minden ismerősüknek elmésségeket és bókokat mondjanak. A szabad akarat abban is emberi tulajdonság, hogy mindenki azokat vehesse be közelebbi ismerősei körébe, akikkel az érintkezés, az ő véleménye szerint, neki legkellemesebb. És ha egyik vagy másik ismerősét megunta, hát kerüli a vele való találkozást, vagy legalább nem keresi. Hiszen az élet egyik legnagyobb terhe az lenne, ha mindenkivel egyformán a legjobb barátságot kellene fenntartanunk, külső cerimoniás mutatásképpen, holott bensőnkben tudjuk, hogy ez csak szinlelés, tehát hazugság. Hazudni pedig, tessék elhinni, a lehető legnehezebb terhe az emberi léleknek. Tehát, aki nem akarja mutatni, hogy jó ismerősünk, sőt a régebbi ismeretséget elfelejteni igyekszik, azt csak hagyjuk meg ebben a szabadságában és rántsuk meg rá a vállunkat: Ha te ugy, én is ugy. Szépen elélhetünk egymás mellett, a nélkül, hogy haragudnánk egymásra. — Abban pedig nincsen semmi, ha egy hölgy valamely csevegő-társaság közepébe toppanva, a többiek üdvözlése közben egy ismeretlen fiatalembernek is odanyujtja a kezét, — ha már őt a társaság valamely tagja be nem mutatta, — de ekkor a fiatalember találja fel magát és mutatkozzék be ott azon hamarosan. Csak a formaságok képzelt paragrafusainak örökös rágásával ne rontsuk az egymás jókedvét. Természetes egyszerüség mindenben, ez a legfőbb illendőségi szabály — polgári körökben. Az udvarok ám éljenek a spanyol etikett szabályaival, de mi ne rakjunk a lelkünkre soha nem szükséges nyügöket és bilincseket. Már azonban ugy dukál, hogy ha a családban van egy önálló, nagykoru fiatalember, azt valamely mulatságra ne az apjával egy füst alatt, hanem külön az ő nővére szóló meghivóval invitáljuk meg.

H. S. *Munkács.* A politikai viszonyok alakulásától függ. — **Posta- és távirda-gyakornok.** Rövidre fogva adják elő panaszukat, szivesen közreadjuk. — **Pipike.** A leány egyáltalában ne ajándékozzon derüre-borura minden férfiismerősének zsuzsukat és zsebkendőket, de ha már ajándékozott: az illető fiatalember ne éljen az emléktárgygyal vissza, tehát ne is mutogassa másoknak. A többi kérdésre a válasz egyszóval az, hogy: illik, csak éppen egyedül nem. — **Szerencsétlen.** Ügyvéd adhat csak illetékes tanácsot. — **Ibolya** *Paks.* Szelid kis tréfa volt, ami megengedhető. Ők most bizonyára azon törik a fejüket, hogy mivel viszonozzák a mókás ajándékot. Azért hallgatnak, mert meglepetést akarnak önnek szerezni. — **W. Á** *Nagytapolcsány.* Dr. Weinmann Fülöp királyi közjegyző (Budapest, VI. Andrássy-ut 9. szám) közli az alapitvány részleteit. — **Mátyás-tér.** 1. Névmagyarositási ügyét készséggel előmozditja Telkes Simon miniszteri számtanácsos (Budapest II. Attila-utca 85. szám). 2. A keleti akadémiába, amely Bécsben van, csak gimnáziumi érettségi bizonyitványnyal veszik föl. Ellenben a keleti kereskedelmi tanfolyamra (Budapest, Alkotmány-utca 11. szám) fölveszik kereskedelmi iskolai érettségi bizonyitványnyal. A tandij 320 korona, amely összeg évnegyedes előleges részletekben fizetendő. A tanfolyam elvégzése után a növendékek a kereskedelmi pályán kivül a konzuli hivatalokban is kaphatnak alkalmazást. — **H. J.** *Brassó.* 1. Az iskola jellegének ismerete nélkül nem adhatunk fölvilágositást. 2. Munkások Országos Kölcsönös Nyugdij- és Rokkantegyesülete: Budapest, III. Lajos-utca 173. szám. — **R. J.** Középiskolai érettségi bizonyitvány kell hozzá. — **Remény 100.** Elolvastuk nagy figyelemmel. Fájdalom, tehetségnek semmi nyoma. Ezenfelül a stilusa, sőt az ortográfiája is aggasztó. Ha rosszul esik is, az igazságot meg kellett mondani. Okulás végett. — **M. F.** *Veszele.* Ezt csak az igazgatóság tudja, intézzen oda hivatalos kérdést. — **S. A.** *Békéscsaba* Arucikkek szerint váltakozik. — **J. A. E.** A nevezett irta. — **B. leány.** A Toussaint-Langenscheidt módszert ajánljuk. — **K. M.** *Perecseny.* Ha az illető szám keltét megirja, esetleg kikereshetjük. — **P.** *Máramaros-Dombó.* Az üzletvezetőségnél tegyen kérdést. — **Uj előfizető.** Valahányszor a körözést megujitjuk, mindannyiszor megszakad az elévülés. — **K. B.** *Győr.* 1. Hivatalvesztésre itélték. 2. A fegyelmi vizsgálat befejeződött a fölmentésével. — **Cz. P.** *Inács.* Rendes körülmények között kötelezhető a visszavételre. — **E J.** Amennyiben nem jelenik meg, mulasztása beismerésnek vétetik. — **Mátrai.** Az operáció sikere attól függ, minő a baj. — **F. A.** *Pozsony.* Ha választ nem kapott, ez csak rajkivül eső okokból történhetett. Bizonyára nem érkezett meg a levele. Ismételje meg a kérdését. — **S. Gy.** *Marosvásárhely.* A külföldi jogi vizsgát nem számitják be. — **J. L.** *Kolozsvár.* A hivatalos lap (Budapesti Közlöny) március 2-iki számában jelent meg, onnét megtudhatja. — **Szeér.** Ha az öcsese kenyérkereső, nem mentik fel. — **B. S.** *Ozora.* Illik megköszönni. — **Sz. L.** Sajnáljuk, de nem árulhatjuk el a kérdezősködők neveit. — **Tót Pál.** Elég jó, de tán kerülne onnan jobb is. — **Reflexiók.** Jól megirt dolog, de ködös, mert az analizis mögött lévő történetet nem is jelzi. A publikummal világosabban kell beszélni. Szivesen emlékszünk vissza önnek egy itt már megjelent tárcájára. Küldjön alkalomadtán mást. — **R. F. Giza.** Bátran irhat; Kétségtelen talentum. A most beküldöttet a közlésre várók közé iktattuk. — **Pipike.** Már válaszoltunk; bizonyára kikerülte figyelmét. — **F. J.** Semmiféle tisztsége sincs a nevezett vállalatnál. — **Papnövendék.** A helyi ezredirodában mindez ügyekben készséggel nyujtanak segédkezet. — **Előfizető fia.** Amig föl nem szabaditják, nem kaphat munkakönyvet. — **Jogszigorló.** 1. Nyujtson be ujabb kérvényt. 2. Orvos ól kérdezze meg, ajánlatos-e. 3. Külön-külön nem lehet számitani. — **Sz. B.** Csak könyvkereskedés révén szerezheti meg. — **W. D.** *Bak.* 1. Ha alkalmas helyen árusithat dohányt, nem büntethetik meg. 2. Nem kötelezhetők. 3. 1895-ben. — **G. S.** *Kunszentmiklós.* 1. Holdkóros az, aki alvásközben ágyából fölkelve, ugy jár-kél, mintha ébren lenne. 2. Mészárosok és Hentesek Lapja: Erzsébet-körut 2. szám. — **258996. számu előfizető.** Egy alkoholellenes páholy neve. — **Edvárd.** 1. A fiumei tengerészeti akadémiában a tannyelv olasz. Tandij nincs. A fölvételi vizsga részleteire nézve az akadémia igazgatóságánál kap fölvilágositást. 2. *(H—u)* jelzéssel dr. Hajdu Miklós ir. — **Eadem.** Nagyon sajnáljuk, de a dolgozat nem üti meg a mi mértékünket. — **G.** *Székesfehérvár.* A tárca hangulatos és ügyes. A közlendők sorába iktattuk. — **F. A** Lapunk 1901. február 8-iki számában Herczeg Ferenc önmaga nyilatkozott *Ocskai brigadéros*áról, a február 9-iki számban pedig Ábrányi Emil ismertette a darabot. Kiadóhivatalunk utján meghaphatja a vonatkozó lapszámokat. — **K. L.** *Budapest.* 1. Lehetőleg figyelembe veszik a kérését. 2. A tengerészeti akadémiába csak négy középiskoláról szóló bizonyitványnyal léphet be. Matróziskolába még elemi iskolai végzettség nélkül is fölvehető. 3. A cimtárban nem találjuk a nevét. — **Honvéd őrmester.** *Déva.* Megengedik. A tanfelügyelőséghez cimezze kérvényét. Cime tekintetes. — **B. F.** *Budapest.* Lehet katonai hivatalnok. Bármely ezredirodában megtudhatja a részleteket. — **Sz. L.** Az intézet állami. Igazgatóját hivatalból a tekintetes cim illeti meg. Ha van még értesitő az intézetben, kaphat. — **V. J.** *Gorond.* Debreczenben gazdasági iskola van, Magyar-Óváron akadémia. A debreczeni földbirtokosokat, haszonbérlőket, ispánokat készit elő, a magyar-óvári magasabb rendü, tudományos szakképzettséget ad. 2. Nincs különbség. Szabatosan gazdatisztnek nevezik. 3. Mindenképp kényszerithető arra, hogy a tandijat fizesse meg. — **281.546. számu előfizető.** 1. A két betü a névjegyen a köszönetet jelzi. 2. Kihágás cimén vonják felelősségre.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Március 8. —

Kinevezések. A földmivelésügyi miniszter Kornfeld Zsigmond főrendiházi tagot az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegély-pénztár központi igazgatóságának tagjává, dr. Fáy Gyula miniszteri titkári cimmel felruházott segédtitkárt miniszteri titkárrá, Gretschl Ödön miniszteri számtanácsost miniszteri számvevőségi főnökké és Kazal Károly ideiglenes minőségü fizetéstelen számvizsgálót ideiglenes minőségü miniszteri számvizsgálóvá, Marosi Ödön nagybirtokost Marosvásárhely közigazgatási bizottságába közgazdasági előadóvá, az első föudvarmester a föudvarmesteri hivatal irodatiszti létszámában Wik Ferenc lajstromozót segédhivatal igazgatóvá, Haas Alajos segédhivatali tisztet segédhivatali segéddé és Frank Antal irnokot segédhivatali tisztté, az igazságügyminiszter Preineszberger Jenő máramarosszigeti törvényszéki aljegyzőt a máramarosszigeti törvényszékhez jegyzővé, Voda József ujvidéki törvényszéki dijnokot a zsablyai járásbirósághoz irnokká, Zombory Jenő máramarosszigeti törvényszéki jegyzőt a huszti kir. járásbirósághoz, — a belügyminisztérium vezetésével megbizott miniszterelnök Vida Istvánt, a nagyszöllősi állami gyermekmenhely gondnokát, ugyanilyen minőségben a munkácsi állami gyermekmenhelyhez helyezte át, a nagyszöllősi állami gyermekmenhelyhez pedig gondnokká Barabás Lászlót, a budapesti állami gyermekhely tisztviselőjét, — a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Varannai István és Neuberger István szakolczai katholikus főgimnáziumi ideiglenes rendes tanárokat rendes tanári minőségükben véglegesen, — Czeizel János és Nessl Alajos lőcsei kir. főgimnáziumi ideiglenes rendes tanárokat rendes tanári minőségükben véglegesen. Gogl Gizella okleveles óvónőt a szebelédi állami kisdedóvodához kisdedóvónővé. Kemény Gyuláné szül. Timár Julia okleveles kisdedóvónőt a szántó állami kisdedóvodához kisdedóvónővé. Boday Julia okleveles kisdedóvónőt a nagykaposi állami kisdedóvodához kisdedóvónővé. Fábián Erzsébet okleveles kisdedóvónőt a monoki állami kisdedóvodához kisdedóvónővé. Molnár Ilona kisdedóvónőt a krizbai állami kisdedóvodához kisdedóvónővé Moyzsik Ferike okleveles kisdedóvónőt a polyánkai állami kisdedóvodához kisdedóvónővé. Vitámer Róza okleveles kisdedóvónőt a breznóbányai állami kisdedóvodához kisdedóvónővé. Zochor Matild okleveles kisdedóvónőt a szepesolaszii állami kisdedóvodához kisdedóvónővé kinevezte. Tonzorisz Erzsébet beregszászi állami óvónőt a biai állami óvodához jelen minőségében áthelyezte, — a győri kir. itélőtábla elnöke dr. Mihály Imre komáromi törvényszéki dijtalan joggyakornokot a győri itélőtábla kerületébe dijas joggyakornokká, — a szegedi itélőtábla elnöke Brommer Ödön nagykikindai járásbirósági dijtalan joggyakornokot a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe dijas joggyakornokká, a szegedi pénzügyigazgatóság Porcelláner Andor pápai lakost a szentesi adóhivatalhoz dijtalan gyakornokká, a kaposvári pénzügyigazgató Szilli Aladár parii lakost a szigetvári adóhivatalhoz dijtalan adóhivatali gyakornokká ideiglenes minőségben a brassói pénzügyigazgató Vizkeleti Pál pénzügyőri vigyázót a fogarasi adóhivatalhoz hivatalszolgává kinevezte.

Névmagyarositások. Herskovics Jónás gyergyószentmiklósi illetőségü ugyanottani lakos saját, valamint kiskoru gyermekei: Hermina, Móric, Lázár és Ilona családi nevének Szatmárira, Kohn Róza t.-kanizsai illetőségü budapesti lakos családi nevének Kertészre kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Pályázatok. A budapesti királyi magyar tudomány-egyetemen egy fütőszolgai állásra, — a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségnél megüresedett dijtalan pénzügyi számgyakornoki állásra, — a békéscsabai járásbiróságnál hivatalszolgai állásra, — a nagyváradi pénzügyigazgatóság kerületéhez tartozó tenkei adóhivatalnál ellenőri állásra, — a huszti adóhivatalnál egy adótiszti állásra, — a székesfehérvári pénzügyigazgatóság területén egy pénzügyőri szemlészi állásra, — a kaposvári törvényszéknél irnoki állásra, — a zniováraljai járásbiróságnál irnoki állásra, — a letenyei járásbiróságnál telekkönyvvezetői állásra, — a karánsebesi törvényszéknél irnoki állásra, — a lugosi pénzügyigazgatóság kebelében megüresedett fogalmazói állásra, — a nagykaposi járásbiróságnál irnoki állásra, — a győri főügyészségnél áthelyezés folytán megüresedett irnoki állásra pályázat hirdettetik.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

— Március 8. —

Állomások	Ma reggel 7h: Levegőny. mm.	Hőmérséklet C°	Szél iránya és ereje (1—10)	Felhőzet (1—4)	Előző 24 órai: Csapadék mm.	Hőmérséklet mx.	mn.
Akna-Szlatina	68.6	— 3.5	ÉK 3	0	—	5	— 4
Szatmár	67.4	0.0	DK 2	0	—	9	— 0
Vásáros-Namény	—	2.6	K 4	2	—	—	—
Ungvár	67.4	0.3	ÉK 2	4	—	3	— 1
Eger	6?.6	1.6	DNy 2	4	—	1	— 3
Rozsnyó	65.5	— 0.7	DK 2	4	1	0	— 2
Késmárk	65.7	— 1.3	D 2	4	ny	—	—
Árvaváralja	?4.9	— 0.5	DK 1	4	—	1	— 2
Losoncz	66.8	0.0	—	4	ny	1	— 1
Selmeczbánya	66.1	— 2.0	DK 1	4	—	— 2	— 6
Budapest	65.9	2.2	K 1	4	ny	3	2
Ó-Gyalla	64.6	1.8	K 3	4	—	3	1
Komárom	?4.3	1.7	K 3	●	ny	3	0
Magyar-Óvár	64.3	2.4	DK 3	4	2	2	1
Sopron	63.5	2.2	D 2	≡	—	5	1
Herény	62.2	3.4	D 1	≡	—	5	2
Keszthely	63.3	3.4	DK 4	4	—	5	0
Pécs	64.7	3.1	ÉK 3	4	5	7	3
Csáktornya	63.1	3.9	D 1	3	—	7	3
Eszék	63.0	2.0	K 1	4	1	7	1
Zágráb	63.8	5.0	ÉK 1	4	1	7	4
Fiume	63.4	9.9	—	●	7	10	5
Crkvenica	6?.6	11.0	D 1	4	4	11	6
Debreczen	66.1	— 3.6	ÉK 2	0	1	3	— 5
Kecskemét	65.7	0.5	DK 1	4	—	4	— 1
Orosháza	66.9	0.6	DK 0	4	—	4	— 2
Szeged	66.1	0.8	DK 3	4	—	3	0
Zombor	68.5	1.3	D 2	4	1	7	1
Zsombolya	65.7	0.7	DK 1	4	ny	5	— 1
Arad	67.1	0.9	É 4	4	—	4	0
Temesvár	65.9	0.7	K 2	4	ny	4	[illegible]
Versecz	65.8	2.4	DK 5	4	—	4	0
Bavaniste	66.3	0.7	ÉK 3	4	1	4	0
Drenkova	68.3	0.6	DK 1	4	1	1	— 1
Nagyvárad	67.8	0.5	K 1	2	1	4	— 2
Kolozsvár	68.6	— 4.8	—	≡	1	5	— 6
Marosvásárhely	69.8	— 3.4	K 1	0	—	3	— 4
Székely-Keresztur	—	— 4.?	K 2	0	ny	4	— 5
Vajda-Hunyad	68.1	0.5	DK 1	1	—	2	— 2
Nagyszeben	68.2	— 3.2	DK 2	0	—	4	— 4
Botfalu	69.0	— 3.8	K 3	0	—	5	— 4
Bécs	63.0	1.6	DK 2	4	3	2	1
Berlin	61.7	— 1.8	DK 3	3	—	—	—
Biarritz	54.6	11.3	D 2	1	—	18	10
Perpignan	54.3	6.8	DNy 2	1	—	13	6
Nizza	60.1	11.8	ÉK 3	4	—	14	7
Páris	55.3	2.0	DK 2	2	—	14	1
Pétervár	69.2	— 6.8	DK 3	✱	—	—	—
Konstantinápoly	69.0	3.0	ÉK 0	4	—	5	2
Firenze	62.7	10.9	K 2	4	—	15	4
Róma	63.3	7.6	E 1	3	—	16	7
Nápoly	—	—	—	—	—	—	—

Jelek magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D. = dél, É = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, ✱ = hó, ≡ = köd, ⚡ = zivatar.

Hazánkban ismét számos helyen voltak kisebb lecsapódások és ma reggel nyugaton hőemelkedés mutatkozik.

A nyugoti depresszió kelet felé nyomult, a maximum pedig meggyengült és keleten maradt.

Európában a hőmérséklet emelkedőben van, csapadék is csak szórványosan esett.

Kilátás: Változóan felhős, enyhébb idő várható, elvétve — főleg nyugoton — csapadékkal.

Vizállás.

		Márc. 8. méter	Márc. 7. méter			Márc. 8. méter	Márc. 7. méter
Inn	Schärding	0.?6	0.24	**Tisza**	M.-Sziget	0.03	0.03
Duna	Passau	1.75	1.7?	"	Tokeháza	0.35	0.?5
"	Linz	1.—	0.98	"	V.-Namény	0.16	0.?2
"	Bécs	0.94	0.?2	"	Tokaj	1.?8	1.04
"	Pozsony	1.42	1.48	"	Tisza-Füred	1.6?	1.86
"	Komárom	2.65	2.75	"	Szolnok	1.9?	1.98
"	Budapest	2.31	3.48	"	Csongrád	1.84	1.?0
"	Paks	1.97	2.0?	"	Szeged	2.34	2.40
"	Mohács	3.47	3.59	"	Török-Becse	2.37	2.?6
"	Gombos	4.31	4.44	"	Titel	3.92	4.—
"	Ujvidék	3.88	3.96	**Ondova**	Bártfa	0.26	0.28
"	Pancsova	4.01	4.12	**Topolya**	Hoór	0.74	0.?8
"	Orsova	?.91	3.98	**Bodrog**	Zemplén	2.02	2.25
Morva	Magyarfalva	2.01	3.05	**Sajó**	Zsolca	1.90	1.?7
Vág	Zsolna	0.22	0.22	**Hernád**	H.-Németi	0.22	0.14
"	Trencsén	0.62	0.54	**Berettyó**	Margita	0.28	0.22
"	Szered	0.80	0.8	"	B.-Ujfalu	0.11	0.2?
Rába	Sz.-Gotthárd	0.24	0.30	**Körös**	Csucsa	0.32	0.3?
"	Sárvár	0.76	0.81	"	N.-Várad	0.03	0.—
"	Győr	2.80	3.02	"	Belényes	0.50	0.52
Dráva	Pettau	1.02	0.—	"	Tenke	0.14	0.17
"	Zákány	0.02	0.10	"	Gurahonc	0.3?	0.30
"	Barcs	0.66	0.76	"	Borosjenő	0.14	0.14
"	Eszék	2.2?	2.40	"	Békés	1.02	1.22
Mura	M.-Szerdah.	0.?0	0.70	"	Gyoma	1.42	1.64
Száva	Zágráb	1.—	1.04	**Maros**	Gy.-Fehérvár	0.12	0.10
"	Sziszek	2.97	3.19	"	Branyicska	0.26	0.30
"	Mitrovica	4.86	4.92	"	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.24	0.20	"	Arad	1.12	1.08
"	Szatmár	0.60	0.72	"	Makó	0.0?	0.09
Kraszna	N.-Majtény	0.05	0.6?	**Temes**	K.-Kostély	0.06	0.16
Latorca	Munkács	0.34	0.33	**Béga**	Kiszető	0.61	0.65
Laborca	Homonna	0.?6	0.20	"	Temesvár	0.42	0.40
Ung	Ungvár	0.23	0.28	"	Becskerek	0.39	0.47

REGÉNY

A VIKTÓRIA-REND VITÉZE

(39) ANGOL REGÉNY

Irta: **Mrs. ALEXANDER**

Nagy erőfeszitéssel fölkelt s amint bünösen lesütve szemét, ott állott, kimondhatatlan fájdalom nyilalt bele férje becsületes szivébe. Valóban csapásnak tartotta, hogy neki kell törvényt ülnie bálványozott feleségén. Nem tudta, mit szóljon s hogy mit tegyen.

— Irma — kezdte ujra — ha bárki merészelt volna azzal vádolni, amivel vádoltad magadat, megkorbácsoltam volna, mint valami nyomorult rágalmazót! Hát lehetséges, hogy te . . . a leggyöngédebb s a legnagylelkübb nő, akit csak valaha ismertem a világon . . . leányunk önfeláldozó, jóságos anyja, elhagyhatta tehetetlen kis gyermekét . . . s rábizta jóságos idegenek könyörületére! Mi változtatta természetedet ilyen kegyetlenné, ilyen nőietlenül keménynyé?

Irma nem felelt. Félig elforditott arccal állott ott s összekulcsolt keze egészen lehanyatlott.

— Szólj Irma! . . . Védd magadat valamivel szerencsétlen feleségem! Miért, miért nem szóltál nekem?

— Mert nem akartam fiamat megfosztani a jogaitól, amint megfosztottam az anyjától.

— A jogaitól? — ismételte sir Róbert, akiben az a borzalmas valóság, hogy felesége bünös, kizárt minden egyéb gondolatot.

— Hogyne! Hát nem tudod, hogy Hugó most Hazelhurst lord? Ha György mint nőtlen ember vett el feleségül, akkor Hugó a törvényes fia és örököse!

— Persze, persze, hogy az! De nekem ez mind semmi sem! Mi is érhetne föl azzal a borzalmas kinszenvedéssel, hogy megtudtam ezt a borzasztó . . . kétségbeejtő kegyetlenségedet!

Egy székre roskadt s mind a két kezébe temette arcát.

Feleségé mozdulatlanul állott, s részegződő szemében a félelem és szégyenérzet szerelemben olvadt föl.

— Mit tegyek? suttogta Irma végre. — Akarod, hogy elhagyjalak benneteket. Bármit szabsz reám, engedelmeskedem — mondotta olyan alázatos megadással, hogy Stapyltonnak a szivébe nyilalt.

— Csak nem akarod, hogy kimondjam saját magamra a halálos itéletet! Husz esztendeig tartó boldogságot köszönhetek neked . . . a legnagyobb boldogságomat! Nem válhatok meg tőled! Ó . . .! Irma, hogy is cselekedtél igy?

— Nem tudom. — Őrült voltam . . . elvakitott a düh, a gyülölet az utálat és a felindulás. Az a gondolat, hogy Nellville György gyermekét szeressem és dédelgessem, őrültté tett! Talán ha leány lett volna, akkor lehet, hogy erőt vesz rajtam a szánalom, de a fiu iránt nem éreztem semmit sem. Az az egy kivánság töltötte el egész lelkemet, hogy eltitkoljam fájdalmas, szégyenletes történetemet s hogy szeplőtelen maradjak a bátyám előtt. És sikerült is. Boldogan élte még azt a néhány esztendőt, s nyugodtan halt meg abban a tudatban, hogy hozzám nem férkőzhetik semmi bün sem. Megemlitettem, hogy nem hagytam fiamat pénzsegedelem nélkül. De amikor megszületett Vali, s először éreztem az anyai örömöt, akkor bünösségem fölkeltette lelkiismeretemet. Vágytam a vezeklésre! Keserves könnyek közt bántam meg, hogy nem mondtam meg neked mindent . . . mindent . . . de attól tartottam, hogy szétrombolom szerelmedet és tiszteletedet. És most hova jutottam?...

Sir Robert fölkelt s néhány percig némán föl s alá járt. Végre igy kiáltott föl:

— Hüséget fogadtunk egymásnak örömben bánatban, s értéktelen volna az életem nélküled. Átsegitlek majd életednek ezen a kétségbeejtő viharán.

— Jóságod, nagylelkűséged határtalan! De semmi sem békithet ki többé gyáva, alacsony eszemmel! Hogyan nézhetek még leányom szemébe! S hogyan viselhetem el az életet, ha ő elfordul tőlem.

Irma görcsösen vonaglott, szivéhez szoritotta a kezét, ajka szederjes lett . . . azaz inkább fehér s fájdalmasan mély nyögés tört ki belőle. Férje attól tartva, hogy elájul, fölugrott s átkarolta. Ebben a percben aztán lady Stapylton idegeinek feszültsége jótékony könnyekben szabadult föl. Csak nagysokára nyugodott meg annyira, hogy megbeszélhesse sir Roberttel, hogy miképpen cselekedhetnének a legjobban. Lady Stapylton ugyan egészen meg volt törve, de azért nyugodtabb volt, mint az egész idő alatt azóta, hogy ösztöne és saját szeme megsugta neki a caresfordi bálon, hogy a Viktória-keresztes Brown a fia. Valóban „büneinek feloldása volt az", amikor odahajtva fejét férje vállára érezte, hogy számithat támogatására a ráváró borzalmas vezeklésében, hogy fellebbenti multjáról a fátyolt.

Sir Robertben miután engedett szive óhajának, hogy megoltalmazza megtévedt feleségét, ujra föléledt Hugó iránt való nagy érdeklődése, s egyre fokozódott buzgalma, hogy Hugó jogait biztositsa. Egyelőre ugyan nem izgathatja föl azzal, hogy feltárja előtte származása titkát. Abban állapodtak meg tehát, hogy nem cselekedhetnek semmi egyebet, minthogy sir Robert fölkeresi londoni ügyvédjét, aki nemcsak jogtanácsosa, hanem rokona is, s előadja neki az egész ügyet. S igy elkészülve, mihelyt elérkezik az alkalmas pillanat „nyilt sisakkal lépnek föl," amint sir Robert mondta.

— De most feküdjél le szerelmem és térj magadhoz az ebédig. Mutass derüs arcot a dologhoz s ne felejtsd el, hogy melletted vagyok. Senkit sem sajnálok ugy, mint lady Hazelhurstot. Micsoda csapás lesz a büszkeségére, tisztességérzetére az a gondolat, hogy sohasem is volt törvényes házassága!

— Kiméletesen kell vele bánnunk. Én is nagyon sajnálom őt. Jól ismerem azt a megszégyenülést és fölháborodást, ha megcsalják az embert ilyen dologban.

Lady Stapylton szorosan odasimult férjéhez, suttogva hálálkodott neki, mielőtt elbocsátotta. Aztán követve intését azon igyekezett, hogy a réginek lássék majd, mire az ebédnél találkoznak.

Sir Robert nekitámaszkodott az ablaknak, s kibámult kedves otthonának festői környékére. Ugyancsak nem álmodta volna, hogy ilyen csapás is érhesse! Mégis csak keserű, ha az ember igy kényre-kedvre ki van szolgáltatva a kárörvendő fecsegőknek, amikor egész életén át köztiszteletnek örvendett. És szegény, bájos felesége! De hogyan is kerithette hatalmába az ördög ezt a tökéletes teremtést! Aztán hosszu évek sora tünt fel emlékezetében. Irma kitünő tulajdonságai, édes vidámsága, nagylelkűsége, messzelátó szive, világos, józan esze, amivel bearanyozta az életét — mindez lelkesen kialakult lelki szeme előtt, s sir Robert szive mélyéből áldotta ezt a szép multat és megfogadta, hogy megoltalmazza feleségét a viharos hullámok között. Ebédhez Vali azt az üzenetet hozta le anyjától, hogy nem jöhet le, annyira fáradt.

— Nagyon kimerült Brown ápolásától — mondotta a generális O'Gradynak, aki gyakran ott ebédelt Eden-Lakban.

— Bizony kimerült! De kitünő betegápolónő is az ezredesné. Valósággal megigézi a beteget. Teringettét, ugyancsak megsebeződött Brown Castletownban. Könnybe lábad a szemem, ha látom, hogyan nézi Nellville kisasszony a beteget s hogyan beszél hozzá. Tekintete csupa szerelem, hangja csupa szív és muzsika. Keserű lesz a megválás ezután az ápolás után. Pedig a válás veszedelmes! Bizony az ajk és a kehely közé mindig odafurakodhatik a végzet s Caresford örökösnőjének annyi kérője akad, ahány napja van csak az esztendőnek.

— Nellville Margit mindig hü marad! — lelkesedett Vali. — Senki sem ismeri őt olyan jól, mint én, s gazdagsága még a legkisebb kincs, amelylyel férjét megajándékozza majd. De azért mégis nehéz megpróbáltatások előtt állanak.

— Talán kevésbé nehezek, mintsem sejted — szólt közbe sir Robert. — Mondja doktor, mikor hozhatjuk le már betegünket?

— Ó, a jövő hét elején. Három nap óta hatalmasan neki indult a gyógyulásnak.

— És vajjon mikor utazhatik el?

— Bizony nem szabhatom meg pontosan a napot, attól tartok, hogy november előtt nem. A tengeri utazás nagyon jól esik majd neki. Amennyire csak lehet, föl kell deritenünk őt. De ne engedjék hozzá Nellville kisasszonyt az első napokban, amikor majd lejön, mert ez nagyon izgatná. Nem szállásolhatnák be Brownt éjszakára a földszinten, hogy elkerülje a lépcsőzést?

— Hogyne! — kiáltott föl Vali. — Átengedem neki kis szalonomat nappalra s a te dolgozószobád, atyus, pedig hálószobája lehet.

— Helyes! — felelte sir Robert mosolyogva. — Szerdán, vagy csütörtökön különben is a városba kell mennem egy pár napra, s akkor az egész házat felfordithatod.

— Meddig maradsz oda? — kérdezte Vali.

— Három-négy napig . . . talán egy hétig . . . még nem tudom. Prestont is meglátogatom Londonban.

— Bárcsak magaddal csalhatnád anyámat is, hogy fölkeresne valami hires orvost. Cseppet sem érzi jól magát. Alig hallhattam meg a szavát, amikor az imént bent voltam szobájában.

— Igaza van Stapylton kisasszonynak — szólt közbe O'Grady — Feleségének szüksége van a gyógykezelésre, sir Róbert.

— Tudom — felelte a generális, s arca elborult — Meg is igérte, hogy eljön Kearsley Vilmoshoz, s kezelésére bizza magát, mihelyt szegény Brownunk eléggé megerősödött, hogy elutazhassék.

— Kearsley! Hires orvos, nagyon ért a szivbajokhoz.

— Csak nincs szivbaja anyámnak? — kiáltott föl Vali aggodalmas pillantással.

— Remélem, hogy nincs, De ő nagyon bizik Kearsleyben — felelte a generális.

— Akármelyik előkelő belgyógyász is megfelel — mondotta O'Grady. — Hisz végre is olyan szoros összefüggésben vannak a szervek, hogy az egyiknek az alapos ismerete rávezet a másiknak az ismeretére. A lelkiismeretes orvos különben is tapasztalt szakértőhöz küldi a betegét.

Nem beszéltek ugyan többet a dologról, de azért Vali bizonytalan aggodalma egyre növekedett.

— — — — — — — — — —

— Holnap délben is utazhatom, ha akarod — mondotta sir Robert a feleségének, azelőtt való este, hogy Londonba utazott. — De biztositlak, hogy az éjjeli vonatok éppen olyan megbizhatók, mint nappal.

— Szó sincs róla, csakhogy én most mindenütt csak veszedelmet és bajt látok.

— Teljes erődből el kell üznöd az ilyen sötét gondolatokat, szerelmem. Sok bánat és megpróbáltatás ért már, de békés alkonyat áll előtted. Megkaptad Margittól Macnab doktor cimét?

— Igen. Kissé csodálkozott is, hogy kértem. Láttam, hogy viseli az olasz margine-gyürüt, amelyet otthagytam fiamnak, amikor . . . el . . . hagytam! Látszik, hogy megőrizte a gyürüt, amig oda nem adta Margitnak. Nézd csak, itt adok neked néhány cimet — s odanyujtott egy levélboritéket — talán hasznodra lehetnek. Margit nagynénjével meglátogatta Macnabnét s nagyon kedves asszonynak mondja. Milyen csudálatosan bonyolódtak össze a dolgok, s hogy kezdenek kibontakozni.

— A legkülönösebb az egész dologban az, hogy egy-két kérdéssel kideríthetted volna az egész valóságot. Megmenekültél volna sok szenvedéstől Nellvillenek jó szolgálatot tett pártfogója, az ördög, amikor azt a bigámiára vonatkozó önvédet sugalmazta neki, hogy lady Hazelhurst helyett téged tegyen meg áldozatnak. Soha se villant át rajtad az a gondolat, hogy kételkedjél benne?

— Soha! Egy percig sem! Amikor megismerkedtem vele, gyakran is emlegette, hogy házasság utján kell ujra pénzhez jutnia. Különben is nem sokkal valószinübb-e, hogy egy énekesnőt, egy senkit ejtsen áldozatul, mint azt az előkelő származásu nőt? Sohasem kételkedtem benne! Nem ismertem angolokat, hogy kérdezősködhettem volna a dologról s egészen elfoglalt lázas erőlködésem, hogy elrejtsem azt a borzalmasan szégyenletes valóságot a világ előtt, amely sohasem hitte volna el, hogy nem tudatosan mentem bele a csalásba s különösen a bátyám kételkedett volna.

— Ismerve téged, én ugyan megértem cselekedetedet — mondotta sir Robert — de nehezen értethetjük majd meg a dolgot másokkal. Annyi bizonyos, hogy titkolódzásodat drágán fizetted meg s talán még drágábban kell majd megfizetned ezentul. Egészen Marchmont vezetésére kell biznunk magunkat. Föltétlenül megbizhatunk benne, hogy idő előtt egy szó sem tudódik ki az ő részéről. Alig várom már, hogy elmondhassad Brownnak az egész dolgot. De csak lassan fogj hozzá, vigyázz, hogy az idegeidet nagyon meg ne feszitsd. Ne felejtsd el, hogy milyen drága nekem az életed.

— Még mindig . . . drága? Ő, férjem! — s a zsebkendőjébe temetve arcát csöndesen sirdogált, miközben sir Robert egyre simogatta.

— Tépd ki szivedből a bánatot . . . hisz most igazságosan cselekszel. Végzetes tévedésed ellenére biztos vagyok benne, hogy fiad épp ugy hozzád szegődik, mint férjed, mert belátja, hogy milyen kegyetlenség kergetett bele ebbe a helyzetbe. Minden esetre teljesitsed kötelességedet, aztán jöjjön, aminek jönnie kell.

— Vajjon mikor erősödik meg Hugó annyira, hogy meghallgathassa a történetét?

— Csak óvatosan, Irma! Legalább időt engedhetünk Marimontnak, hogy kikutassa a dolgot. Jó, hogy visszatartottalak házassági bizonyitványod megsemmisitésétől, amikor föltártad előttem szerencsétlen titkodat. El is tettem jól azt a bizonyitványt.

— Azt hiszem, hogy a házasságok adatait mindig megtalálhatják az anyakönyi hivatalban.

— Igen. De tanuskodhatom a mellett, hogy huszonkét esztendő előtt adtad át nekem házassági bizonyitványodat.

— Hát tanuskodnod is kell?

— Valószinüleg.

— Mi mindent nem hoztam én a fejedre.

— Ugyan szerelmem . . . Ne veszitsd el bátorságodat. Bármi történjék is, nem szabad megfosztatnunk fiadat a jogaitól.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

A Pátria irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság e hó 6-án tartotta X. rendes közgyülését *Czigler* Győző müegyetemi tanár elnöklete alatt, melyen a részvényesek szép számmal vettek részt. A közgyülés a tartalékok bő dotálása után részvényenkint 20 korona (6·6%) osztalék kifizetését határozta el. Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok megválasztása után *Szilassy* Zoltán, az OMGE. szerkesztőtitkára részvényes inditványára a közgyülés az igazgatóságnak, felügyelő-bizottságnak és a tisztviselői karnak a mai sulyos viszonyok közt elért szép eredményért köszönetet szavazott.

Fizetésképtelenségek. A bécsi Creditorenverein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Leyer* I. és *Társa* cég *Szombathely*, *Gáspár* Zoltán kereskedő *Brassó*, *Goldstein* M. és *Társai* cég *Szigetvár*, *Csuretics* Dávid kereskedő *Ujvidék*, *Borsos* R.-cég *Nagykikinda*, *Schwarz* Mózes bőrkereskedő *Pápa*.

Borjuvásár. 1904. évi március hó 8-án. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás. Belföldi élő borju 335 drb, leölt borju — db, bécsi borju — db, — db., növendékmarha — darab, bárány élő — darab, leölt bárány 112 darab. — Árjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendü 88—98 f.-ig, kivételes. 100 f., II. rendü élő borjukért 72—86 f.-ig, 1 különkint. leölt borju I. r. — f.-ig, II. r. — f.-től — f.-ig, kivét. f. különkint, levonás nélkül. Rugott borjukért — f.-ig. Növendékmarha — f.-től — f.-ig, I. r. — f.-ig, középminőségü — f.-ig, alárendelt — f.-ig, 1 k.-kint. Bárány élő —.—.— k., leölt bárány —.—.— korona, kivételesen ár — k.-ig páronkint. A kisebb felhajtás folytán az irányzat élénkebb volt a muit hetinél, az árak elsőrendü minőségeknél 3—4 fillérrel kilogrammonkint javultak.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban megtartott sertésvásárra bejelentettek 5223 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak 2010 darab fiatal sertést, 2463 darab magyar hizott sertést és — darab nehéz sertést. Összesen 4473 darabot. Jegyzések: klgr.-kint élősulyban (alogyasztási adót nem számitva): elsőrendü sertés 112—114 fillér, kivételesen 115 fillér. középminőségü 106—110 fillér, könnyü sertés 98—104 fillér, fiatal sertés — fillér, süldő 78—92 fillér.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, március 8.

Bágyadt irányzat mellett 12.000 métermázsa buza került a forgalomba 5—7½ fillérrel alacsonyabb árakon.

Más gabonanemüekben nem változtak az árak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 1640 mm. 79 k. 9 K. 05 f., 200 mm. 80 k. 9 K. 02½ f., 100 mm. 79·5 k. 8 K. 95 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 95 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 8 80 f., 1325 mm. 78·5 k. 9 K. — f. 500 mm. 78·5 k. 8 K. 85 f.

Fejérmegyei: 1200 mm. 76 k. 8 K. 57½ f.

Hartai: 600 mm. 77 k. 8 K. 80 f.

Tolnai: 2030 mm. 76·6 k. 8 K. 60 f.,

Recskereki: 3100 mm. 77·3 k. 8 K. 52½ f.

Mind három hónapra.

Rozs: 500 mm. 6 K. 67½ f., 500 mm. 6 K. 67½ f., 400 mm. 6 K. 62½ f., 800 mm. 6 K. 62½ f., 150 mm. 6 K. 57 f. paritásra.

Zab: 100 mm. 6 K. — f., 100 mm. 6 K. — f., 100 mm. 5 K. 90 f., 100 mm. 5 K. 86 f.

Lucerna: 100 mm. 58 K. — f. paritásra

Lóhere: 35 mm. 57 K. — f.

Készpénzfizetése mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben és kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonkint.

Buza	Kiló	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kiló	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	76	8 34	8 60	79	8.66	8.85
„	77	8.50	8 70	80	8 70	7 95
„	78	8.55	9.75	81	8 70	9.—
Fehérmegyei	76	8 30	8.55	79	8.60	8.75
„	77	8.40	8.60	80	8.65	8.80
„	78	8 40	8.65	81	—.—	—.—
Pestvidéki	76	8.30	8.55	79	8 60	8.75
„	77	8 40	8.60	80	8 65	8.80
„	78	8.40	8.65	81	8.65	8.85
Bánsági	76	8.25	8.55	79	8.50	8.70
„	77	8.30	8 60	80	8.. 5	8 75
„	78	8 35	8 65	81	—.—	—.—
Bácskai	76	8.25	8.50	79	—.—	—.—
„	77	8.40	8.70	80	—.—	—.—
„	78	8.40	8.75	81	—.—	—.—
Szerb	76	—.—	—.—	81	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek		Kiló	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj elsőrendü	—	6 65	6 80
„	„ középminőségü	—	6.55	6.70
Árpa	„ takarmányárpa, elsőrendü	—	5.90	6 10
„	„ másodrendü	—	5 80	5 90
Köles	„	—	5.80	5 40
Zab	„ elsőrendü	—	5 95	6.10
„	„ középminőségü	—	5.80	5 95
Tengeri	„ belföld ó	—	—.—	—.—
„	„ belföldi uj	—	5 55	5.65
„	„ fehér	—	—.—	—.—
„	„ uj román vagy bolgár	—	—.—	—.—
„	„ cinquantin	—	—.—	—.—
Repce	„ káposzta	—	10.15	10 55

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Áprilisi buza 1904. 8.57—8.58—8.56—8.59—8.59

Októberi buza 1904. . 8.50—8.44—8.46—8.45
Áprilisi rozs 1904. . 6.70—6.74
Októberi rozs 1904. . 6.78—6.82
Májusi tengeri 1904. . 5.44
Juliusi tengeri 1904. . 0.——0.—
Aprilisi zab 1904. . 5.80—4.81—5.79
Októberi zab 1904. . 5.85—5.86

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1904. . . . . 8.53— 8.54
Októberi buza 1904. . . . . 8.44— 8.45
Áprilisi rozs 1904. . . . . 6.70— 6.71
Októberi rozs 1904. . . . . 6.80— 6.81
Májusi tengeri 1904. . . . . 5.43— 5.44
Juliusi tengeri 1904. . . . . 5.52— 5.54
Áprilisi zab 1904. . . . . 5.76— 5.78
Októberi zab 1904. . . . . 5.85— 5.87
Repce augusztusra . . . . . 11.55—11.65

Délután fél 5 órakor zárul:

Áprilisi buza 1904. . . . . 8.54— 8.55
Októberi buza 1904. . . . . 8.46— 8.47
Áprilisi rozs 1904. . . . . 6.71— 6.72
Októberi rozs 1904. . . . . 8 81— 8.82
Áprilisi zab 1904. . . . . 5.78— 5.79
Októberi zab 1904. . . . . 5.86— 5.87
Májusi tengeri 1904. . . . . 5.43— 5.44
Juliusi tengeri 1904. . . . . 5.54— 5.55
Augusztusi repce 1904. . . . . 11.55—11.65

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsdén barátságos volt a hangulat, de ugy az árhullámzás, valamint a forgalom is csekély maradt. Délben berlini jegyzésekre az irányzat szilárd volt. Valuta és árcáru megszilárdult.

A helyiértékek piacán teljesen stagnált az üzlet.

Előtőzsde: Osztrák Hitelrészvény 623.75—624.25—624.—. Magyar Hitelrészvény 732.——732.——732.—. 4% os koronajáradék 96.50—96.90—96.90. Jelzálogbankrészvény 508.——50á.—508.—. Osztrák-magyar államvasut 626 50—626.50—626.50. Városi villamos vasut részvény 314.——314.——314.—. Budapesti Közuti részvény 578.——578.——57á.— korona.

A déli tőzsdén zárultak: Osztrák Hitelrészvény 626.—. Magyar Hitelrészvény 735.—. 4%-os koronajáradék 96.60. Jelzálogbank részvény 508.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 628.—. Városi Villamos Vasut részvény 314.—. Budapesti Közuti vaspálya részvény 578.— Salgótarjáni részvény 519.— korona.

½4 órakor zárul: Osztrák Hitelrészvény 627.—. Magyar hitelbank részvény 732.50. Leszámitolóbank részvény 448.—. Rimamurányi vasmü részvény —.— Osztrák-magyar államvasuti részvény 628.—. Közuti vasut részvény 578.—. Városi villamos vasut részvény 314.—. Déli vasut részvény —.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar államadósság.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Aranyj. 50 aranyértos	117.—	117.10	1870. áll. nyer.-kölcs.	204.—	208.—
Aranyj. med. márc.	117.—	117.50	200 K.-ás		
Koronajáradék	—.—	—.—	Magy. földtehermt. kötvény	98.25	99.25
Koronaj. ult. márc.	95 80	97.—	Borv.-Szlav. jelzálog földv. kötvény	98.—	99.—
Koronaj. 3½%	88 75	89.25	Tiszai és szegedi nyer.-kölcs. 200 K.	161.50	164.50
Államkölcs. vaskapu célj. aranyban	81.—	82.—			

b) Osztrák államadósság.

Koronaj. máj.—nov.	99.25	99.75	Ezüstj. 4%	99.25	99.75
Papirj. feb.—aug.	100.—	100.60	Aranyj. 50 aranyfrt.	117.50	118.50
Ezüstjáradék	100.—	100.50	Koronajáradék	100.—	100.50

c) Idegen államadósságok.

Boszniai áll. kölcs.	95.—	96.—	Szerb els.-kölcs. 2%	85.—	90.—
Bolgár államvasuti jelzálogkölcsön	99.—	100.—	Ugyanaz osztr. felülbélyegzéssel 2%	90.—	95.—

d) Egyéb nyilvános kölcsönök.

Budapest főv. 1867. 4% kölcs.	96.75	97.50	Temes-Béga-társulat 4%	98.—	99.—

Bankok.

Angol-osztrák bank	279.—	281.—	Magyar kereskedel. r.-társ	564.—	568.—
Budapesti bankegyesület	104.—	105.—	Magyar leszámitoló-bank	—.—	—.—
Első magyar ipar-bank	330.—	337.—	Ugyanaz márc. med.	449.—	460.—
Fiumei hitelbank	139.—	142.—	M. tkp. közp. jelz. bankja	1075.—	1100.—
Hazai bank részvény-társaság	210.—	212.—	Osztr. hitelbank	—.—	—.—
Hermes m. ált. vállalület r.-t.	240.—	260.—	Ugyanaz márc. ult.	626 25	626 75
Horvát orsz. jelzálogbank	230.—	235.—	Osztrák-magyar bank	1605.—	1615.—
Magyar általános hitelbank	—.—	—.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	2670.—	2685.—
Ugyanaz márc. med.	735 —	735 50	Unióbank	516.—	518.—
M. agr. és járadb.	450.—	460.—	Horvát keresk. bank	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	—.—	—.—	M. kir. szab. osztálysorsj. r.-t.	1670.—	1700.—
Ugyanaz márc.med.	506 50	507.50			

Bányák és téglagyárak.

Bpest-szentlőrinci téglagyár r.-t.	290.—	300.—	Köszénbánya és téglagyár	420.—	430.—
Egyesült tégla- és cement-gyár	50.—	51.—	Magyar asfalt részvénytársaság	92.—	97.—
Északmagyarorsz. köszénbánya	210.—	220.—	Magyar ált. köszénbánya r.-t.	265.—	270.—
Felsőmagyarorsz. bánya- és kohómü „Istvánt" téglagyár részv.-társ.	435.—	435.—	Magyar kerámiai-gyár részv.-társ.	98.—	108.—
Kis-Sebesi gránit-részvénytársaság	99.—	104.—	Salgó-arj. köszénbánya	519.—	520.—
Kőbányai gőztéglagyár társaság	245.—	250.—	Ujlaki tégla- és mészégető	300.—	308.—
	890.—	910.—			

Takarékpénztárak.

Belvárosi takarékpénztár r.-t.	227.—	229.—	Egyesült Budapesti fővárosi	2285.—	2305.—
Budapest III. kerületi	—.—	—.—	Magyar általános tkp. r.-t.	550.—	558.—
Budapest-Erzsébetvárosi	205.—	210.—	Országos központi	1560.—	1570.—
Bpesti tkp. és orsz. zálogk. r.-t.	405.—	410.—	Pesti hazai első takarékpénztár	2200.—	2210.—
			Ugyanaz tul. jogral	1440.—	1450.—
			Ugyanaz Interimmel	7275.—	7350.—

Különféle vállalatok részvényei.

Által. waggonkicsonző r.-t.	680.—	700.—	„Hungária" mütrágya-gyár	215.—	225.—
Budapesti ált. villamossági r.-t.	305.—	309.—	Kőbányai polgári serfőző r.-t.	276.—	280.—
Első magyar bettöntöde r.-t.	205.—	215.—	Magyar cukoripar részv.-tár.	1530.—	1550.—
Első magyar gyapjumosó-gyár	520.—	—.—	Magyar villamossági részv.-tár.	285.—	290.—
Első magyar részvényserfőző	2400.—	2450.—	Nemzetk. villamossági társaság	545.—	550.—
Első magyar sertéshizlaló r.-t.	440.—	460.—	Nemzetk. waggonkölcs. r.-t. 5%	540.—	560.—
Első magyar szálloda részv.-tár.	515.—	525.—	Royal szálló	—.—	—.—
Spódium-gyár	200.—	205.—	Szegedi kenderf.-gy. részv.-tár.	540.—	550.—
Fiumei rizshántoló	2225.—	2275.—	Dohányjöv. részv.-társ. török korm.	310.—	315.—
Oschwindt-féle szeszgyár	950.—	1000.—			

Biztositó-társaságok.

Bécsi biztositó társulat	435.—	445.—	Fonciére, pestibizt. intézet 5%	230.—	240.—
Bécsi élet- és járadékbizt. társ.	610.—	615.—	Magy. jég- és viszontbizt. intézet	297.—	302.—
Első magyar ált. bizt.-társ.	7950.—	8000.—	Nemzeti balesetbiz.	240.—	242.—
			Pannonia viszontbizt. r.-t.	2100.—	2200.—

Vasmü- és gépgyár-részvények.

Első m. gazd. gépgyár r.-t.	160.—	165.—	Rimamur.-salgótarj. vasmü r.-t.	—.—	—.—
„Danubius" m. hajógyár r.-t.	139.—	144.—	Ugyanaz márc.-ra.	450.—	451.—
Ganz és társa vasönt. r.-t.	2630.—	2660.—	Schlick-féle gépgy.	300.—	310.—
Nicholson-gépgyár	190.—	200.—	Teudloff és Dittrich gépgyár	125.—	132.—
			Weitzer gép-, wagg.-gyár és vasönt.	235.—	242.—

Közlekedési vállalatok részvényei.

„Adria" m. tengerhaj. r.-t.	465.—	472.—	Déli vasut	—.—	—.—
Budapesti közuti vaspálya 5%	—.—	—.—	Ugyanaz márc. ult.	49.—	50.—
Ugyanaz márc. med.	576.50	577.50	Dunagőzhajózási részv.-tár.	825.—	835.—
Budapesti közuti vaspálya	370.—	375.—	Kassa-oderbergi vasut	376.—	380.—
Budapesti vill. városi vasut 1903	310.—	310.50	Magyar-gácsországi vasut	400.—	401.—
Budapesti vill. városi vasut	314.—	314.50	Magyar nyug. vasut	403.—	405.—
Ugyanaz, élvezeti jegy	104.—	103.—	Osztrák-Magyar államvasut	—.—	—.—
Budapest-ujpest-rákosp. vill. kv.	170.—	175.—	Ugyanaz márc.-ra.	628.—	628.50
			Pécs—Barcsi vasut	430.—	432.—

Könyvnyomdai részvények.

Athenaeum	228.—	230.—	Pesti könyvnyomda részv.-társ.	2700.—	2800.—
Franklin-Társulat	515.—	518.—			
„Pallas" irod. és nyomdai r.-t.	—.—	—.—			

Malmok.

Concordia-malom	180.—	190.—	Henger-malom	800.—	850.—
Első bpesti malom	1280.—	1240.—	Molnárok és sütők malma	390.—	450.—
Erzsébet-malom	437.—	442.—			
Lujza-malom	235.—	245.—	Victoria-malom	490.—	495.—

Sorsjegyek.

Bazilika-sorsjegy	18.—	20.—	Olasz vörös-kereszt sorsjegy	42.—	44.—
Ugyanaz osztr. felülbélyegzéssel	20.50	22.50	Ugyanaz osztr. felülbélyegzéssel	45.—	47.—
Bécsvárosi nyer.-kölcs. 1874	500.—	520.—	Osztr. vörös-kereszt sorsjegy	52.—	55.—
„Jó-szivi" sorsjegy	9.75	10.75	Osztrák hitelsorsjegy	452.—	462.—
Ugyanaz osztr. felülbélyegzéssel	9.75	10.75	Pálffy-sorsjegyek	164.—	174.—
Magyar vörös-kereszt sorsjegy	25.—	27.—			
Ugyanaz osztr. felülbélyegzéssel	28.50	30.50			

Pénznemek.

Magyar vagy osztrák arany, vert	11.35	11.43	Francia bankjegy	95.50	95.80
Magyar vagy osztrák arany, kör.	11.30	11.36	Olasz bankjegy	94.95	95.25
20 frankos arany	19.07	19.11	Román bankjegy	94.30	95.05
20 márkás arany	23.47	23.55	Szerb bankjegy	93.25	94.25
Német birod. bankjegy (100 márka)	117.45	117.65	Rubel	253.75	254.75

Váltóárfolyamok.

Amsterdam 3½%	199.—	199.40	Olasz bankpiacok 5%	94.95	95.25
Brüssel 4%	—.—	—.—	Páris 3%	95.20	95.70
London 4%	240.20	240.70	Svájci bankpiacok 4%	95.—	95.20
New-York 5%	499.—	497.—	Pétervár 5½%	—.—	—.—
Német bankpiacok 4%	117.45	117.65			

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag inerna magyar 51.——60.— korona, vörös aprószemü 46.—50.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona. Középszemü 53.——55.— korona, nagyszemü 58.—60.—, korona. Disznózsir: budapesti 66.50—67.— korona, vidéki —.——.—— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.——.— korona, városi 4 darabos 56.50—57.— korona, 3 darabos 58.50—59.— korona. füstölt —.——.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18.50—19.— korona, 120 darabos —.——.— korona, 100 darabos 23.25—23.50 korona, 85 darabos 26.25—26.50 korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 18.——18.25 korona, 100 darabos 22.75—23.25 korona, 85 darabos 25.50—26.— korona. Szilvaiz: slavóniai 16.——16.50 korona, szerbiai 14.——14.50 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* a magyar parlament válságos helyzete és az aggodalom az osztrák képviselőház viszonyai miatt, valamint a prágai tüntetések és a német császár megbetegedésének hire következtében a speku áció nagyon tartó kodóan viselkedett. Az árfolyamok, bár nagy üzlettelenség uralkodott, mégis tartották voltak, ami a kielégitő külföldi jegyzéseknek s a magyar honvédelmi miniszternek a mozgósitási lépéseket határozottan megcáfoló nyilatkozatának tudható be. A sorompóban nem történtek kötések.

A *déli tőzsdén* magasabb berlini jegyzésekre emelkedtek az árak. Berlinben kedvező hatást gyakoroltag a német acélmüszövetségről kiszivárgó hirek. Prágai vasmü 1850, Cseh-bánya 1185, Brüxi kőszén 645.

Zárlat szilárd, Hitel egy pénzintézet vásárlásaira szilárdabb és az ára emelkedett. Prágai vasmü 1850. A magánkamatláb 2¹⁵/₁₆ százalék.

Bécs, március 8. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 117.10. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 161.75. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény —.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —.—. Rimamurányi vasmürészvény 453.50. Magyar koronajáradék 96,90. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 97.—. Magyar hitelbank részvény 735.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 205.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény —.—. Magyar keresk. bank —.—. Magyar cukoripar —.—. Magyar Jelzálogbank —.—. Adria —.—. Az irányzat tartott.

Bécs, március 8. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 99.50. 4%-os osztr. aranyjáradék 118.60. 1860-os sorsjegy 150.60. Osztrák hitelsorsjegy 455.—. Angol-osztrák bank —.—. Bécsi bankegyesület 502 20. Osztrák-magyar bank 1608.— Déli vasut 76,25. Dunagőzhajózási részvény 827.—. Dohányrészvény 312.—. Császári és királyi arany 11.34. Németbank váltók 117.55. 4·2%-os ezüst járadék 99.40—100.15. Osztrák koronajáradék 99.40. 1864-iki sorsjegy 226.—. Osztrák hitelintézeti részvény 627.25. Unionbank 518.—. Osztrák Länderbank 419.25. Osztrák-magyar államvasut 627,50. Elbavölgyi vasut 403.—. Alpesi bányarészvény 393.—. 20 frank. arany 19.09. Londoni váltóár 240.27 Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Lipót kohó 117.50. Osztrák Lloyd —.—. Török sorsjegyek —.—. Az irányzat csendes.

Kültöldi értéktőzsde.

Berlin, március 8. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.75. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 97.10. Osztrák-magyar államvasut 134 25. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.05. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 181.40. Általános villamossági Edison 205.50. Gelsenkircheni 208.80. Laura-kohó 217.90. 4·2%-os ezüstjáradék 99.40. 4%-os magyar arany járadék 97.50. Osztrák hitelrészvény 197.25. Déli vasut 13.50. Károly-Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.30. 4%-os uj orosz kölcsön 92.50. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék —.—. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 161.50. Harpeni 197.60. Az irányzat szilárd.

Páris, március 8. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar állami vasut —.—. Uj török konzol 79.05. Egyptomi járadék 104.1/2. Osztrák Länderbank —.—. Párisi bankrészvény 10.41. 3%-os francia járadék 95.95 4% spanyol járadék 78.95. 3% uj törleszthető járadék 97.05 Crédit foncier de France 657.— Alpesi bányarészvény —.—. 4% 1890. román kölcsön 85,50 Görög kölcsön —.—.—. Váltó Olaszországra 5/8. Váltó Amsterdamra 206.12. Váltó Brüsszelre % 3/16. De Beers 467.—. Chartered 42.—. 5% bolgár kötelezvény 392 —. Magyar aranyjáradék 99.40. Déli vasut —.—. Váltó Londonra 251.65. Osztrák aranyjáradék 101.20. Török sorsjegy 112.75. Meridional vasut —.—. 4% olasz járadék 100 20. Ottomanbank 548 — 3½%-os francia járadék —.—. Osztrák földhitelintézet 1289.— Déli vasuti elsőbbségi kötvény 312.—. 4%-os 1896. román kölcsön 85.—. Dohányrészvény 340.—. Váltó Bécsre 103.62. Váltó német piacokra 121.75. Rio 11.91. East Rand 149.—. Randfontein 56.50. Magyar Jelzálogbank 548.— Az irányzat szilárd.

Frankfurt, március 8. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.85. 4%-os magyar aranyjáradék 98.80. Osztrák hitelrészvény 197.90. Osztrák-magyar államvasut 134.20. Északnyugati vasut —.—. Bustiehradi vasut —.—. Londoni váltóár 204.40. Bécsi bankegyesület 128 60. Villamos részvény —.—, 3%-os magyar aranykölcsön 82.50. 4·2%-os ezüstjáradék 100.55. Osztrák koronajáradék 99.50. Magyar koronajáradék 97.15. Osztrák-magyar bank 115.70. Déli vasut részvény 13.40. Elbavölgyi vasut —.—. Bécsi váltóár 850.25. Párisi váltóár 812.75. Uniobank részvény —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, március 8. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 100.30. 1860. sorsjegy —.—. Déli vasut 13.40. 4%-os Osztrák aranyjáradék 100.30. Osztrák hitelrészvény 197.40. Osztrák-magyar államvasut 133.70. Olasz járadék 100.50. 4%-os magyar aranyjáradék 98.40. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 8. A sertésüzlet irányzata: változatlan.

A) *Hizott sertések ára*: I. A) Magyar elsőrendü. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban 118—120 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) —— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 124—125 fillérig. Fiatal közép páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 123—124 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 122—123 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) —— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) —— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban, —— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) —— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban —— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) —— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) —— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) —— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 124—125 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 123—124 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 120—122 fillérig.

Sertéslétszám 1904. március 6. napján volt készlet 19.542 darab. — 1904. március 7. napján felhajtatott 319 darab. — 1904. március 7. napján elszállittatott 524 darab, 1904. március hó 8. napjára maradt készletben 19.337 darab.

Napirend.

Naptár: Szerda, március 9. — Római katholikus: Franciska. — Protestáns: Ferike. — Görög-orosz: (február 24.) Tanáz — Zsidó: Adar 22. — Nap kél: 6 óra 11 perckor. — Nyugszik: 5 óra 39 perckor. — Hold kél: 1 óra 10 perckor éjjel. — Nyugszik: 10 óra 40 perckor délelőtt. — Utolsó negyed 2 órakor éjjel.

A horvát miniszter fogad délután 4 órakor.

A képviselőház elnöke fogad 9 órától 10 óráig.

Grafikai kiállitás a Nemzeti Szalonban nyitva este 8 óráig. Belépődij 50 fillér.

Könyves Kálmán-társaság képkiállitása Nagymező-utca 37. szám. Megtekinthető egész nap dijtalanul.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9—1 óráig.

Nemzeti Muzeum. Régiségtár. Nyitva van d. e. 9 órától délután 1 óráig.

Földtani intézet muzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődij 1 K.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 4-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—8 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig.

A fővárosi könyvtár a rendezés ideje alatt zárva.

Az aquincumi ásatások és muzeum. Megtekinthetők egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyiérdekü vasut a Pálffy-térről.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sólyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váczi-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 2 óráig és délután fél 3 órától fél 6 óráig. A külföld kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelm részvénytársaság) V., Váczi-körut 32. szám alatt.

KATAPHORESE

Uj gyógymód!

Fölülmulhatatlan gyógyhatású

IDEG-, NEMI-,

bőr-, vérbetegségek, bujakóros (siphilis) **betegségek, önfertőzés utóbajai** és **férfiui gyengeségi állapotok, impotentia** gyökeres gyógyitására. **Tapasztalt radikális** és **gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógysiker után fizethető.** Elsőrendü intézet mintaszerü gyógytermeivel.

Budapest, Teréz-körut 44. I. em.

Dr. Mitzger Tivadar

személyes vezetése alatt nyitva egész nap. Levelekre dijtalanul válasz.

PSERHOFER J.

VÉRTISZTITÓ LABDACSAI

évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, ahol ez a **páratlan házigyógyszer** hiányzik. E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajanlják, amelyek **nehéz emésztésnek, a dugulásnak** következményei, mint pld. **zavar az epekeringésben, májfájdalmak, szélbántalmak, kólika, aranyér** stb. stb. Vértisztitó hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak **vérszegénység** eseteiben s az ebből származó bajoknál, mint **ideges fejfájás, sápkór** stb. E vértisztitó labdacsok nagy előnye, hogy szeliden hatnak, fájdalmat nem okoznak s igy a leggyöngébb szervezettel biró egyének, söt gyermekek is bátran használhatják. — Használati utasitás mellékelve.

ÁRAK:
1 doboz = 15 labdacs
21 krajczár, 1 tekercs
6 doboz frt 1·05.
A pénz előzetes beküldése után bérmentve.
1 tekercs — frt 1.25
2 tekercs — frt 2.30
3 tekercs — frt 3.35
10 tekercs — frt 9.20

Elterjedtségüknél fogva e labdacsok a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utánoztatnak, tehát mindenki csak **„Pserhofer"**-féle vértisztitó **labdacsokat** kérjen s csak azok valódiak, amelyek dobozainak **piros** szinben **„Pserhofer"** kézirása látható.

— Egyedüli készitő és szétküldési főraktár: —

PSERHOFER J. gyógyszertára

BÉCS, I., Singerstrasse 15.

Főraktár Budapesten **Török József** gyógyszertára, Király-utca 12. szám.

Birtok

Temesm. 1700 hold prima szántóföld és rét, gazdasági épületekkel böven ellátva, 7 szobás villa, jelenleg bérbe van adva, de felbontható, e a ló 450.000 forint.

Beyer Károly Budapest, VI., Andrássy-ut 100.

Erdő-birtok

vágható fenyőerdővel 400.000 v. 600.000 frt értékig megvételre kerestetik.

Beyer Károly Budapest, VI. Andrássy-ut 100.

Világhirü erfurti

kerti magvak, quedlinburgi répamagvak, fümagvak, tymoté

legjutányosabban beszerezhetők

RADVANER magkereskedésében

BUDAPEST, V. Nádor-utca 9.

Én foltozni

most már csakis a sokszorosan kitüntetett s a legtöbb leányiskolában bevezetet valamint a legtöbb nőegylettől ajánlott Aut. foltozó- és szövőgéppel

„RAPID"

foltozok, mert ezzel a készülékkel csak érdekes játék a háztartásban előforduló bármely foltozó munkát harisnyákon, vászonnemün stb. legyen az akár nagyon, akár kevésbé hibás, **nemcsak gyorsan, hanem csodás szép egyenletesen mintegy ujra szőve elkésziteni.** Minden iskolásgyermek képes ezzel az egészen önálló készülékkel (nem varrógép rész) azonnal hibátlanul dolgozni. **Egy készülék ára csak 4 korona.**

A pénz előleges beküldése esetén bérmentve 4 kor. 70 fillér utánvéttel 4 kor. 70 fillér. Szétküldi

J. SCHÜLLER, Wien, II., Kurzbauergasse Nr. 4.

Fogfájás

A **fogfájás oka** a legtöbb esetben tagadhatatlanul

a fogak elhanyagolásában

keresendő. A következőkre tessék tehát pontosan figyelni. A száj okvetlen kiöblitendő, amely célra szolgáló vizet felforraljuk azután lehütjük, azonban soha se használjunk langymeleg vizet; ha azonban a nagyon érzékeny fogakra hideg volna, akkor tartsuk a szájnak egy kevésbé érzékeny helyén addig, mig egy kevéssé megmelegszik és azután öblitsük ki jól a szájat. Egy nagyon alkalmas szájviz, melynek használata antiszeptikus- és tonikus tulajdonságainál fogva még a fogidegek fájdalmas állapotában is ajánlható az

Ebermann-féle szájviz.

Ez fenti utasitás szerint, vizzel keverve, alaposan tisztitja és fertőteleniti a fogakat és szájüreget és eltávolitja a lyukas fogaktól vagy a visszamaradt ételmaradékoktól eredő kellemetlen szagot.

Ebermann szájvize üvegcsékben á 3 K., 1 K. 50 fill.; Ebermann fogpora dobozokban á 1 K. 20 fill., és 60 fill. gyószertárakban, droguériákban és illatszerkereskedésekben kapható.

Akar

ékszereket, órát, arany- és ezüstnemüeket stb. direkt, olcsón és jól venni, akkor kérje a mi ajánlatunkat. Diszkatalogosunk kb. 200 müvészi táblát és sok ezer négyszinnyomásu illusztrációt tartalmaz. Különleges árjegyzék ingyen és bérmentve.

Aranyáru-ipar

Belmonte & Co.

Berlin C., Königsstrasse 46.

Gyárüzem elektromos erőhajtással. Nagybani kivitel minden országba.

Pénztárca
70 mm. hosszu, 43 mm. széles, (tömör ezüst)
4 kor.
800/1000. sz. a. törv.
Feltünően olcsó!
Szétküldés utánvéttellel vagy készpénz mellett. Nincs risico. Nemtetszőért az összeg visszaküldetik.

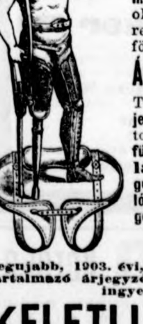

Specialista sérvkötőkben!

Keleti-féle legujabb cs. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus **pelottával a legtökéletesebb a maga nemében!** Nem csuszik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkivül kitünő fekvése által fölülmul minden más gyártmányt

Árak:	Egyoldalu	Kétoldalu
	12 korona.	24 korona

Testegyenészeti gyáraimban teljes jótállás mellett készülnek továbbá: járó- és támgépek, müfüzők ferdénnőttek részére **müllábak és kezek,** haskötők, gummi-görcsér-, harisnyák stb. Valódi francia gummi-óvókülönlegességek eredeti párizsi csomagolásban.

Árak koronaértékben:
Tucatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12.

Legujabb, 1903. évi, körülbelül 3000 diszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve

KELETI J. orvos-sebészeti mü- és kötszer-gyára (alap. 1878.)

Bpest, IV., Koronaherceg-utca 17

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.
Szerda, 1904. március hó 9-én.
Zárva.

NEMZETI SZINHAZ.
Szerda, 1904. március hó 9-én.
Egyenlőség.
Fantázia 4 felvonásban. Irta: Barrie. Forditotta: Fáy J. Béla.
Személyek:

Lord Loam	Boross	Ernest	Rózsahegyi
Lady Mary	Márkus	Brocklehurstné	Helvey
Lady Agatha	Vizvári M.	A fia	Náday B.
Lady Catherine	Paulay E.	Mr. Crichton	Pethes

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHAZ.
Szerda, 1904. március hó 9-én.
Takarodó.
Dráma 4 felvonásban. Irta Beyerlein. Forditotta Zboray Aladár.
Személyek:

Volkhardt	Balassa	Mihalek	Szerémy
Klári	Gazsi	Spiess	Dayka
Lauffen	Tanay	Paschke	Kazaliczky
Helbig	Góth	Lehdenburg	Hegedüs
Bannewitz	Szilágyi	Hagemeister	Győző
Höwen	Tapolczai	Hadbiró	Bárdi

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.
Szerda, 1904. március hó 9-én.
Casanova.
Regényes nagy operett 3 felvonásban. Irta Faragó J. Zenéjét szerzette Barna Izsó.
Személyek:

A sátán	Szirmai	Tonina	Szentmiklósy
A felesége	Komlóssy	Lucy	Kápolnai
Casanova	Nyárai	Ill. Richard	Kovács K.
Napoleon	Kovács M.	Pietro	Raskó
Barbarina	Harmath	Pero	Némedi

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHAZ.
Szerda, 1904. március hó 9-én.
A hajduk hadnagya.
Operett 3 felvonásban. Irta Rajna Ferenc. Zenéjét szerzette Czobor Károly.
Személyek:

Blanchefort	Szabó	Hájas András	Fenyéri
Balajthy	Farkas	Barbarina	Tomcsányi
Kressenbronn	Marton	Gaston	Szentgyörgyi
Vivenot	Giréth	Schertfenberg	Keleti
Bischoffshofen	Heltai	Szépicig	Sziklai
Boronay Imre	Ráthonyi	Albufera	Iványi

Kezdete 7½ órakor.

KIRALY-SZINHAZ.
Szerda, 1904. március hó 9-én.
A toreador.
Operett 2 felvonásban. Irta James Tanner és Adrian Ross. Forditotta Latzkó Andor. Zenéjét szerzette Ivan Caryll és Lionel Monkton.
Személyek:

Don Panza	Körmendy	Sammi Gigg	Ferenczy
Augustus	Szomori	Rinaldó	Csiszér
Archibald	Papp	Karmester	Gabányi
Karajoló	Vécsei	Dóra	Bánó
Moreno	Bársony	Suzette	Fedák
Pettifer	Gyöngyi	Nancy	Csatay

Kezdete 7½ órakor.

URANIA SZINHAZ.
Szerda, 1904. március hó 9-én.
Dalmácia.
Kezdete 7½ orakor.

VÁRSZINHAZ.
Szerda, 1904. március hó 9-én.
Az attaché.
Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Meilhac. Forditotta: Knyaskó L.
Személyek:

Scharpf báró	Gál	Estilac	Hetényi
A neje	Dömjén	Frondville	Gyenes
Prachs gróf	Császár	Maceray	Szőke
Madeleine	Lánczy	Feigel titkár	Vizvári
Meré Lucien	Pálfi	Ramsay	Latabár

Kezdete 7 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM
VI., Nagymező-utca 17.
Ma
Tannhäuser
(paródia)
Dreher Conrad bajor kir. udvari szinmüvész **és Braki Adolf** münchent tenorista vendégfellépésével, továbbá
The Trips remek excentrikusok
Sisters Morden angol párdalosnők
Johnke-társulat tréfás nyujtó-tornászok.
A 6 drótostót, női együttes. **Tarka Szinpad** stb. stb.
A **télikertben** reggeli 5 óráig **Vörös Etek** cigányzenekara hangversenyes.

300—500 korona
havi jövedelmet nyujt budapesti bankház, minden állásu, bárhol élő egyéneknek az 1883. évi XXXI. t. c. értelmében, sorsjegyeknek részletfizetésre való eladása által.
Ajánlatok cimzendők **„Szerencse-hiradó"** kiadóhivatalához, Budapest, Postafiók 180.

ILONKA
Tündéries **OPERA** 5 képben.
Zenéjét szerzé:
LANTI DEZSŐ.
E müből most jelentek meg zongorára 2 kézre és kaphatók
BOSWORTH zenekiadónál **WIEN,**
WOLLZEILE 1.
Nyitány 2.40 korona. **Tündértánc** 1.80 kor. **Intermezzo** 1.80 korona. **Keringő** (a varázskertben) 2.20 kor. **Eól-hárfakeringő** 2.20 kor. **Szerelmi kettős** 1.50 kor. **Árgirus királyfi dala** 1.80 korona.
Német kiadásban is kaphatók.

Sorsjegyvevők figyelmébe!
Sorsjegyvétel előtt, aki akár készpénzért akár részletfizetésre kiván venni, forduljon bizalommal hozzánk. **Sehol sem vehet oly előnyösen. Nincs tulfizetés, sem részletfizetési kényszer!** Azonnal tulajdon- és játékjog. Sorsjegyekre, értékpapirokra, valamint vidéki takarékpénztárak részvényeire **a legmagasabb kölcsönöket adjuk** előnyös feltételek mellett.
Bárminemü felvilágositásokkal készséggel szolgálunk.
Sorsjegy Letéti-Bank
Budapest, VIII., József-körut 16.
Ügynökök minden helységben keresteinek.

Pontos és legjobb ÓRÁK
5 évi jótállás mellett. 5
Egyházi szent edények, keresztelő kannák, ékszerek, evőeszközök
részletfizetésre is.
Javitásokra és vidéki megrendelésekre különös gondot forditok. — **Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.**
POLGÁR KÁLMÁN
műorás
Budapest, Erzsébet-körut 29. szám.

Ne vezettesse magát félre, ha ÉPP OLY JÓT ajánlanak, mert
„TAURIL"
a jelenkor legszivósabb tömitőanyaga áll ellent legjobban: a magas és tulhevitett gőznek.
Ismertetéssel, mintákkal és ajánlattal díjmentesen szolgál
SCHOTTOLA ERNŐ, BUDAPEST
Fonciére palota.

Amerikai különlegességi gyárak szállitási eszközökben
Emil Spiegel & Co.
Warnsdorf, Csehország,
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Megjelent
NEUMANN M.
CSÁSZ. ÉS KIR. UDV. SZÁLLITÓ
FÉRFI-, FIU-, GYERMEK- ÉS LEÁNYKA-RUHÁK TELEPÉNEK
TAVASZI NAGY ÁRJEGYZÉKE
BUDAPEST, MUZEUM-KÖRUT 1.
Kivánatra ingyen és bérmentve.

Tek. Friedrich János gyógysz. urnak
Malackn.
Van szerencsém egy pár soraimmal tudatni azt, hogy már ezelőtti évben, ugy idáig is használt
malackai kárpáti labdacsokat
mint házi orvosságot idáig is használtuk és azt tapasztaltuk, hogy reánk nézve igen hasznos orvosság, tehát kérem a tekintetes gyógyszerész urat, legyen szives részemre még 1, azaz egy tekercset labdacsából posta utánvét mellett küldeni és a pénzt, ha megjön, becsülettel megküldöm. Legyen szives minél előbb.
Tardoskedd, 1902. évi május hó 5-én.
Tisztelettel **Végh Gyula,** földbirtokos.
Raktár Budapesten **Török József** gyógyszerésznél, Király-utca 12. Egy tekercs ára (12 dobozt tartalmaz) **2 kor. 10 fill. = 1 frt 05 kr.** Egy doboz **42 fill. = 21 kr.**

A Kalap-király
3 4, 5 koronás különlegességekben speciálista, **Kossuth Lajos-utca. Klotild-palota.**

15 éves fiuk kezelése előtt. 2 és fél havi kezelés után.
Világhirü, uj módszerü, saját speciális testegyenészeti
kezelésemet, — melynél ortopéd füző és minden egyébb senyvesztő gép alkalmazása ki van zárva, — az érdekelt n. é. közönség figyelmébe ajánlom. Elhizás ellen mechanikai kezelés kopláltatás és kinzás nélkül. Kivánatra, képes prospektust több orvosi ellismerés, bérmentve küldök. —
Bereghy József okleveles testegyenésznek, Budapesten, Andrássy-ut 50.
Minden olvállalt esetben eredmény iránt **feltétlen kezességet** vállalok.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.
Alapittatott 1847.
Brauswetter János
Szegeden.
Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és müóras, föltalálójának remontoir ingaórák stb. st.
ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE
Képes árjegyzék bérmentve. Javitások pontosan eszközöltetnek.

100 drb Képes levelező-lap 6 Márka
500 db 8 M. — 1000 db 11 M. — Fénynyomatok minden kabinetfénykép után készittetnek. Minták ingyen. **Dietz'féle udvari könyvnyomda Coburg. 9 Th.**

Nagy butoreladás
készpénz és hitelre
Dósa Kálmán Budapest, Kerepesi-ut 28.
félemelet.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szinházak heti müsora.

	Magy. kir. Opera.	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház	Királyszinház	Uránia szinház
Csütörtök	Lohengrin	Flirt	Takarodó	A kis császár	A drótostót Hajduk hadnagya	A toreador	Dalmácia
Péntek	Nincs előadás	Mátyás és Beatrix	Takarodó	Bob herceg	Hajduk hadnagya	A toreador	Dalmácia
Szombat	Orfeus A csavargó és a királyleány	Mátyás és Beatrix	Takarodó	Casanova	Hajduk hadnagya	A toreador	Dalmácia
d. u. Vasárnap este	Tosca	Csapodár Mátyás és Beatrix	Az erény utjai Takarodó	Vándorlegény Kis császár	Tavasz Hajduk hadnagya	Makrancos hölgyek A toreador	Dalmácia

A Párisi nagy áruház tüzétől megmentett házban leltár után még a következő áruk adatnak el *becslési áron alul:*

	becsár	eladási ár
1 remek szöv. fels. szoknya	frt 12.—	frt 5.50
1 gyönyörü angol cybelin-alj	» 10.—	» 4.50
1 remek fekete selyemfényü clott alsó szoknya	» 6.50	» 3.—
1 selyem tafft alsó szoknya (suhogó) **csipkedisszel**	» 16.—	» 7.50
1 gyönyörü mintázott vastag selyemből	» 14.—	» 6.50
1 elegáns tavaszi kabát fin. posztóból	» 16.—	» 7.75
1 elegáns flanell-pongyola	» 5.—	» 2.50
1 remek delain pongyola	» 12.—	» 5.—
1 fin. szöv.-ruha minden szinb.	» 25.—	» 10.—
1 legfinomabb selyem-blouz	» 15.—	» 6.—
1 francia bat.-blouz rem. szinek	» 4.50	» 1.60
1 remek costüm kabát és alj	» 24.—	» 12.—
1 doub. szöv.-gall. kock. belsejév.	» 14.—	» 8.—

Smyrna imit. szőnyeg 3 mtr nagy becsár **16.**— eladási ár **8.**—
Ugyanaz ágy elé való ... **38** kr. **1.50**, **2** fr

Rőfös-áru osztály:

	becsár	eladási ár
1 tiszta cérna-abrosz 6 szalvétával, ajour széllel	frt **9.**—	**3.25**
1 tolltartó ágyhuzat, erős mint a bőr, 30 rőf	frt **9.50**	**6.**—
1 Leó pápa vászon **remek minőség**	frt **9.50**	**5.25**
1 vég tiszta len-creás **alkalmi vétel**	frt **22.**—	**12.50**
1 ablakra való csipke-függöny. remek minta	frt **4.50**	**2.25**
1 tucat vászon-pohártörlő	frt **2.40**	**1.60**
1 mt. valódi spárga-szőnyeg, tartós minőség, 90 széles	frt **1.25**	**95**
1 mt. **ugyanaz, 65 széles**	frt **1.10**	**70**
1 vég irlandi vászon, 54 rőf	frt **17.**—	**9.25**
1 valódi clott-paplan, remek minőség	frt **8.50**	**4.50**
vászonnői ingek	frt **1.50**	**65**

	becsár eladási ár
1 ruhára való remek delain, **7 mtr.**. minden szinben	frt **3.75**
1 ruhára való fekete kamgarn, **120** széles, 5 mtr.	„ **5.25**
1 menyasszonyi ruhára való selyem brocat (fehér) 12 mtr.	„ **9.50**
1 vég rumburgi vászon, 38 mtr.	„ **9.75**
1 vég damaszt csinvat ágynemü, csikos vagy virágos	„ **6.50**
1 vég czérna-kanavász, 30 rőf	„ **4.95**
1 ágy- és asztal-készlet 3 drb	„ **5.25**
a legfinomabb nehéz minőségü	„ **8.50**
1 ablakra való szövet-függöny	„ **1.15**
a legfinomabb, nehéz minőségü	„ **2.50**
1 tucat finom zsebkendő	„ —**.75**
legfinomabb	„ **1.25**
a legfinomabb cérna-batiszt, 1 tczt.	„ **2.50**
1 mirtuszkoszoru fátyollal együtt	„ **3.**—
1 teljes ruhára való fekete selyem, virágos vagy szines, 12 méter	frt **12.**—
1 kész vászon-lepedő	„ —**.95**

Mintákat nem küldhetünk. Minden vevő ingyen kap életnagyságu remek krétarajz arcképet 3 kor. utánfizetéssel. Párizsi nőhöz, Bpest, Kerepesi-ut 40/D.

A NEMZETI SZINHÁZ, VIGSZINHÁZ, NÉPSZINHÁZ ÉS A KIRÁLYSZINHÁZ
LEGNAGYOBB SIKERT ARATOTT MŰSORDARABJAI A

FŐVÁROSI SZINHÁZAK MŰSORÁBAN

Egy-egy szám ára 30 fillér. JELENTEK MEG. **Kettős szám ára 60 fillér.**

UJDONSÁGOK.

Sursum Corda Szinmü 5 felvonásban. Irta *Bosnyák Zoltán.* (164—165. szám) *Ára 60 fillér.*

Az erény utjai Vigjáték 3 felvonásban. Irták *R. de Flers* és *G. A. de Caillavet.* Forditotta *Molnár Ferencz.* (171—172. szám) *Ára 60 fillér.*

Katinka grófnő Operette előjátékkal 3 felvonásban. Irta *Faragó Jenő.* Zenéjét szerzé *Hüvös Iván.* (166—167. szám) *Ára 60 fillér.*

A napkeleti királykisasszony Verses dráma 4 felvonásban. Irta *E. Rostand,* Forditotta *Benedek Marcell.* *Ára 60 fillér.* (168—169. szám). *Csak a première után kapható.*

Flirt Vigjáték 3 felvonásban. Irta *Ferenczy Ferencz.* (172—173. szám). *Ára 60 fillér.*

Pogány Gábor Szinmü 3 felvonásban. Irta *Ferenczy Ferencz.* (174—175. szám). *Ára 60 fillér.*

Rablélek Szinmü 3 felvonásban. Irta *Ferenczy Ferencz.* (176—177. szám). *Ára 60 fillér.*

Józsi Bohózat 3 felvonásban. Irta *Molnár Ferencz.* (162—163. szám). *Ára 60 fillér.*

Messiás Korrajz 3 felvonásban. Irta *Fényes Samu.* (160—161. sz.) *Ára 60 fillér.*

Ghetto Dráma 3 felvonásban. Irta *ifj. Heyermann.* Forditotta *Hevesi Sándor.* (158—159. szám). *Ára 60 fillér.*

Bob herceg Regényes nagy operette 3 felvonásban. Irták *Martos F.* és *Bakonyi K.* Zenéjét *Huszka J.* (156—157. szám). *Ára 60 fillér.*

A mult és az idei szinházi évad nagy sikert ért darabjai, melyek állandóan műsoron vannak.

154—155. **A csodagyermek.** Bohózat. *Gavault—Charvay—Molnár.*
152—153. **Két szék közt a pad alatt.** Vigjáték. *Calderon—Huszár—Makai.*
150—151. **Patyolatkisasszony.** Szinmü. *Brieux—Tábori.*
149. **A nyolcadik pont.** Vigjáték. *Murger—Szerdahelyi.*
147—148. **Léha világ.** Vigjáték. *Prém J.*
145—146. **Clemenceau.** Dráma. *Ifj. Dumas—Fáy.*
143—144. **Constantin Abbé.** Vigjáték. *Halévy—*
142. **Az élvetemetkező.** Dráma. *Ifj. Hegedüs Sándor.*
140—141. **Simonyi obester.** Történelmi vigjáték. *Martos F.*
139. **A jövevények.** Dráma. *Jakab Ö.*
137—138. **A brezováczi hös.** Bohózat. *Guthi—Rákosi.*
135—136. **A doktor úr.** Bohózat. *Molnár F.*
133—134. **Loute.** Bohózat. *Veber—Heltai.*
131—132. **A hit.** Népszinmü. *Rózsa Miklós.*
129—130. **Niobe.** Énekes játék. *Pásztor—Stoll.*
127—128. **Casanova.** Operette. *Faragó—Barna.*
125—126. **Rodostó.** Történelmi szinmü. *Géczy—Lampérth.*

A FŐVÁROSI SZINHÁZAK MŰSORA

itt felsorolt füzeteit, valamint az eddig megjelent 177 számának

TELJES JEGYZÉKÉT

kivánatra készséggel megküldi minden könyvkereskedés és a kiadóczég.

KIADJA: LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. ÉS FIAI)
CS. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVKERESKEDÉSE, BUDAPEST, VI. KER., ANDRÁSSY-ÚT **21**, SZÁM.

Budapesti közuti vaspálya-társaság.

Hirdetmény.

A budapesti közuti vaspálya-társaság

XXXIX-ik rendes közgyülése

folyó évi március hó 24-én, délután $3^1/_2$ órakor a társulat saját épületében Budapesten, V. kerület, Lipót-körut 22. szám alatt fog megtartatni.

Napirend:

1. Határozat az igazgatóság évi jelentése tárgyában, előterjesztése az 1903. évi zárszámadásnak és mérlegnek és a felügyelő-bizottság jelentésének s az ezekre vonatkozó határozat; az osztalék megállapitása és határozat a felmentvény megadása és az alapszabályszerü tartalékalap tárgyában.

2. Több részvényes inditványai: a) a társasági alapszabályok 15., 20, 27. és 40. §§-ainak módositása, esetleg a 13. §. módositása; b) a Budapesti helyiérdekü vasutak, a Budapest,vidéki villamos közuti vasut és a Budapest-Ujpest-Rákospalotai villamos közuti vasut részvénytársaságoknak a Budapesti közuti vaspályatársaságba való beleolvasztása tárgyában.

Szavazati jogot adnak a társaság közgyülésein (Alapszabályok 15. és 20. §§.) egyaránt a társaság részvényei s illetőleg élvezeti jegyei, ha legalább 4 nappal a közgyülés előtt az igazgatóságnál letéteményeztetnek; 20 darab részvény vagy élvezeti jegy után egy szavazat gyakorolható, oly megszoritással azonban, hogy husz szavazatnál többet egy részvényes sem gyakorolhat sem saját nevében, sem pedig megbizásból.

Felhivatnak tehát a t. c. részvényes urak, kik a jelen közgyülésen résztvenni óhajtanak, miszerint a cimleteiket a szelvényekkel együtt, beleértve a folyó évi május hó 1-én lejárókat is, szám és névjegyzék kiséretében bezárólag folyó évi március hó 20-ig az igazgatóságnál, (Budapesten, V., Lipót-körut 22. sz.) délelőtt 9—12 óra között téritvény mellett letenni méltóztassanak, hol a szavazási igazolványokkal egyidejüleg az előterjesztendő zárszámla és mérleg, valamint a felügyelő-bizottság jelentése is átvehető lesz.

A letéthez szükséges nyomtatványok a társaság pénzügyi szakosztályában dijmentesen kaphatók.

Budapesten, 1904. évi március hó 7-én.

Az igazgatóság.

Svájci himzések
fehérnemüre, himzett batisztok, zsebkendők, gallérok. Gyár, St.-Gallen. Raktár, Korona-herceg-utca. Párisi átjáróház. Eladás nagyban és kicsinyben. Gyári árak. Üzletvezető Kőszeg Henrikné. 10007

Köhögés, rekedtség,
gyomorbajok, vérszegénység, mellbetegségek és különösen gyermekbajok ellen nagyon hatásos legfinomabb csemege gyógymézem. Ötkilós dobozzal hét koronáért bárhová postabérmentesen utánvéttel küldök. Klein Regina, Tolcsva. 2545

Oberndorfi répamag
Horn-féle uradalomnál 22 kor. 50 kilonként. Megrendeléseket elfogad ifjabb Domán Ignácz, Balassa-Gyarmaton. 18345

Ki akar
szép lenni, az használja a hölgyektől elismert Juno-pasztát, Juno-crémet és Juno-szappant. Kapható Janlus Tereznél, Muzeum-körut 27/B. N., Török József gyógyszertárában és Nerudánál, Kossuth Lajos-u. 17840

Hölgyek figyelmébe!
Hajeltávolitás arc és kézről öt perenyi, fájdalom nélküli müködés után, bámulatos eredmény. Gyár-utca 2. I. 10. 3611

Szecskavágó
járgánynyal alig használt, jutányos árért eladó. Cim a kiadóban. 18344

Kis üstön
főtt barac-párlat 2 éves 1 üveg 1 frt 20 kr., 4 éves 1 üveg 1 frt 60 kr., egy üveg 8 decit tartalmaz. Stägermayer Antal, Szolnok.

10 ezer cim
eladó. **Megkeresések „Pontos cimek" jeligével a fiókkiadóba Muzeum-körut 18. alá kéretnek.** 698

Szőlőbirtokosoknak
árjegyzék ingyen. Magyarország legnagyobb szőlőiskolájából „Milleniumtelep" Nagyősz. Szőlőojtványok, vadvesszők, olcsón. 18170

Nem
valódi a pemetefü-cukorka **Réthy** név nélkül. 2362

A következő magyar szabadalmakra kerestetnek

vevők vagy engedményesek:

a 14271. számu **Biztositó-szerkezet vasuti jelzőkészülékek számára** 1898. november 1-től, az 17388. számu **Önmüködő villamos végjelző távbeszélő hivatalok számára** 1899. április 1-től és hozzávaló 25745. számu **Önmüködő berendezés telefonközpontoknál a beszélgetés befejeztének elektromos uton történő jelzésére** 1902. április 17-től, a 18149. számu **Kapcsolás távbeszélő-berendezések számára** 1899. szeptember 14-től és a hozzávaló 22082. számu **Központi távbeszélő-állomás** 1901. junius 28-tól és a 21192. számu **Záróingablokk billentyüknél a billentyü akaratlan lenyomásának meggátlására** 1903. november 7-től keltezve. Szives ajánlatok **„W. C. 1051"** alatt továbbit **Rudolf Mosse, Wien,** I., Seilerstätte 2.

Diszokmánnyal kitüntetve. **Bernáth E. Sándor**
varrógép, kerékpár nagy raktára és hangszerüzlete a m. k. posta és távirda szállitója **Kolozsvár.**
Összes áruimat havi részletfizetésre is adom és azokért 5 évig felelek.— Szakszerü motor erőre berendezett mechanikai mühelyemben a javitásokat gyorsan és jutányos árban készitem. Nikkelezéseket, különféle szinü emaillirozásokat saját fürdőmben és kemencémben állitok elő.

DÓCZI M.

egnagyobb saját készitésü cipőraktára

BUDAPEST,
Kerepesi-ut 10.

Az általánosan beállott bőrdrágulás dacára, alanti olcsó árakon szállitja csinos, tartós és jóminőségü cipőit.

Női cipő:	frt.
Lakk vagy zerge kivágott **1.60**, csattos	**2.**—
Zerge- vagy borjubőr cugos **2.**—, füz. **3.20**, gomb.	**3.50**
Elegáns amerikai box, cug. **3.50**, füz. **3.60**, „	**3.80**
Orosz vagy szalonlakk, füzős v. cugos **3.50**, „	**3.80**
Finom francia sevró, füz. **4.20**, cugos **4.10**, „	**4.80**

Férfi-cipő:	frt.
Orosz- vagy szalonlakk, cug. **4.20**, füz. **4.50**, gombos	**4.80**
Derbybakkancs, box-, szalon- vagy oroszlakkból	**4.80**
Elegáns amer. box, cugos **4**—, füz. **4.20**, gombos	**4.50**
Elegáns francia sevró cug. **4.50**, füz. **4.70** gombos	**5.**—
Borjubőr sima **3.**— betétes **3.20**, füzős **3.50**, bakkancs	**3.70**
Finom sevró, box és lakk kenőcsök dobozonként	—**.20**

Uj árjegyzék és csomagolás ingyen.
Vidéki rendeléseket utánvéttel pontosan eszközlök. Nem megfelelőt kicserélek. 10 forinton felül bérmentve.

Biztos gyógyulást keresőknek
kik bármily
nemi betegségben szenvednek
mint hugycső és hólyagbajok, hugycsőszükületek, vizelési zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bujakóros bántalmak (syphilis) az önfertőzés utóbajaiként fellépő idegbajok, **korai férfierő elgyengülés,** bármily bőrkiütések stb. nőknél fehérfolyás, mely bajok **alapos, gyors és gyökeres gyógyitására, szigoruan tudományos és lelkiismeretes gyógymódjánál fogva** legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. osztály főorvos **országos hirü és legrégibb** 30 éve fennálló rendelő-intézet

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.,

Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült hugycső és hólyagbajok vizsgálata villamos hugycsőtükör segélyével Vidékiek levelekre kimeritő választ és szakszerü tanácsot nyernek, gyógyszerekről gondoskodva lesz. Titok tartás biztositva.

Nőknek külön váróterem.

Én Csillag Anna

185 cm. óriás hosszu Loreley-hajamat, az általam feltalált kenőcs ***14 havi használata*** után értem el. Ezen kenőcs az egyedüli szer a haj ápolására, a növés előmozditására, a fejbőr erősitésére, uraknál erős és teljes szakállt növeszt és már rövid idei használat után is ugy a hajnak, mint szakállnak természetes fényt és teltséget kölcsönöz és megóvja ezeket a korai megőszüléstől egész a késő aggkorig.
Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 frt.
Postai szétküldés naponként az összegnek előre való beküldése után vagy utánvéttel az egész világba a gyárból, hova ***minden*** rendelés intézendő.

Csillag Anna
Wien, I., Graben 10.

Eredeti
Dr. Alimonda-appartusa

REG. SCHUTZ-MARKE

Egyedül J. Mion-nál Sagradában, Ausztria, kapható. A legbiztosabb, legkönnyebb, legkellemesebb és tudományos alapon nyugvó villamos öngyógykezelő készülék minden betegségnél meglepő eredménnyel. Prospektusok ingyen. Hatósági védjegygyel ellátva.

Butorvásárlók
szives figyelmébe ajánlkozik a régi jó hirnevü **asztalos és kárpitos butorcég**
Sárkány és Schütz
Budapest, VII., Erzsébet-körut 12. (a New-York kávéházzal szemben) mint a legelőnyösebb és legjutányosabb **butorbevásárlási forrás.**

Legnagyobb különlegességi-üzlet
ÁRUHÁZ Páris, higyenikus gummi-árukban
DREZDA, 69.
Amalienstr. 82
Árjegyzék ingyen.

CSIZ

A kontinensen a legerősebb jod-brom gyógyfürdő.
Gyógyeredmények meglepők. Megnyilik május 1-én 240 kényelmesen fölszerelt lakószoba. Szanatórium, gyógytár, zongora, olvasó, billiárd-terem, Lawn-Tennis; térzene. Katonatisztek, államhivatalnokoknak elő- és utó-évadban 50 százalék kedvezmény. Prospektussal szolgál az igazgatóság, posta Rimaszécs. Vasuton 4 óra alatt Budapestről. **Hivatalos orvos dr. Kallós Jenő. Otthon végzendő kurára az ásványviz használati utasitással megrendelhető a fürdőigazgatóságnál és Édeskuty L. főelárusitónál Budapest.**

SZABADALMAKAT
ÉRTÉKESITŐ VÁLLALAT
PÁSZTOR (törv. bej. cég)
BUDAPEST,
Erzsébet-körut 17. sz.
Megszerez, értékesit és financiroz
szabadalmat, védjegy mustra és modell oltalmat.
— Felvilágositás dijtalan. —

Veszünk
zálogházi cédulákat
régi aranyat, ezüstöt és drágaköveket eladunk legolcsóbb árak mellett, 6 és 12 személyre való evőkészleteket, arany és ezüstneműeket a legolcsóbb árak mellett.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Grünberger Ármin Béla örökösei
órás és ékszerkereskedők
IV., Váci-utca 30. sz.
I. em. 32. Haris-bazár.

Minden szó egyszèri beiktatása nonpareille betükből 4 fillér. Vastagabb betükből 8 fillér.

Szerkesztőségi telefon-szám: 56—12.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25. szám.

Kiadóhivatali telefon-szám: 54—39.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Levelezés.

Édes szivecském.
Drága kis Angyalkám! Szivem csak érted tud dobogni, csak utánad vágyakozni. Tudod jól, tudsz te mindent. Biztositottalak is mindenről és amit mondtam, esküszöm: igaz! Nem adtam okot bizalmatlanságra és ami sajnálatos fájdalmat okoztam, esküszöm: szándékomon kivül történt. Szivesen felejtek el minden engem ért sérelmet, csak lássalak én drágám, egyetlenem. A nem közönséges viszonyok dolgaink intézését a te kezeidbe tették. Ezektől várom az üdvöt, a boldogságot. Nyilt fohászszal, meleg üdvözlettel, forró-, izzó csókokkal küldöm e sorokat hozzád. 18367

Kálmán!!!
Az isten szerelmére csak nem vagy beteg? Kétségbe vagyok esve! Reméllhetőleg ma láthatlak, délelőtt 10-kor a helyemen leszek, ha lehetséges, hogy láthatnálak! Ha esetleg a délelőtt folyamán velem beszélni akarsz hát 12 órára itthon leszek. Délután okvetlen számitok reá, hiszen ez egyedüli örömöm ez a mindenségem és üdvöm! Szeretlek kimondhatlanul imádlak, bálványozlak! Sok milliószor ölel és csókol téged sirig hüen szerető nagyon szomoru rabszolgád!!! 18364

„Öreg asszony"-nak
levele van a kiadóhivatalban. 5188

Önkéntes
kit fehér kosztümruhás angyal vasárnap délután az „Elite" kávéházban e lapra figyelmeztetett, „Vigyázz 250" jeligével levelet irt a főpostára. 18363

Iparos,
27 éves, róm. kath. ismeretségét óhajt kötni egy hozzá illő leánynyal házasság céljából kinek némi hozománya van. Levelek „Házasság" jeligével a fiókkiadóhivatalba (Muzeum-körut 28.) kéretnek. 1074

Komoly házassági
ajánlat 25 éves keresztény önálló kereskedő vagyok, keresek egy olyan hozzám illő hajadont, kinek 3000 korona készpénz hozománya van. Levelek »Alföldi« cimen a kiadóba intézendők. 18331

Szőke angyal
ismeretségét keresi egy intelligens fiatalember, a kivel szabad idejét kellemesen eltölthetné, Jelige „Szőkét imádok" a fiókkiadóhivatalba. 1017

Férjhez óhajtom adni
fiatal leányomat, 4000 korona hozomány, egy biztos állásu hivatalnok, kereskedő vagy iparoshoz. Ajánlatok »Jövő« jelige alatt a Muzeum-köruti fiókkiadóba. 1018

Intelligens
magas szőke hölgy ismeretségét keresi fiatal fővárosi szinész, kivel szabad idejében szórakozhatna és társaloghatna. Levelek »Szinész« jeligével kéretnek e lap fiókkiadóhivatalába. 1019

Augenstein Károly
14 éve fennálló házasságközvetitő intézetében előjegyzésben vannak urak, 5000 katonatiszt, miniszteri hivatalnokok, birák, köz- és körjegyzők, földbirtokosok, ügyvédek, orvosok, kereskedők. Nők teljesen önálló és független özvegyek, árvák, 1000—1,000.000 korona hozománynyal, feltétlen diskrétió, biztos siker, lebonyolitás 6 hét. Wesselényi-utca 54. Válaszbélyeg. 6750

Magánhivatalnok
csinos hölgygyel óhajt ismeretséget kötni. Levelek »Kedélyes« cim alatt a fiókkiadóba, Muzeum-körut 18. alá kéretnek. 1043

Mariska.
Akácfa-utca. Rosz házszámot irt, olyan nincs abban. Kérek pontos cimet. 1051

Malice,
letter wont. 1050

Böske,
kért névre levele ment. 1049

Szőke R . . . a!
Kénytelen vagyok igy tudatni, hogy k. levele későn jött. Kérek ujabb értesitést előbbi helyre »Damjanich« jeligével, hogy mely napon — de négy órakor találkozhatunk. 1043

Csinos
haziasan nevelt unokahugomat 4—5000 kor. hozománynyal férjhez óhajtanám adni, csakis biztos állásu vagy jövedelmü izr. fiatalemberhez. Levelek »Takarékos« jeligével Muzeum-körut 18. sz. fiókkiadóba küldendők. 1047

Bátyám uram!
Szerdán 1/410. De ügyeljen előbb ujságra. 18342

Intelligens
fess hölgy, uriember pártfogót keres. Jelige „Palmyra 3." főposta restante. 18357

Enyém és egyetlenem!
Leveledet megkaptam és nagyon sajnálom, hogy ma nem láthattalak. Csodálkozom, hogy nem irod, hogy mikor mégy szés meddig maradsz. Ird meg kérlek és azt is, hogy ott nem találkozhatnánk-e és hogyan? Nagyon sokat gondolok rád és szeretnék veled együtt lenni. Gondolatban ezerszer csókol Mókus. 18360

Betöltendő állások.

Mindenes
10—12 korona fizetéssel vidékre kerestetik. Németül tudó előnyben. Cim a fiókkiadóban. VIII. Muzeum-körut 18. 1046

Tanulóleány
nőiruha varrásból alapos oktatást nyer, felvétetik. Szentkirályi-utca 22. II. 26. 1024

Első urasági inas
ki a magyar és német nyelvet tökéletesen birja, jó bizonyitványokat felmutathat, jó fizetéssel és mellékjövedelem mellett azonnal felvétetik. Kigyó-utca 5. I. em. 2. 4996

Ügynököt
keresek, ki engem bizonyos meghatározott összeg fejében hivatali állásba juttat. Cim e lap kiadójában. 18332

Falun
gyógynövények szedésével jövedelem. Prospektus kérésre ingyen. Ivánkovits Károly, Szegeden. 18281

Ügyes
gépvarrónő, finom fehérvarráshoz azonnal fölvétetik. Ugyanott tanulólányok is. Gyöngytyuk-utca 9. II. 20. 18352

Szakácsné
ki jól főz, 24 korona havi fizetéssel azonnal felvétetik, József-körut 31-B. IV. em. 1. ajtó.

Könyvelő
perfect magyar levelező vidéki nagyobb könyvkereskedés és nyomdában felvétetik. Jelentkezni lehet a „Minerva" nyomdában, Szerecsen-utca 7. szám. 18359

Kifutó leány
fizetéssel felvétetik. Kerepesi-ut 30. „Ernyőüzlet." 18365

Ügyes
elárusitónő felvétetik. Kerepesi-ut 30. „Ernyőüzlet." 18369

Mindenes
azonnal felvétetik. Kazinczy-u. 8. földszint 16. 1070

Ingbluzvarrónő
felvétetik. Wottitz, Vámház-körut 7. 1062

Aljvarrónő
felvétetik. Károly-körut 7. II. udvar II. 14. 1061

Nevelőnő
felvétetik. Andrássy-ut 1. III. 12. 1060

Szobaleány
felvétetik. József-körut 3. III. 7. 1059

Mindenes-
szakácsné, kitünő bizonyitványnyal felvétetik. Alsó erdősor 18. I. 17. 1058

Főzőné
felvétetik Andrássy-ut 88. földszint 5. 1057

Takaritóné
kerestetik József-körut 64. III. 22. 1056

Fiatal leány
2 gyermek mellé felvétetik. Népszinház-u. 36. földszint 2. 1055

Mindenes
felvétetik. Kerepesi-ut 62. földszint 8. 1054

Vicének
gyermektelen házaspár azonnal felvétetik. Üllői-ut 24. 1053

Gyermekleány
kerestetik 4—5 frtra. Garay-u. 24. ajtó 8. 1052

Fiatal ember
bármilyen éjjeli foglalkozást keres. Kazinczy-u. 51. ajtó 4. Morvay. 1068

Ügyes eladóné
női kalapüzletbe azonnal felvétetik. Günsberger, VII., Kerepesi-ut 12. sz.

Állást keresők.

Fehérvarrónő
igen szépen dolgozik, házakhoz ajánlkozik. Papp, Izabella-tér 3. I. 8. 1025

Fodrásznő
igen ügyes, előkelő házakhoz jár, ajánlkozik a t. hölgyközönségnek. Bérkocsis-utca 23. sz. fsz. 2. 1022

Szabónő
szakmájában elsőrendü, elvállalja a legegyszerübb toilettek készitését a legelegánsabb kivitelig 5 frttól feljebb, saját lakásán. Vidéki megrendeléseket is elfogad. Huba, Szentkirályi-utca 22. sz. 1023

Masseur
és hidegviz-gyógykezelő, okleveles ajánlkozik jutányosan házakhoz. Kovács, Hernád-utca 25. sz. 18284

Vicének
ajánlkozik kőmives és felesége. Gyár-utca 14. R. L. 1069

Fodrásznő
ajánlkozik házakhoz. Bezerédy-utca 9. a. 14. 1065

Mosónő
vasalni is tud, ajánlkozik. VII. Szövetség-utca 45. III. 25. 1063

Két pincérnő
gyakorlott ajánlkozik. Kerepesi-ut 65. III. 42. 1064

Takaritónő
ajánlkozik reggel 7-től délután 4-ig. Molnár-utca 21. I. 20. 1066

Mindenes
ajánlkozik. Gyár-utca 13. I. 21. 1007

Kárpitos
ajánlkozik házakhoz mérsékelt árakon szakmabeli munkákra. Fürst, Ferenc-körut 36. III. 30.

Oktatás.

Angolt, franciát
vagy németet alaposan tanitja egy tapasztalt magyar nyelvmester, ki tanulmányait külföldön végezte. Sikeres módszer. Kitünő ajánlatok. Lakás: Gáspár Bernát tolmács és forditó VI., Vörörmarty-utca 51/A., 21. ajtó. 861

Cimbalmozni
tanitok alaposan kottából ugyanott legszebb darabok kaphatók cimbalomra 20 krért. István-ut 27. Altmann Józsefné. 18351

Polgári iskolai
magánvizsgákra, érettségire előkészit rövid idő alatt biztos sikerrel feleiősség mellett, mérsékelt dijazásért »Magántanulók tanfolyama« Budapest, VIII., Dembinszky-utca 22. II. emelet 15.

Üzletek.

Fiatal hölgy
keres tejcsarnok vagy más ilyenféle üzletet, melyet egyedül vezethetne. Esetleg megfelelő biztositékkal elszámolásra is átvesz üzletet, melyből tisztességesen megélhet. Ajánlatok »Szolid vállalat« jeligével e lap fiókkiadóhivatalába, Muzeum-körut 18.

Dohánytőzsde,
melyet tulajdonosa 17 év óta bir, kimutatható 3500 korona tiszta haszonnal, betegség következtében általam átadó. Bővebbet Boronkay irodájában, Klauzál-utca 5. 18346

Szatócsüzlet
italmérés és trafikkal egybekötve, napi 40—50 frt bevétel mellett, más vállalat folytán 400 frtért átvehető. Bővebbet Boronkay irodájában, Klauzál-utca 5. 18348

Füszerüzlet
vezetés hiányában, áru értékében átadó. Bővebbet Boronkay irodájában, Klauzál-utca 5. 18349

Kisebb füszer üzlet
jóforgalmu vidéki városban átadó, lakbér lakással együtt 200 korona. Cim a kiadóban. 18343

Kávécsarnok
biliárddal, csinosan berendezve, vezetéshiány miatt eladó. Cim a kiadóban. 18341

Vendéglő
kimutatható évi fogyasztás 200 hekt. sör, ugyanannyi bor, más vállalat miatt jutányosan eladó, ügynökök kizárva, bővebbet csupán szivességből Illés-u. 15. vendéglősnél. 985

Üveg-,
porcellán, vagy kékedényt partiba veszek. Frisch, Garay-tér 15. II. 29. 984

Kávémérés,
Deák-tér közelébeu kiváló jóforgalmu, kizárólag inteligens közönségtől látogatott, régen fönnálló jóhirnevü üzlet 90 liter tejfogyasztással, legnagyobb családnak biztositja a megélhetést, özvegység miatt kedvező árban teljesen berendezve eladó. Házbére 700 forint. Bővebbet György László üzletek adásvételi irodájában Aggteleki-utca 19. 6781

Élelmiszer üzlet,
30 forint napi árusitással, üzletfelhagyás miatt sürgősen eladó. Bővebbet György Lászlónál, Aggteleki-utca 19. 6782

Füszerkereskedés,
Kerepesi-ut mellett, erős pálinkaméréssel, átlagos napiforgalom 130 korona, miről komoly vevő meggyőződhetik, tulajdonos 10 éve vezeti, csakis más vállalat miatt potom áron eladó. Bővebbet Szilassy Nándor, József-körut 18. 6783

Vendéglő
hetedik kerületben sarokházban fővárosnak egyik legforgalmasabb utcájában, évi bére 380 forint, kényelmesen berendezve, vidéki vállalat átvétele miatt potom 350 forintért eladó, Kissnél, Dohány-utca 26. szám földszint 6. 6776

Élelmiszerüzlet,
VIII. ker., mely naponta tisztán 8 koronát jövedelmez, évi bére lakással 220 forint, más vállalat miatt, áruval együtt 140 forintért megvehető, Kissnél, Dohány-utca 26. földsz. 6. 6777

Tejcsarnok
és csemegeüzlet 140 liter tejfogyasztással, élelmicikkek elárusitással, 250 forintért eladó, tejszállitó 150 forintot előlegez vételhez, házbér 200 forint. Bővebbet Radó Mihálynál, Rökk Szilárd-u. 8. Udvarban. 6787

Füszerüzlet
60 forint napi bevétellel, italméréssel egybekötve, vezetés hiánya miatt 250 forintért, készlettel házbérrel együtt sürgősen eladó. Bővebbet Radónál, Rökk Szilárd-utca 8. Udvarban. 6788

Tejcsarnok
110 liter tejfogyasztással, pékfiókkal egybekötve, 230 frtért eladó. Bővebbet Boronkay irodájában, Klauzál-u. 5. 18350

Kávémérés
kifőzéssel, két szobás lakással, férjhezmenés miatt, remek berendezés értékében 400 frtért eladó. Bővebbet Boronkay irodájában, Klauzál-u. 5. 18347

Tejcsarnok,
csemegeüzlet, elegánsan berendezve, naponta 180 liter tejfogyasztással, más vállalat miatt 300 frtért eladó. Bővebbet Szilassy Nándor ügynöksége, József-körut 18. 6784

Kávécsarnok
a Nagy-körut legforgalmasabb helyén, tulajdonos 10 éve birja és vagyont szerzett benne, csakis betegség miatt 2400 koronáért eladó. Bővebbet Szilassy Nándor, József-körut 18. 6785

Csemegeüzlet
hentes és italméréssel egybekötve, Andrássy-uton, napi 300 korona bevétellel, fényesen berendezve, nagyigényü családnak fényes megélhetés, jutányosan eladó. Bővebbet László Lipótnál, József-körut 25. 6791

Dohánytőzsde-
helyiség, Nagy-köruton, 420 frt bér lakással, fényesen berendezve, 3000 korona tiszta jövedelemmel, válás miatt kizárólag általam átadó. László Lipót, József-körut 25. 6792

Vendéglő,
saroküzlet, két utcai bejárattal, átlagos napi bevétel 60 forint, csinossan berendezve, olcsó házbér, két szobás lakással, betegség miatt olcsón eladó. Bővebbet Radó Mihálynál, Rökk Szilárd-utca 8. Udvarban. 6790

Kávémérés
valóságos aranybánya, havonta tisztán 200 forintot jövedelmez, billiárd fedezi az összes kiadásokat, családi ügyek miatt olcsón eladó. Bővebbet Radó Mihálynál, Rökk Szilárd-utca 8. Udvarban. 6787

Fehérnemütisztitó
havi 500 forint forgalommal, 5 személyt állandóan foglalkoztat, szép üzlet, nagy mosókonyha fele elrekesztve lakásnak, Kerepesi-ut mellett, évi bére 300 forint, 220 forintért megvehető, Kissnél, Dohány-utca 26. földszint 6. 6776

Jóforgalmu
kávémérés 80 liter tejfogyasztással, családi ügyek miatt olcsón eladó. Bővebbet Rökk Szilárd-u. 3. kávémérésben. Ügynökök. 6789

Füszerüzlet
45 éve fennálló kitünő saroküzlet, erős pálinkaméréssel, átlagos naponkinti bevétel 140 korona, sulyos betegség miatt bámulatos olcsón eladó. Diósinál Rökk Szilárd-utca 30. 6799

Kávécsarnok
billiárddal, fényesen berendezett saroküzlet, 70 liter naponkinti tejfogyasztással sürgősen eladó, esetleg bérbeadó. Diósinál Rökk Szilárd-utca 30. 6800

Vendéglő
kétszobás lakással, átlagos 40 frt napi bevétellel, sürgősen potom 250 forintért eladó. Diósinál Rökk Szilárd-utca 30. 6801

Vendéglő
70 forint napi bevétellel, gyárak és kaszárnyák között, évi bér kétszobás lakással 500 forint, megvételhez sörgyár fele vétellárral hozzájárul, sürgősen minden áron eladó. Diósinál Rökk Szilárd-utca 30. 6803

Szatócsüzlet
italmérés, dohánytőzsdével főváros legforgalmasabb utcájában tulajdonos 14 éve birja napi 80 frt bevétellel, 350 frt bér lakással, elismert jóhirnevü üzlet, örökség átvétele miatt potom 300 frtért eladó. Bővebbet László Lipótnál József-körut 25. 6793

Korcsma
évi 230 hekto sör-, 172 hekto bor 23 hekto pálinkaeladással 500 forint bér lakással, potom 300 frtért eladó. Bővebbet László Lipótnál József-körut 25. sz. 6794

Füszerkereskedés
vidéki nagyobb városban, 50 év óta fennálló és legelső üzlet ottan, igen elegánsan berendezve, 90.000 korona tavalyi forgalommal, más nagyobb vállalat miatt azonnal eladó, átvételhez 9—10.000 forint szükségeltetik. Bővebbet Budinszky Ottó üzletek adás-vételi irodájában, Budapesten, Rákóczy-tér 13. 6796

Korcsma
vásárcsarnok mellett, évenként 450 hekto sör, 360 hekto bor, 80 hektó pálinka fogyasztással, erős konyhaforgalommal hirtelen betegség miatt 400 forintért eladó. Bővebbet György László vendéglői ügynökségénél, Aggteleki-utca 19. 6778

Birtokot
házat, üzletet venni vagy eladni szándékozók forduljanak bizalommal legjobb hirnévnek örvendő adás-vételi irodámhoz, hol több kisebb és nagyobb birtokok, házak és minden szakmabeli üzletek vannak megvételre és eladásra előjegyezve. Diósi József törvényszékileg bejegyzett irodája, Budapesten, Rökk Szilárd-utca 30. 6802

Étkezde
kávéméréssel belváros egyik legforgalmasabb utcájában, hol naponta kávéban 60 liter tej fogyasztatik 150 személy, kizárólag uri közönség étkezik három nagy étkezőhelyiség, cselédszoba, konyha, melynek évi bére 600 forint, forgalmáról komoly vevő meggyőződést szerezhet, mely valóságos aranybánya, csakis közbejött komoly betegség miatt eladó, Kissnél Dohány-u. 26. földszt. 6. 6774

Dohánytőzsdei
helyiség 20 éve fönnáll, legnépesebb és legforgalmasabb főtéren, teljesen elegánsan berendezve 3000 korona jövedelemmel általam átadó. Nagy Jákó Csengery-u. 30. 5191

Vendéglő
Csömöri-ut legszebb és legforgalmasabb helyén szaletli és kuglizóval, erős forgalmu régi üzlet, nagy utcánáti italkiméréssel átlagos napi bevétele 80 frt. jelenlegi tulajdonosa nyolc éve birja, rajta vagyont szerzett. évi bére szép lakással 600 forint, nagyobb vállalat átvétele miatt hordókkal és teljes felszereléssel együtt 1000 forintért eladó. Bővebbet György László vendéglői ügynökségénél, Budapesten Aggteleki-utca 19. 6779

Étkezde
erős italkiméréssel 14 korona tiszta jövedelemmel, naponta belváros legforgalmasabb utcájában kizárólag intelligens népek látogatják, napi bevétele 60 forint, házbér lakással 540 frt elköltözés miatt sürgősen 300 forintért eladó. Bővebbet György László ügynökségénél, Aggteleki-utca 19. 6780

Kávécsarnok
gyárak mellett, napi 120 liter tejfogyasztás kávéban, 180 frt bér tulajdonosa 8 éve birja, haláleset miatt 100 frtért eladó. Bővebbet László Lipótnál József-körut 25. 6795

Üzleteladók,
kik üzleteiket fővárosban vagy vidéken gyorsan eladni óhajtják, forduljanak bizalomteljesen Rudinsky Ottó üzletek adás-vételi irodájahoz, Budapesten, Rákóczy-tér 13. 6797

Házak.

Telket
vagy kis családi házat keresek megvételre, villanyos mentén Budán vagy Pesten. Ajánlatokat „W. C." jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4990

Házat
földszintest VI—VII. kerületben megvételre keresek, Weinberger Márton. Király-utca 2. sz. 18358

Ház
két sütőkemencével eladó, lefizetésre is. Cim Petuk, Óriás-utca 14. 3058

Házeladás.
Az Erzsébetkirályné-utja legszebb pontján, két magas földszintes és csinos épitkezésü ház 600—600 négyszögöles területen, mindegyike 3 lakással, melyek 4—4 szoba s kellő mellékhelyiségekből állanak, továbbá mindegyik házhoz gyönyörü árnyas kert fenyőfákkal stbbiek, légszesz és vizvezeték bevezetve, 80.000 frtért eladó, melyeken 37.500 frt teherként maradhat. Egy-egy ház külön-külön is eladó 40.000 frtért, ez esetben egy- egyen 18750 frt maradhat teherként. Bővebbet Budinsky Ottó ingatlanok adás-vételi irodájában. Budapesten, Rákóczy-tér 13. 6798

Pénz.

Pénzkölcsönt
nyujt ingatlan bekebelezésre: földekre, házakra, telkekre, valamint személyhitelt 500 kor.-ig hitelképes egyéneknek vidékre is a Budapest Kölcsönös Szövetkezet Berzsenyi-utca 4. I. em. gyors elintézés. 18308

Pénzkölcsönt
kaphatnak kezes nélkül tisztviselők, kereskedők, nyugdijasok, gazdálkodók, alkalmazottak, fuvarosok Aréna-ut 9., Márton. Válaszbélyeg. 5182

Készpénzkölcsönt
gyorsan folyósittatok 200 koronától feljebb kezes nélkül is, katonatiszteknek, hivatalnokoknak, papoknak, gazdálkodóknak, kereskedőknek és iparosoknak minden hitelképes egyénnek váltókölcsönt 24 óra alatt, betáblázásokat 4 százalék kamat mellett, akinek birtokát drága kamat terheli több helyről, azt kicserélem 4 százalék kamatra és kölcsönt szerzek reá. Diszkrét ügyeket megbizhatóan eszközlök. Tarácsky Ferenc bankbizományi vállalata Budapest, István-ut 5. földsz. 11. (Válaszbélyeg.) 6745

Pénzkölcsönt
kezes nélkül gyorsan kaphatnak hivatalnokok, katonatisztek, bérkocsi tulajdonosok, fuvarosok, házfelügyelők, kereskedők, gazdálkodók, bármilyen foglalkozásu hitelképes egyének. Továbbá tisztviselők, katonatisztek, nyugdijasok fizetéselőjegyzésre, ugyszintén szántóföldre 4 százalékra, helybeli és vidéki házra telekre Rosenberg pénzügyi iroda Dohány-utca 22. (Válaszbélyeg.) 5177

Pénzkölcsönt
kieszközlök, magánpénzt azonnal, betáblázásokat 3 nap alatt elintézek. Alsóerdősor-utca 5. Nagy. (Válaszbélyeg.) 18353

Pénzkölcsön
katonatiszteknek, papoknak, tanitóknak, állami, megyei, városi tisztviselőknek fizetés és nyugdij előjegyzésre 20 évi visszafizetés mellett, kötelezvényre 7 százalékra. Ezenkivül iparosoknak, gazdálkodóknak, állami alkalmazottaknak, minden hitelképes egyénnek 200 koronától feljebb 4 korona havi törlesztésre. Konvertálok birtokokra, házakra, 10—50 évig. Kinek birtokait drága kamatu kölcsön terheli, azokat 4 százalékra kicserélem. Riskó Sándor bankbizományos, Kertész-utca 23. Válaszbélyeg kéretik. 6706

Pénzkölcsön
legelőnyösebb feltételek mellett katonatiszteknek, állami, megyei, városi és magántisztviselőknek fizetés és nyugdijelőjegyzésre 20 évi törlesztés mellett 7 százalékra. Állami alkalmazottaknak, gazdálkodóknak, iparosoknak és minden hitelképes egyénnek 200 koronától feljebb, 4 korona havi törlesztéssel. Konvertálok birtok és házkölcsönöket 10—50 évi előnyös törlesztéssel, vagy felcserélem azokat 4 százalékos kölcsönre. Radó Mihály bankbizományos Rökk Szilárd-utca 8. Válaszbélyeg csatolandó. 6786

Pénzkölcsönt
400 koronáig kezes nélkül tisztességes keresettel birók kaphetnak, továbbá földre, házra, 4 és fél százalékra, tisztviselői kölcsönt 18 évi törlesztésre, költségmentesen, gyorsan elintézek vidékre is. Marton, Rottenbilter-utca 5c. (Válaszbélyeg). 5190

Kezes nélkül
4 és fél százalékos 200—400 korona kölcsönt kaphatnak és egyéb törlesztéses nagyobb kölcsönt. Képviselők kerestetnek. Fővárosi bankképviseleti iroda. Hársfa-utca 10a. Válaszbélyeg. 18366

Budapesti
házakra elsőhelyü betáblázás mellett alapitványból kölcsönök kaphatók Felvilágositást nyujt dr. Kétly István ügyvéd, Szentkirályi-utca 13. 5187

200—400 koronát
kezesek nélkül 4 és fél százalék mellett közvetit Magyar Ferenc törvényszékileg bejegyzett cég. Bezerédy-utca 11. (Válaszbélyeg.) 5189

Kezes nélkül
400 koronáig hitelképes egyének gyorsan kaphatnak. Rosenberg, Nefelejts-utca 21. (Válaszbélyeg.) 5186

Készpénzkölcsönt
hivatalnokoknak, katonatiszteknek és minden hitelképes egyénnek a fővárosban és vidékre, kötelezvény és váltóra, ugyszintén ingatlanokra, amortizációs vagy jelzálogkölcsönt, valamint konvertálásokat legelőnyösebb feltételekkel leggyorsabban kieszközli Diósi József törvényszékileg bejegyzett irodája Budapesten, Rökk-Szilárd-utca 30. (Válaszbélyeg.) 6804

Kezes nélkül
400 koronát kaphatnak katonatisztek, tisztviselők, kereskedők iparosok és bármilyen foglalkozásu hitelképes egyének. Adler, Kazinczy-utca 6a. Válaszbélyeg. 18355

Butor.

Butorvevők
40 százalékot megtakarithatnak Kramer cégnél, Károly-körut 15. első emeleten. Adunk-veszünk keveset használt butorokat.

Raktárom
áthelyezése miatt árverésekről és uraságoktól vásárolt, keveset használt különféle butorok, darabonként is eladatnak. Dohány-utca 74., fldsz. 6. 5183

100 gyönyörü
diván, ottomán 8 frttól feljebb; 500 matrac 3 forinttól feljebb; hálószobák, szekrények, vaságyak, asztalok legolcsóbban azonnal eladók. Aradi-utca 19. pince. 1130

Butorok
nagy alkalmi vétele! Háló, ebédlő, salon és uriberendezés valamint különféle butordarabok minden áron kaphatók. Perzsaszőnyegek kicsi v. nagy 35 frt darabja. Gyár-utca 2. I. em. Király-utca sarkán. 18362

Lakásberendezés,
ebédlő, szalon, konyhabutor, lámpák, stb. elköltözés miatt olcsón eladó, V., Hold-utca 3. III. em. 7. 18368

Butorok
és perzsaszőnyegek nagy alkalmi vétele. Háló-, ebédlő-, szalon- és angol uri garnitura, iróasztal és perzsaszőnyegek, valamint különféle butordarabok potom áron eladók. Gyár-utca 2., I. em. (Király-utca sarkán.) 1130

Barokk
butor jó karban, elutazás miatt azonnal eladó. Kazinczy-utca 5. Házmester. 1073

Butorvásárlók
figyelmébe! Szalon- és urigarniturák, ottomának, diványok, matracok a legolcsóbb árak mellett javittatnak, esetleg becseréltetnek ujra. Fabutorokat is becserélek. Gresz Lajos, József-körut 38. 3044

Lakás-bérlet.

Lakások
uj házban, Ludovikával szemben, Ernő-utca 19. szám alatt, minden kényelemmel, villanyvilágitással, olcsón kiadók május elsőre. 18141

Butorozott szoba
gyermektelen nőnél kiadó. Gyöngytyuk-utca 4. sz. III. 26. 1003

Fiatal
csinos magányos urinőnél elegánsan butorozott szoba kiadó. Gyöngytyuk-utca 3. III. em. 29. 18354

Lakás,
mely áll 3 utcai, 1 udvari szobából és hozzátartozókból kiadó. Kazinczy-utca 6. 1702

Butorozott szoba
elegánsan berendezve, két ur részére teljes ellátással havi 70 frtért kiadó Kazinczy-utca 8. I. em. 17. 1071

Hónapos szoba
utcai, külön bejárattal, csinosan butorozva, jutányos áron intelligens családnál azonnal kiadó. Váci-utca 81. szám, I. em, ajtó 10. 967

Különféle.

Japán-Orosz
háboru hadi térképét 60 fillér. Japánország a felkelő nap birodalma számos szines és fekete képpel diszitett legujabb munkát 2 kor. 20 fillér beküldése mellett bérmentve küldi, Kostyál Jenő Bpest, Erzsébet-körut 54. 18131

Ingyen
küld mutatószámot a Baromfitenyésztés gazdasági és sport-baromfi-, éneklő- és diszmadár-, galamb- és háziyultenyésztési és értékesitési heti képes folyóirat kiadóhivatala. Budapest, Nap-u. 19. 18265

Egri borok.
Atyám, Babocsay Sándor ügyvéd borainak kezelését átvettem. Vannak pincéinkben filoxera előtti ó vörös és 1901. évi fehér borok, kicsinyben és nagyban eladók. Babocsay Gyula gazdász, Egerben. 18266

Gőzcséplőgép
eladó Widdernél Bárczán.

Kocsi-eladás
Landauer-kocsik, pasquet-kocsik, poniló talyigával, jukker lószerszámok eladók Widdernél Bárczán. 18220

Czimbalom
részletre is olcsón kapható melyről képes nagy árjegyzék bérmentve kapható Öntanulási cimbalom iskola 4 korona, legnagyobb cimbalom gyártás az Alföldön Varga Pálnál, Makó.

Csemege juhturót
5 kg. bödönökben szállit 5.72 koronáért bérmentve Janovitz Soma. Nagy-Szlabos. 18066

Kóser kókuszdiózsir
kitünő főzéshez, sütéshez, teljesen pótol vajat, ludzsirt. Öt kilós postadoboz ára 3 frt. 14 kr. bérmentve küldve 3 és fél forint. Klein Regina, Tolcsva. 2534

Arverésen vett
ebédlő, hálószoba berendezések, ugyancsak szőnyegdiványok, matracok és vasbutorok olcsón eladók, esetleg régi butorok ujakra kicseréltetnek. Izabella-utca 39. Kohn kárpitosnál. 1125

Zalai Márk tanár
szépirási tanfolyamán (Szondy-utca 82. I. 6.), minden irodának diszére váló szép- és rondirás, 15—20 óra alatt elsajátitható. Több ezer tanitvány legelőkelőbb állásokban. Társadalmi és miniszteri elismerés. Tandij 20 korona. 18320

A Japán-Orosz
háboru mindenkiben felkelti az érdeklődést a Buddhista káté iránt, bevezetésül Gótamó Buddha tanához. Ára az összegnek előre beküldése mellett bérmentve K. 1.60 fillér. Ugyanott kapható a most megjelent Japán ország. A felkelő nap birodalma cimü 169 oldalas nagy és rendkivüli érdekfeszitő mü számos képpel és szines melléklettel. Bevezetéssel ellátta Bródy Sándor. Ára bérmentve küldéssel füzve K. 2.20, kötve K. 3.20. Kapható: Berger Miksa könyvkereskedésében Mármarosszigeten. 10004

Kitünő
karban, 4, 6 és 8 lóerejü Shuttleworth gőzgarniturák jutányosan eladók. Gépgyár, Budapest, VI., Gyár-utca 50. szám. 18335

Burgonyát.
A legnagyobb mennyiségben is veszek valamint üres zsákot veszek. Bergl József, Budapest, Ferencz József-rakpart 18. sz. 18361

Az apró hirdetések folytatása a 15. oldalon van.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX., Üllői-ut 25.